

312156

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ మే నెల 3-వ తేది శుక్రవారము

శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర చైత్రమాస బహుళ నవమి

సంచిక ౨౭
No 27

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయుపుబొట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
బొట్ల బోగొట్టును. బెణుకులు భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు
తేక
109, క్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

భిషగ్ రత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆశ్లేషకరవస్తువు లెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని
విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరహాకరమునైనను జీర్ణీకరించి, గాలి నీళ్ల స్వభా
వము మారుటవలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి మం
దము, మలబద్ధము, పడిసెము, దగ్గు, గూరలు, శీతలముచే కాళ్లలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కల
యందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణకాలమందు తలనొప్పి, సలిజ్యోతము, జ్వరము, ప్లేగు ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక
వ్యాధులను గూఢపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించినవాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను
2-3 తమలపాకులలో నమలి మ్రింగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను
నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధాంగు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 300 మాత్రలు
గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపాపులోపలను దొరకును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0.
12 సీసాలు రు 2-13-0. 25 సీసాలు రు 5-3-0.

సారస్వతానవం:— మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బ
లమువలన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచిత్రాసు.
రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాదను పాదను పుత్రాస్సహము నింపుది.
బలహీనలైన స్త్రీలకు నెత్తినడుము (నెత్తి నోరు చాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడను నడువగు కానిపిల్లలకు సంజీవివంటిది.
6 జుస్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

హిందూస్తాన్ లోటరీకి శుభాశీర్వాదము
కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.

ధ ర లు
వరసము.
క్యాటలాగు
ఉచితము.

హిందూస్తాన్ లోటరీకి శుభాశీర్వాదము
అద లేక విడుదలయై యెక్కువది
[స్టాంప్ రూ. 3 కి 3 నం.]

దుర్గామెడికల్ హాల్
గవర్నరుపేట. బెజవాడ
గవేరియా మిక్స్చర్
గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును
(1) ఈమందు నెగరోగములను నివారించి మాత్రము
నిడుచునప్పుడు గలుగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్
లతోను పిచ్చికారితోను నిమిత్తంలేకుండ తప్పక కుదుర్చును.
సీసా 1-కి రు 3-0-0.

మూర్ఛార్థము
(2) ఈమందు యెటువంటి మార్పులైనను యెన్నిసంప
త్సనముననుండియున్న మార్పులైనను గ్యారంటీగా, కుదుర్చును
నెలకు సరిపావును రు 3-0-0.

పొడలకు తైలము 131
(3) ఈతైలము తైలపొడలనేగాక యితరవిధములైన
పొడలనుగూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాణి
మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మనాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును మామూలుస్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0
ఏజెంట్లుకాతెను.

కామరంజనీ మాత్రలు
ఇంద్రియస్థలము, హస్తప్రయోగాది దురభ్యాసము
లచే గలిగిన దుర్బలాములు, ఇంద్రియము పలుచబడుట, అధిక
సంసారసౌఖ్యముచే గలిగిన నిస్సత్తువ, మతిభ్రమ, అజీర్ణము
మొదలగు దోషములను పోనాడి రక్తవృద్ధిని, పీగ్యవృద్ధిని,
సంసారసౌఖ్యమునకు బలమును, కాంతిని గలుగజేయు శరమా
పథము. 30 మాత్రలుగల సీసా తపాలా చార్జితో రు. 2-8-0.
ఎస్. కె. దేవర అండుకో,
బ్రాహ్మరామం, (తూర్పు గోదావరి)

శ్రీలక్ష్మి శిల్ప-శేఖరీ

వైద్యపురము

శిల్ప-శిల్పి

వైద్యపురములో శిల్ప-వస్తువులను తయారుచేయు శేఖరీ సూరితప్ప ఇతరులకు శేఖరీలేకే లేదను విషయము మన ఆంధ్రులకుందఱకును తెలిసిన సంగతియే, మాయొద్ద అందఱకును పనికివచ్చు శిల్ప-వస్తువులు అన్ని రకములలోను సాదా అలంకారములు, సాదా కప్పులు, జరి అంచులు, జరి కప్పులుతో సిద్ధముగానున్నవి. మా నరకులకు ఇండియాలో అన్నిచోట్లకు దొరుకును. మా నరకులకు మా ప్రభుమూర్తు డిండిటీకును, మా ప్రభుమూర్తులులేని బట్టలు అనగా వస్తువులు మావికావని తెలియవలెను. కావలసినవారికి స్వాంతులు ఉచితముగా పంపబడును.

ముప్పన సోమరాజు అండ్ బ్రదర్స్

ప్రాంత్రైలుక్ష: శ్రీలక్ష్మి శిల్ప-శేఖరీ 8855
తెలిగ్రాఫ్ ఆదేశము. } వైద్యపురము
"శిల్ప-గుమ్మ" }

ఆయాసపడవద్దు

5335

శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

3

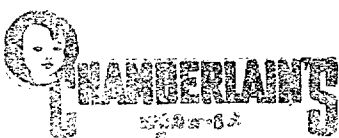
చాలబల్లెను శూలనొప్పి నివారిణి ఉపయోగించిన తర్వాత ఇమననే బాధనుండి విముక్తిపొంది పూర్వము ననలేనివలెవు. ఇది చాలా నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుండి అనేక ఘనజైత్రులచే ఆహారపదార్థములను మందులకల్గి న్నిటిలోను దొరకును ప్రపంచమునందటిన శూలనొప్పిలకు, తిండి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపునకు సంబంధమున్న వ్యాధులన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దానిని గుర్తుమును పొందుచున్నారు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంత ఆయాసము పొంద ననవలయు కనిపించదు.

చాలబల్లెను శూలనొప్పి నివారిణి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.

Des Moines, Iowa U. S. A.

ప్రపంచమునందు చాలాకాలమునుండి విఖ్యాతిపొందిన డి. డి. డి. డి. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుర్తుంచుకు.

వైత్యం

వైత్యం

1. మహానూర్యులకు - నోటి నిరూరుట, శరీరము తిరుగుట, నుండెనక, దగ్గున, నుండెయందు మంటను హరించును, ఈ 1 కి రూ 8 1/2.

దగ్గు

క్షయ

2. వై. కాం. దగ్గునకాయం - క్షయరోగమును అన్ని తర్యములవారి కిను నీచోష్టునుగ పనిచేయును. దగ్గు ఆయాసమునకు రానుబాటును ఈ 1 కి రూ 5.

చరకాశ్రమం - నూజివీడు(కృష్ణా)

ప్రకటన

(2046)

రోగులు స్వయముగ విచ్చిగాని, జాబులద్వారాగాని రోగిలక్షణములను తెలుపుచు చేరినచో రోగిస్వభావము పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పద్ధతు, వగైరాలు వివరముగ పుచ్చియుగ వ్రాసిపంపబడును. (నెం) డాక్టరు శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

ఆంధ్ర దేశమున మహాత్ముని

సంచారము

జలియను చాలాబాగుదినమున మచిలీపట్టణము నందు నే నొసంగిన యువన్యాసము

ఎంగుయిండియాపత్రికకు మహాత్మునివ్రాసిన వ్యాసము

జాతీయ కళాశాల

ఈపట్టణమునందు ముఖ్యముగా నాకు పూర్వపరిచితమును పరిచియున్న నీజాతీయకళాశాలాధ్యక్షునిచే మరల విమ్ములను కలుసుకొనగలిగినందున నాకు చాల సంతులము కలిగినది. ఈ జాతీయ కళాశాలను నెలకొల్పి దీనిని ప్రాచీనుల్యముగా వృద్ధి నొందించిన శ్రీయుక్త కోపల్లె హనుమంతరావుగారు దివంగతులయినందులకు నేను చాల దుఃఖించుచున్నాను. కాన మోదట నీ కళాశాలనుగూర్చి నాఅభిప్రాయములను తెలుపగోరెదను. ప్రస్తుతము కళాశాలను నడుపుచున్నవారిలో రెండుకక్షలేర్పడినవి. హనుమంతరావుగారు మనకు వశపరచిన యాకళాశాలను మనము అంతరింపజేసితిమి మన దుర్వశముగూడ మనకు ప్రాప్తించునట్లున్నది. ఈ కళాశాలను కొనసాగించుటకు బాధ్యులగువారి కందరికిని నేనొక ముఖ్యురకు నూచనను చేయుచున్నాను. ఈ కళాశాలకు గల అకలంకమగు జాతీయస్వరూపమున కెన్నటికిని భంగముకలుగకుండ మీరందరూను కాపాడవలెను. నిలువనీడయును క్రొలనీరమును దొరుకని యదాలోని చల్లని నీడనిచ్చు వృక్షములతోను / దాహశాంతిని సరింపగల నీతలోదకముతో గూడిన జలాశయములతోను యొప్పు శ్యామలాశ్రమమునలేనే మనదేశమునందీ కళాశాల నెలయుచున్నదని నేను నాప్రయాణములందు యీ కళాశాలనుగూర్చి నడుపుచు నేయుందును. పరిశోధనయనుచున్నపుడు మినమృతము చలించగూడదు. పరిస్థితులనుగూర్చున్నపుడు మాత్రమే యుండునట్టి నమృతము నిరుపయోగము. నమృతమునల లాభముకలుగవలెననిన ఆ పదపరంపరలు కలిగినపుడే అది స్థిరముగా నుండునలెను. ప్రపంచ మంతయును విమ్ములను నిందించిననుగూడ చలించని నమృతము మిగులండనిచో అది వెల్లెవేయబడిన గోరింపటిచేయగును. ఈ కళాశాల సఫలమైనదా యను విషయము విద్యార్థులసంఖ్య నుబట్టి నిర్ణయింపబడవలసిందగును. బోధింపబడిన విద్యనుబట్టి మాత్రమే నిర్ణయింపబడవలసిందగును. మీ యందు మీకు విశ్వాసమున్నచో చివరకొక్క విద్యార్థి యీ కళాశాలకు వచ్చిననుగూడ మీరు సంతులముతో చదువు చెప్పగలుగుదురు. మీరీ కళాశాలను ప్రభుత్వమువారి విశ్వవిద్యాలయమునకనుబంధముగా నొనరించిన వెంటనే 10,000 మంది విద్యార్థులు వచ్చెదరనిననుగూడ మీ రందుల కంగీకరింపగూడదు.

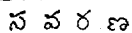
విదేశవస్తు దహనము - అహింస

మిరొసంగిన సన్మానపత్రములను ధనమునకును మీకు నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. వీనికన్నిటికిని విశిషిగా ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుటకు నాకు అవకాశములేదుగాన బందరు జిల్లా బోర్డువారును మ్యునిసిపాలిటీవారు నొసంగిన సన్మానపత్రములలోని కొన్ని విషయములను మాత్రమే నే నిపుడు ప్రత్యుత్తరము నియ్యదలచితిని. వీలనగా వానిలో నాకు కొంత విమర్శగోచరించినది. విమర్శనలనే మేలుగలుగునుగాని ప్రశంసలన నెన్నడుమగలుగదు. కాన విమర్శతోగూడిన సన్మానపత్రములనే నేను చాల గౌరవింతును. విదేశవస్తుదహనము గూడదని వీరనిరి. ఈవాదము మనకు క్రొత్తదియును స్వతంత్రముగూడకాదు. నా ముఖ్యస్నేహితులలో నే కొంద రిదివరకే యిట్టి ఆశీషాను చేసియున్నారు. వాని నన్నిటిని నేను బాగుగా నాలోచించితిని గాని నాఅభిప్రాయమును మార్చుకొనుటకు నాకెట్టికారణమును కనబడలేదు. కావున మనదేశీయులు విదేశీగుడ్డల నన్నిటిని పూర్తిగా పరిత్యజించుటయేగాక వానిని తగులబెట్టవలెననుగూడ నేను బోధించెదను. అదిమనకు పరిత్రమైన విధియనిగూడ నమ్ముచున్నాను. వస్తుదహనము అహింస ఎంతమాత్రమును విరుద్ధము కాకుండుటయేగాక అహింసను సరిగాగ్రహించుటకు మనదేశీయుల విదేశవస్తుదహనము ముఖ్యకర్తవ్యముగూడ నగుచున్నది. విదేశీగుడ్డలను తగులబెట్టుటకు మొదట మనము ఆటట్టుల మనకిమ్మని వానిని కట్టుచున్నవారిని అడిగెదము. ప్లేగు క్రిములు గల యొక బట్ట నాకడ నున్నచో దానిని

నెంటునె తగులబెట్టుటయే నాముఖ్యనిధి. దక్షిణాఫ్రికాలో నే నున్నపుడు జోహన్నెస్బర్గ్లో నొకమాక్రెటులో ప్లేగు ములు కలనని మునిసిపాలిటీవారి సమానపడి 14000 పాను గల ఆమాక్రెటును పూర్తిగా తగులబెట్టిరి. వారటుల చేయుట వలననే ఆపట్టణమును ప్లేగునుండి వారు కాపాడగలిగినదే నేనిప్పుటికిని నమ్ముచున్నాను గాన వారటుల చేసినందులకు నేను చాల సంతసింపితిని. నేను వైజ్ఞాన సాంప్రదాయము నకు చేరినవాడన గుట చే స్వానుభవము న గూడ మీకు తెలుపగలను. చాల వ్యయప్రయాసలతో సిద్ధపరచబడిన మృష్టాన్నరాసులకు మైలసోకినదను అనుమానము కలిగినవెంటనే వానినిన్నిటిని పిథులో మప్పవోట్టెలలో, పొరబోసెనరు. విదేశీగుడ్డలు మైలబడిన మృష్టాన్నముల కంటెను ప్లేగు క్రిములుసోకిన వస్తువులకంటెను గూడ నికృష్టమైనవి. ఈ విదేశీగుడ్డలు భారత దేశముయొక్క అభివృద్ధికి నైతికముగను ఆర్థికముగను రాజకీయముగనుగూడ హానికరములే. ఈబందరులేవు పూర్వకాలమునందెట్టియుచ్చదశయందుండెనో విదేశీగుడ్డలనువిగు మతిచేయనారంభించిన పిమ్మట బందరులో పనివాండ్రకు పనిలేకుండ పోయెనో చాల వ్యాపారముజరుగుచుండిన యీరేవుపట్టణమెటుల పాడుపడెనో మీకందరికిని బాగుగా తెలిసియేయుండును. విదేశీగుడ్డలకాశపడి మనము మన రాట్టములను మూలబెట్టుటవలన భారతజాతికి మహాపరాభ మొనరించితిమినియే నేను నమ్మెదను. నిరుత్సాహము వలన నేడు గూడ మన మట్టి అపరాధమునే సలుపుచున్నాము. కావున మనదేశీయుల కీ మత్తును వదలించుటయే నాముఖ్య కర్తవ్యమని నేను భావించితిని. ఇప్పుడు విదేశీగుడ్డల నిమిత్తము 60 కోట్ల రూపాయలు ప్రతిసాలనును విదేశీయులకు పోవుచున్నవి. మనదేశీయులచేతనే నూలువడికించెయి బట్టలునేయించెయి యాధనమునంతను వారికేముట్టజెప్పినచో యిప్పటివలె కోట్లకొలదిప్రజలు మనదేశమునందు తిండిలేక మాడచలసిన అనవర ముండనేయుండదు. మనదేశీయులకు కావలసిన బట్టలన్నిటిని మనదేశీయులచే తయారుచేయగలిగినచో యీ 60 కోట్లను విదేశీయులకు పోకుండునట్లు గూడ మనము చేయగలుగుదుము. 100 యేండ్లు క్రితము మనదేశీయునకు కావలసినబట్టలన్నియును మన దేశీయులచే చేయబడుచుండెను. పనిచేయగల స్త్రీలును, పురుషులను వేలకొలదిగా మనదేశీయునందున్నారు. వారిపుడు గ్రామములలోని గుడిసెలలో నిర్వాహకముగా ప్రార్థువుచున్నారు. మనదేశీయున 700000 గ్రామము లున్నవి. ఈ గ్రామములన్నిటిలోను యిన్ని వేలమందిస్త్రీలును పురుషులను వృధాకాలక్షేపము చేయకుండ నూలువడుకుట నేయుట మున్నగు పనుల నేల చేయగూడదు. ఆంగ్ల దేశమున ప్రతిపండుకపోయినవారు మనదేశీయునుండి ప్రతిని కొని లాంకమైకు గొనిపోయి అవట్టి బట్టల నేయించి మరల మనదేశీయున కే పంపుచున్నారు. అట్టిచో మనదేశీయునందు మనమే ప్రత్తిని పండించుచున్నపుడు దానితో నూలువడికి బట్టలునేసి మనదేశీయునందే విక్రయించుట యెంతసులభమో మోచింపును. ఇప్పుడు గూడ ప్రజలకింకను శ్రద్ధకలుగకున్నను పలువురు ఉదాసీనులుగానున్నను కొందరు కేవలము ప్రతిహతులుగా గూడ పనిచేయుచున్నను యిట్టి ప్రస్తుత స్థితిలోగూడ మనదేశీయునందు 2000 గ్రామములలో ఖద్దరుపని జరుగుచునేయున్నది. బీదలను మనస్త్రీలు తమ గ్రామములకు కొన్ని మైళ్లదూరమునందుండు ఖద్దరు కేంద్రములకు వారమున కొకటి రెండు సార్లు నడిచి వెల్లి ప్రత్తిని తెచ్చి నూలు వడికి దానిని మరల కేంద్రమువారికిచ్చి కూలి డబ్బులను ప్రత్తిని గొనిపోవుచుందురు. మనదేశీయునందున్న 80 కోట్ల ప్రజలలోను 10 కోట్ల మందికి సంవత్సరము పాడుగునను గూడ నొక పూట నైన కడుపునిండ తిండి దొరుకుట లేదని మనదేశీయును పరిపాలించుచున్న ఆంగ్లేయులే తెలిసియున్నారు. అట్టి దుర్దశలో నున్న స్వదేశీయుల పట్ల మీకు లేకమైన కనికర మున్నచో మీరు భరించిన విదేశీ గుడ్డలను వెంటనే మీరు త్యజించి వానిని మంటలో వేయకుండురా? మన విధివరకు చేసిన అపరాధమున కింతకంటెను అల్పముగ ప్రాయశ్చిత్తము మరేదెయును లేదు. కాన దేశీయులందరూ దీనిని తప్పక నెరవేర్చవలెనని దేశమాత కోరుచున్నది. (మో. క. గాంధీ. ఎంగుయిండియా. 25-4-29)

మీకు విజ్ఞాపన

కో ఆయిట్ వెండుకలను కాశ్యతముగా మొలవకుండ తొలగించును. రు 2-0-0. ఒక నెలవరకు రు 2-0-0 మాత్రమే. ధన్యంబ్రాలయం, నాయనిపల్లి, వేలపాలెంపాట్టు.

మంచం బుచ్చిలింగప్ప.

ఏ. కే. ముని.

(ఒకవిలేఖరి)

విజయనగరపు, తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు, సభ్యులు.

285, జుమ్మామసీదు మాస్కెట్టు, బొంబాయి. నెం. 2.

శ్రీమదాంజనేయ విరచితము.

యిమడి చలమయ్య, తెనాలి.

శుక్రబంధు

మహేంద్రపాద - రామచంద్రపురంపాస్ట, గోదావరిజిల్లా

మదరాసు తిరువల్లిక్కేణిలో శ్రీ పార్థసారథి స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవ సేవల మహిమ

1. క్రమశాస్త్రము దక్షిణహిందూస్తానములో బ్రహ్మోత్సవములు జరుగుతూ వున్నాయి. మహాశివరాత్రి మహోత్సవములు జరిగి కైలాస వాసియొక్క కళలు భూలోకములో ఆవిర్భవించి భక్తజనులను వర్ణితముచేసి బ్రహ్మజ్ఞానమును బుద్ధిబలమును ప్రసాదించుచు వున్నాడని భావించుచు నూతన సంవత్సరము ప్రారంభించినది. మదరాసు రాజధాని మార్గదర్శియై మైలాపూర్లో శ్రీ పార్థసారథి స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవము విగ్రహారాధనగా జరుగబడి మేళాలకు భక్తజనులను వర్ణితముచేసినది. ఆ వెంటనే శ్రీరామచంద్రమూర్తి వారి జన్మదినోత్సవములను కల్పాగ్ర మహోత్సవములను, విశ్వాభిషి కాలమైనట్టి నిర్జలమైనట్టి, సామ్యమైనట్టి, అపై నులక వాసియొక్క కళలు యుగాదియందు భూలోకములోని కలతలించి భక్తజన సమూహమును భక్తిజలములలో మంచి వర్ణితముచేసినది.

2. మనభక్తవర్గములో భక్తవర్గ వాదులు యావత్సం ఆనందకరమైన పర్యంతం నేపాచే మహోత్సవములు అయిదులు అయినవి.

- 1. శ్రీరామసేవ.
- 2. శ్రీకృష్ణసేవ.
- 3. శ్రీదేవి సేవ.
- 4. వైకుంఠ ఏకాదశి.
- 5. మహాశివరాత్రి.

హైందవ వర్సరము శ్రీరామసేవ మహోత్సవములతో ప్రారంభించి వహాశివరాత్రిలో ఆంధ్రమనుషులు, యా అంజును పుత్సవములతో శ్రీరామసేవయు, శ్రీకృష్ణ జయంతియు, దక్షిణవరాహములను, వైకుంఠ ఏకాదశియు, యా నాలుగున్ను త్రిమూర్తులు ఆచరించెదరు. మహాశివరాత్రినాడు క్రమశాస్త్రము శిష్యులతోనే ఆచరించబడును. హైందవ సంవత్సరములో వరుసగా ఆరేకవలెన వర్సపు కిసములు విచ్చుచుండును. వాటిలో మొదటిది శ్రీరామసేవ. ఆయావర్సములయొక్క రహస్యప్రయోజనములను, అనోన్య పంబంధమును, మహా త్పువనకు యేరికగా ఫలమును వరింపించుచునే నేను వ్రాయుచున్న క్రమశాస్త్రప్రయోజనములను యావత్సంధములో విరచించుచున్నాడను గణక యా వ్యాసములో ఆ విషయమును నిలబుతేసినాడు. ఈ వ్యాసములో తిరువల్లిక్కేణిలో శ్రీ పార్థసారథిస్వామివారి కోవలయందు జరుగు బ్రహ్మసేవలను గురించినాడు విరచించుచున్నాడను.

3. బ్రహ్మోత్సవము సేవ?

బ్రహ్మోత్సవముగా, బ్రహ్మదేవునిచే జేయబడు పుత్సవము. మనమనిసించు బ్రహ్మండము చతుర్భుజములతో గూడి చతుర్ముఖబ్రహ్మచే వహించుచుండును. ఈ బ్రహ్మాంధాధిపతియైన శ్రీరామస్వామివారి బ్రహ్మాండము జరచించి వాటిలో తనకళలు ప్రవేశపెట్టినచోగా వాసియొక్క పుష్టినిరీక్షించులగొరకు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులను త్రిమూర్తుల రూపముగా ఆవిర్భవించినాడు. ఇంతేకాక తనవిధమైన జీవోటియొక్క పునఃసృష్టినాడుకొరకు అర్చనతోరములను రూపములతో అనేక పుష్పశ్రేణులయందు అనేకుమారుల పర్యంతం ఆవిర్భవించినాడు. అర్చనతోరములనగా జీవోటియొక్క అర్చనాదీక్షలయింపై ఆవిర్భవించిన కళలు. ఇట్టి అర్చనతోరకళల గౌరవార్థమై బ్రహ్మశ్రేణులు క్రమపంచర్యము బ్రహ్మోత్సవములు జరుపుచుండును.

ఈ అర్చనతోరకళలు మహావ్యక్తితో సంవర్సము కలవైనచో మహావ్యక్తితోనే కర్మవాసములు ఆయా శ్రేణులయందు ఆవహించుచుండును. బ్రహ్మదేవుడు తనకలివారణలతోను, ఋషి సమూహముతోను, క్రమపంచర్యము భూలోకమునకు దయచేసి అర్చనతోరకళలను పర్యంతం భక్తజనులయొక్క కర్మవాసములను పరిపాలించి తనయొక్క బ్రహ్మోత్సవమును నేపించువారలకు వారివారి అర్హతలనుబట్టి బ్రహ్మజ్ఞానసంపత్తిని ప్రసాదించుచుండును. ఇట్టి బ్రహ్మశ్రేణులకిహితకర్మము, తనవిధమైన మహావ్యక్తియొక్క యోగాత్మ మునునా వాహులు ఆయనకు విధియొందున్నది. మహాత్ములు పంపారంభమొనమును కోరెదరు. అట్టి మోక్షమునకు బ్రహ్మజ్ఞానసంపత్తి ముఖ్యసాధనముగాన అట్టివానికి బ్రహ్మశ్రేణులు బ్రహ్మజ్ఞానమును ప్రసాదించుచుండును కాని ఇట్టి బ్రహ్మసేవలను నేపించు భక్తజనులకు వారివారి శారీరక ప్రకారం బ్రహ్మజ్ఞానమును గ్రహించుటయే బ్రహ్మోత్సవసేవలముగాని బ్రహ్మసేవలము శేషము అయిష్టిమేగాక విహిత

పంబంధమైన కోరికలకుగూడ అనుగ్రహించగలడు. నేనకలయొక్కయు, భక్తులయొక్కయు, మహావాంఛాభిప్రాయల బట్టి యుండును.

4. గణక ఇందునుబట్టి జూడ ఇట్టి బ్రహ్మసేవలను ఆయా అర్చనతోర మూర్తులయొక్క కళలు వర్ణితముచేసి గాక వాటిని నేపించు భక్తజనులకు వారివారి అభిప్రాయప్రకారం విహితముచేసి భక్తులకు నిధింతులయే కాని మహోత్సవ శేషము మాత్రము బ్రహ్మజ్ఞాన పంపత్తియే. బ్రహ్మసేవలకును, మార్గనివేలకును, పరస్పరపంబంధమును తారతమ్యమును గలదు. పృథ్వీమార్గని (ధనుర్మాసము) సేవలు మార్గనిరూపముతో ప్రారంభించి మూర్త్యుమైన వైకుంఠ యోగాదశితో సంయుక్తమైయుండును. మహాబాదు బ్రహ్మసేవలను నేపించుటలను విహితముచేసి భక్తులను పొందుతూ క్రమశాస్త్రము బ్రహ్మజ్ఞాన సిద్ధిని పొందును. పృథ్వీమార్గని సేవలను నో శేషముచేసి భక్తులవాసములను వంతులయేకాదశి పంబంధముగలిగి వంతులంబాసియొక్క వంతులంబాధ్యయమును తెలిపి పునఃసృష్టి కళాతమైన వదలి ననుగ్రహించును.

5. ఇకమిదలు మన తిరువల్లిక్కేణిలో శ్రీ పార్థసారథి స్వామివారి గురించి వివరించుచు, ఇచ్చట ఆవిర్భవించిన కృష్ణకళలు ఇచ్చటికి 5080 సం. క్రితము గడచినదాని ప్రయోగముం దలచించి శ్రీకృష్ణాతార పంబంధమైన కళలతో కొంతభాగముని శేష శ్రీకృష్ణాతారము విషయమై రచించి విరచించుచున్నాను.

ఇచ్చట మూలసాసములో రెండు మూర్తులు గలవు. 1. మూలసాసము, పుత్సవము మూలసాసము వెంకట కృష్ణస్వామియనియు పుత్సవము శ్రీ పార్థసారథి స్వామి యనియు వాడుకగా పిలిచెదరు. యావత్సంధముగ్రహేత మాత్రము శ్రీ పార్థసారథి స్వామి కోవల ఆవిర్భవ వర్సమంతలు వాటి దరు. చాలాకోవలతో మూలసాసము మాత్రమే నిజమైన అభిప్రాయదేవత. కాని పుత్సవము స్వయం వ్యక్తముగాక పూర్వోంపుమొదలైన పుత్సవములకు వంతులయిం దుండెదరు ఈ పార్థసారథిస్వామివారి కోవలలోని మూలసాసము, పుత్సవము, వేద వేదనియ, మూల సారథిస్వామియైన కళలు పుత్సవ రాధి స్వామియైన కళలు వేదవేదనియ నాడలిప్రాయము. ఈ పుత్సవములని కళలద్యారకావలముతో ఆవిర్భవించిన శ్రీకృష్ణాతార కళలతో పంబంధించి యున్నది. మూలసాసములందు వంతులకాని కళలను గోలోక రాధాశ్రీకృష్ణకళలను విలీనములయి యున్నవి నాడలిప్రాయము. నేను రచించిన కృష్ణాతార గ్రంథములో గడచిన దాని కరముతో ఆవిర్భవించిన కృష్ణాతారమును విరచించుచు 1. దండరి కాళి మ కృష్ణాని యొక్కయు, 2. శ్రేణిద్వీక కృష్ణాని యొక్కయు, 3. వైకుంఠవాసియొక్కయు, 4. గోలోక కృష్ణాని యొక్కయు శేషములతో ఆవిర్భవించిన మూర్తిని సంపుటి చేసి యున్నాను.

ఇచ్చటి మూలసాసము కలియగొట్టును. ఉత్సవము, ద్వారకకృష్ణము. ఈ ద్వారకకృష్ణము, నేనకలకు విహిత ఫలమును అయిష్టిఫలమును రెంటిని ప్రసాదించెదరు. కలియగొట్టును మాత్రము, కలియగ పంబంధమైన దోమములను వహించి భక్తులకు శ్రీ కృష్ణభక్తి దాస్యములను అనుగ్రహించెదరు. ఈ యొక్కరహస్యమును నేనును నేనాకాలములందు గమనించు చుండలెను ఇట్టిభేషము ఈసన్నిధిలో ప్రధానమూలసాసమున గాక తదితర రంధ్ర సన్నిధిలో కూడ కలదు. శ్రీవేదవల్లి తాయారు సన్నిధిలోని మూలసాసము రహస్య సన్నిధిలోని సుగములను రహితము చేసి శ్రీకృష్ణభక్తిదాస్యములను సన్నిధింపించెదరు సర్వసంగ కరిత్యాగము లేనిది, సుధాహిత్యము కాగిరదు. సుధాహిత్యములేదే శ్రీకృష్ణదాస్యముల కర్మ కలిదు. ఈమె సన్నిధిలోని ఉత్సవము మహావ్యక్తి అనిపెను. ఈమె విహితముచేసి భక్తులను రెంటిని కొంతకరిచ్చెదరు. శ్రీయోగ సన్నిహితులైన సన్నిధిలోని మూలసాసము యోగాభ్యాస పంబంధమైన సిద్ధులకు, ఉత్సవము ఆరోగ్యము, ధనము, సంతానము, మొదలయిన విహితవిషయాలనిచ్చెదరు.

ఇకను బ్రహ్మోత్సవమును గురించి ముచ్చటించెదము. ఈ బ్రహ్మోత్సవము క్రమి సంవత్సరము ఆరవగిరిత క్రవారము, చిత్రాపూర్ణిమనాడు ప్రారంభమయి వదిలినయలవరకు నడచును. ఏదీర మసంతకమందుగాని, మే నెల ప్రారంభమందుగాని, వచ్చు చుండును. ఈ బ్రహ్మోత్సవముయొక్క ముఖ్యతలు మేమనగా, ప్రతిరోజు ఉదయముందు రాత్రికాలముందు వానా

నోత్సవములు విశేషముగా జరుగును కార్యక్రమ మొట్టవనః	
మొదటి రోజు	1. ధ్వజారోహణం ఉదయం
24-4-29.	2. పాన్స వాహనం రాత్రి
రెండవ రోజు	1. శేష వాహనం ఉదయం
25-4-29.	2. సింహ వాహనం రాత్రి
మూడవ రోజు	1. గరుడసేవ ఉదయం
26-4-29.	2. హంస వాహనం రాత్రి
నాల్గవ రోజు	1. మార్కటభక్త ఉదయం
27-4-29.	2. చంద్రపథ రాత్రి
అయ్యవ రోజు	1. మోహినీ ఆవతారం ఉదయం
28-4-29.	2. హనుమద్వాహనం రాత్రి
ఆరవ రోజు	1. పుణ్యకోటివిమానం ఉదయం
29-4-29.	2. ఏకగవాహనం రాత్రి
ఏడవ రోజు	1. రథోత్సవం ఉదయం
30-4-29.	2. " " " "
ఎనిమిదవ రోజు	1. వెన్నతాలిసేవ ఉదయం
1-5-29.	2. గుణపువాహనం రాత్రి
తొమ్మిదవ రోజు	1. సప్తాభ్యంశం కలంకా
2-5-29.	2. కలకేసేవ రాత్రి
వదియవ రోజు	1. తీర్థవారిష్టి, ధ్వజా ఆవరోహణ మున్న
3-5-29.	

ఈ వాహనసేవయొక్క విశేష మేమి? ఫల మేమి? ధ్వజారోహణ కాలముందు సన్నిధిలోని దేవతాకళలను ధ్వజ సందేహమిద సాపించెదరు. ఆకళలను, ఇచ్చట బ్రహ్మం ద్రాక్షి దేవతలను, ఋషులను, అంబువిధియందుండి పూజించెదరు; బ్రహ్మంద్రాక్షి దేవతలు ప్రాకృత కేరీయలయినను, భూలోకములో ఆడుకుంటురు. అంబువిధియందే నిలిచి కార్యక్రమమును జరిపెదరు.

బ్రహ్మోత్సవము వదిలినయింప నడచును. అవదిలినయింప, మూడుభాగములకంద ఎంచుచున్నాను.

1. మొదటిభాగము, పూర్వవత్సము, 5 రోజులు దేవతల పూజించే కాలము.

2. ఉత్తరభాగములో 6, 7, 8, రోజులు వరముభాగవతోత్సవముల పూజించెదరి కాలము.

3. మూడవ భాగముందు బ్రహ్మదేవుడు క్రమశాస్త్రము పూజించెదరి కాలము. ఈ కాలముందు బ్రహ్మదేవుడు భక్తులకు తీర్థమద్యారా బ్రహ్మజ్ఞానము మొదలయిన ఫలముల సన్నిధింపించి, తన సర్వభాగమునకు, దిగి దయచేయును.

పాన్స వాహనము: ఇది బ్రహ్మసేవలలో కల్ప ప్రత్యక్షమవహనము. దీనిలక్షణ మేమి? కృష్ణాతారముతోని బృందారాగ్రగోవికలకు లయయొక్క వస్త్రములను శ్రీకృష్ణభగవానులు అవహించి యమునానదీతీరమందున్న పాన్సపక్షులందు స్వామి సేవచేయుండగా ఆ గోవికలు దిగింబరులై స్వామికి ననుసంగించినారు. ఈ వస్త్రావహరణలతో మంగళగంభీరమైన రహస్యార్థమున్నది. గోవికలు శ్రీకృష్ణభక్తిదాస్యముల కొరకు యమునానదీతీరమందు కాత్యాయనీ మహాదేవిని పూజించినలెతో కాత్యాయనీదేవి క్రత్యక్షమై వారికి వరము లిచ్చినారు. శ్రీకృష్ణభక్తిదాస్యములు కోరికట్టుకు సమస్తకోరికలను అనురాగమును, విసర్జించి తనయొక్క దేహభిమానమును పూర్తిగా త్యజించి చేరులు ముగించి స్వామిసన్నిధియందు గోవికలవలె, సన్నుడై నిలవబడవలెను ఈ సిద్ధాంత కారము బ్రహ్మజ్ఞానమును గోరు మునుత్తు పర్యవసంగకరిత్యాగము చేసి శ్రీకృష్ణకావరచందములయందు మాత్రమే ధ్యానక్రమై యుండవలెను. అట్టివాకిగాని శ్రీకృష్ణభక్తిదాస్యములు లభించ నేరవు. ఈ భావంతో పాన్స వాహనసేవ నేపించినవారికి తదవరూపఫలము కలుగును.

10. రెండవరోజు ఉదయముందు శేష వాహనమున్ను, రాత్రికాలముందు సింహ వాహనమును జరుగును. ఈ రెండుసేవ మునుత్తునకు చాలా ముఖ్యము.

మునుత్తు సర్వసంగకరిత్యాగమైనది, కాను పూర్వజన్మలతో చేసిన కర్మవాసములను, కర్మవాసలను, వికరీతముగా అ.టియించును. ఈ కర్మవాసలను యావత్తును విశేషముగా దహించబడవలెనని భావించి తనకు పుంతుకున్న సహజమైన శేషముతో ప్రకారించ నేరదు. తన యెదుట నున్న కర్మవాసము గ్రహించ నేరదు. కనుక మునుత్తు పొందవలసిన రెండవఫలము కర్మవాసనాశాశమే. శేష వాహన సేవలకు మునుత్తువుకు కర్మవాసన వారియను. శేషునకు అనంతదేవు నాహారకము గలదు. ఇదియు విష్ణు కళయే. ఈ శేషుడు కర్మవాసలకు అభిప్రాయదేవత. అట్టి శేష వాహనసేవలకు కర్మవాసలను దహింపబడి శేషార్థ సహజకారితో ప్రకారించును.

11. తరువాత వాహనము, సింహ వాహనము: ఈ వాహనమును అభిప్రాయదేవత శ్రీ దుర్గాదేవి, ఈ ఉత్సవమును శ్రీకృష్ణభగవానుల ప్రీతికొరకు ఈమె జరిపించును. ఈసింహ వాహనసేవల మునుత్తువునకు చాల అవసర మైనది ఈ దుర్గాదేవి స్వప్తిర్యాగములో సర్వకృష్ణయైనదే త్రిగుణములకు ఈమె అభిప్రాయదేవి ఈమె నేపించిన కళలకు శ్రీ

కృష్ణభక్తివాదమును నిరసించుచు ఈ సిహెచ్.ఎం.సేవలను జీవాత్మను చుట్టియున్న మాయాతెరయును, అవిద్యాపంబంధమైన ఆచారమును తోలొనరించును. జీవాత్మకు తన్నుతాను కలిసికొనిపోవుటకును తనయొడటనను కరమత్వస్వరూపమును గ్రహించుకొనేక పోవుటకును రోడుకారణములు గలవు.

(1) జీవాదానకారణము.

(2) నిమిత్తకారణము.

జీవాత్మ మూడుకరణములచేత బంధించబడియున్నది.

(1) స్థూలకరణము (2) సూక్ష్మకరణము (3) కారణకరణము. స్థూలకరణమనగా, మనమందముమాయనది, సూక్ష్మకరణము - సుకర్మేంద్రియములు, పంచజ్ఞానేంద్రియములు, పంచప్రాణములు, మనస్సు, బుద్ధియును, కడుకేడుతత్వములతో కూడియున్నది. ఈ స్థూలసూక్ష్మకరణములు రెండును మనము చేయుకర్మలచేత, పూర్వపుకర్మవాసనలచేతను ఏర్పడును. కారణకరణము అవిద్యవల్ల కలుగును. మునున్నజన్మవాడు ఈమూడువిధములైన కరణములను కలిపిచేసికొనవలెను. స్థూలసూక్ష్మకరణములు జీవాదానకారణమునయే, అవిద్య నిమిత్తకారణమునయే చేర్చబడును. సిహెచ్.ఎం.సేవలచేత జీవప్రసాగముగలిగి కారణకరణము నశించును. జీవి జీవాత్మను అపరిచియున్న మాయావర విచ్ఛేదముచేసి కరమత్వస్వరూపమును సాక్షాత్కరించుకొనును. తత్వవిధముగా శ్రీకృష్ణకరమత్వయందు భక్తివాద్యములను ప్రవరించుకొనును.

12. నాలుగవసేవ జగత్ప్రసిద్ధమైన గౌరవనీయమున్నది. ఈసేవకు గౌరవాధ్యక్షులైన శ్రీకృష్ణకరమత్వ సంపర్కమునకు జేరికొని భక్తులు మునుగుడు, మన మునుగుడుపు ఇంతవరకు చాలా కలిపిమై మెట్లకు వాటి యున్నాడు. జీవాత్మ మనము విడిచి పరస్పరంగత్యాగము చేసి యున్నాడు. తనకృష్ణుని పాదారవిందముననే ధ్యానించువాడు. ఇతని కర్మవాసనలు యావత్తు దహించబడినవి. కరమత్వస్వరూపసందర్శనమునకు ప్రతిబంధకముగా నున్నతెన జీవి ప్రసాదమువలన తెనబడినది. అట్టిస్థితిలో శ్రీకృష్ణకరమత్వయొక్క సంపర్కము కొరకు ఇతడు హోహలమును కాలముతో మూడవకొని పుడఁచు గౌరవాధ్యక్షులయొద్ద శ్రీకృష్ణకరమత్వ అమృతహస్తముతో ఇతనికి దర్శనమిచ్చును. సహారతాత్రయములో కలిసిపోయియున్న మునుగుడుపుమీద శ్రీకృష్ణభగవానులు సేవపుకారం శ్రీగరుడాధ్యక్ష భక్తజనముహాముమీద అమృతమును కదజల్లును. గౌరవనీయయొక్క విహితు ఇట్టిది.

13. అయిదవసేవ హంసవాసనసేవ - ఈ సేవన మునుగుడుపు పరమహంస స్వరూపము కలిగించును. హంసస్వరూపము బ్రహ్మదేవుని వాసనము. ఇప్పుడికి మునుగుడుపు బంధమును క్షుద్రము జననమరణములు లేనివాడై యుండును. ఇట్టి తరుణముందు బ్రహ్మదేవుడు మునుగుడుపుకు కొంతవరకు బ్రహ్మజ్ఞానోపదేశము చేయును. అట్టి మహిమవల్ల పరమహంసస్వరూపుడయిన జీవునికి బ్రహ్మాండములో స్వేచ్ఛగా విహరించుకొని కలుగును.

14. ఆరవసేవ మూర్ఖప్రభ చంద్రప్రభలై యున్నది. ఈసేవవల్ల బంధమును క్షయించుచు శీవుకు మూర్ఖచంద్రప్రభలయిన భేదిం చు కొని పోవు కక్తి కలుగును. మూర్ఖచంద్రులు విరాట్పురమునికి శీత్రములని మన గ్రంథములలో వ్రాయబడి యున్నవి. ముక్తబంధములైన జీవాత్మలకు, బ్రహ్మలోకమునకు పోవువార్తలు. అర్చరాధిమార్గముని భాగవతపురాణములో వర్ణింపబడినది. యీ అర్చరాధిమార్గము నెండు ముక్తులైన జీవాత్మలు బ్రహ్మాండమును భేదించుకొని నిర్మలమరావృత్తి రహితమైన వైకుంఠపదమును పొందెను. ఈ అర్చరాధిమార్గము మూర్ఖచంద్రలోకములవద్దయే యేర్పడినది. మూర్ఖచంద్ర ప్రభయొక్క సేవాభిషిక్తి.

15. సప్తమసేవ మోహినీఅవతారము - ఈ అవతారము శ్రీ ఆంజనేయమూర్తివాసనముమీద అవిద్యవించును. ఈ సందర్భములో శ్రీకృష్ణభగవానులు స్వకేతుమైన కృష్ణరూపమును ముగరగరి తనమాయ కక్తియైన విష్ణుమాయా స్వరూపముతో దర్శనమిచ్చును ఈ రూపము మునుగుడుపునకు అధిమై భ్రాంతిని విధియును కలుగజేయును. మునుగుడుపు జీవాదానకరణములను క్షయముచేసి విష్ణుమాయాకక్తియొక్క భ్రాంతివిధుని విగరస్వరూపమైన కరిత్రుకు నిలువవలెను. ఇది కాస్త్రునిది. యెట్టి ముక్తులైనను కష్టమయ్యా జీవి కరిత్రీచరిత శ్రీకృష్ణసాన్నిధ్యమును ప్రసాదించిన ఇది మునుగుడుకు చాలాకలిపిమైన సందర్భము. అట్టివోత్తుకు నిలుచుటకు మునుగుడుకు సహాయముగావుండేకొరకు మోహినీదేవి ఆంజనేయ

మూర్తి వాసనముమీద వేంచేయును. ఈ ఆంజనేయమూర్తి జగత్ప్రసిద్ధమైన బ్రహ్మచర్యము, జీతేంద్రియత్యక్తము, గౌరవాదు. విష్ణుమాయా స్వరూపమైన సీతామహాలక్ష్మియొక్క పూర్ణమైన కటాక్షమునుపొందిన మహానభావుడు. శ్రీరామను తారముతో ఈమన కనకరచివ కష్టభక్తివాద్యములకు శ్రీరామచంద్రమూర్తివాడు మెచ్చి భక్తులకు ఆత్మారామసందర్శనము కలుగజేసే కరుణను ఈమనకు అనుగ్రహించివారి. ఈ ఆంజనేయమూర్తియందు ఇట్టివహిమయొన్నందున మన హిందూదేశములోని మధ్యమతములు శ్రీమహావిష్ణువుయొక్క ప్రసాదమును పొనుమట్టినిలు చాలాప్రధానమనిన్ని మనమత్తేసాదములేదే శ్రీమహావిష్ణుసందర్శనము కానేరదనిన్ని కిద్దాతముకనకారణము, గరుడాధ్యక్షులను, ఆంజనేయస్వామిని, పుభియులు శ్రీమహావిష్ణువుకు కరిదారక దీపతలు. గౌరవాధ్యక్ష వాసననిరూపేణ కరితర సేవచేసెదర. ఆంజనేయస్వామి అవతారకాలములో మాత్రము సేవచేసెదర. అందువల్ల మునుగుడుపుకేయు ప్రయాణములో జీవపు యొక్క ప్రసాదము అభ్యంతోపయోక్తము.

16. ఈవిధముగా బ్రహ్మసేవలోని ప్రభువు కత్తు ము పూర్తియగును. ఈకత్తును సేవచేయుచు పరమహంసస్వరూపుడై విష్ణుమాయాదేవియొక్కయొ, శ్రీ, ఆంజనేయమూ

ర్తియొక్కయొ ప్రసాదమువల్ల పరమత్వ స్వరూపసాక్షాత్కారమును పొందగలడు. ప్రత్యభముతో సర్వసంగతరిత్యాగియై కర్మవాసనలను దహించుకొని, దుర్గాదేవి ప్రసాదమువల్ల మాయావిచ్ఛేదమునపొంది శ్రీకృష్ణభక్తివాద్యములకు పాత్రుడై గౌరవాధ్యక్షుడై వైకుంఠవాసియొక్క సందర్శనమునపొంది అమృతాశీనుడై, కరమహంసస్వరూపముచాలి బ్రహ్మాండగోళముతో సువరించు కక్తిసంపన్నుడై వైకుంఠవద్దయొలైన మూర్ఖచంద్రలోకములను భేదించుకొని పర్యలోకమునకేగి అచ్చట బ్రహ్మదేవునివలన మహాకీర్త్యాదము పడసి భక్తులై, తులులేక విష్ణుమాయాదేవియొక్క ప్రసన్నతచేత పునరావృత్తిరహితమైన పరమపదము నధిష్టించుటకు పాత్రుడగును.

చెదలవాడ గోపినాథదాసు,
కొత్తూరు

మోహినితైలము

5 తులీ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులు వాటుటకు యోగ్యమైనది.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి-మదరాసు

ది ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్., బందరు, మచిలీపట్టణము.

మూలధనము	రూ. 10,00,000	ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లుపై
జారీచేయబడినటువంటిన్ని,		5 1/2 % వడ్డీ
నమూనాచేయబడినటువంటిన్ని,	1,00,000	సేవింగ్స్ బ్యాంకు ఆకౌంట్లుపై నెలసరి
మూలధనము.		కనీసపు మొత్తములకు 4 % వడ్డీ
సీజాడిపాజిట్లకు ప్రత్యేకపురస్కారపంజరమును, కరెంటు ఆకౌంట్లుపై రోజు		2 1/2 % వడ్డీ
వారి నిలువమొత్తములకు వడ్డీ యివ్వబడును.		
ఆస్తి విధములైన బ్యాంకింగు వ్యాపారముచేయబడును, వివరములకు బ్యాంకు కేర్రవాసిన బంగారుగలరు.		
గజ్జల శ్రీరామమూర్తి,		భో! పట్టాభిషిక్తారామమూర్తి,
		దైత్యకుమారేశ్వరు కాగ్యదర్శి.

ఇదివరకు మావద్ద బేరము చేసిన

వారందరును తృప్తిజెందుట మాత్రమే గాక, పడేపడే అర్థములను పంపుటయే మానమకమునకు ప్రబలనిదర్శనము. మేలైన అసలు పువ్వురాగములు నగలు కావలసినవా రందరును ఈదిగువ విలాసమునకు దయచేయ గోరెదము, లేక ఉత్తరము వ్రాసిన పంపబడును.

జరిగం స్త్రుబ్రహ్మణ్యం నాయుడు అందుకో. 25

పరిశ్రమశాల:- 96, వరదామూర్తియప్పకొ వీధి, మద్రాసు; పోస్టాం:- చైనాబజారురోడ్డు (పూలలింగడికి ఎదుట) మద్రాసు.

న ర న మ మ దృ థ మై న ది న మృ క మై న ది

ఇప్పటి మోస్తరు ప్రకారము కాగినా కయారుచేయబడిన ఇనుక పిల్లలు ఈ దిగువ తెలుపబడినవావద్ద అమ్మకము కు కిడుగుగాయిన్నవి.

కాంతలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడివి 1429

పి. న శే శ మొదలియారె, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాప్తెటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సును

ఇరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

ఆచార్య ఎంజినీరు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగు కవి కీచుచేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైతుమిల్లుకు కావలసిన

సిలికెట్టు, సాప్టింగు నట్లు చరమముగా యివ్వబడును. ఈ బ్యాంకు యిప్పటికి, పెద్దవాడుకకేటెలు మద్రాసు, మెషిన్లకు చలకు సబబించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయచ్చిన కయారుచేసేయివ్వబడును.

ఉత్తరములు వ్రాసిన బయలు వ్రాయబడును.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 35,000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోవైండు నెల రు. 8-4-0

"భస్మప్రదీపిక" ఇందు సమస్తభుజిములు శుద్ధిచేసి భస్మములుచేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తులం 1-కి రు 500 ల కిమ్మకుగల భస్మముకూడ గలరు. క్యాలికోవైండు నెల రు. 2-0-0

60 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

మదరాసు వార్తలు

ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము:- టి. సూర్యనారాయణగారు బి. ఏ. (ఆర్కైవ్స్) ఫాకల్టీ ఆఫ్ సైన్సులకు అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనబడిరిని రిపోర్టుగాడు ప్రకటించుచున్నారు.

అరుంధతీయ సేవకసభ:- ఈనెల 1 తేదీని మద్రాసునుండి 8 మాసముల సెలవుపై ఇంగ్లండున కేసుచున్న ఎస్. హెచ్. స్టేటరు లేబరుకమిషనురు గారికి అరుంధతీయ సేవకసభవారు సెంట్రలుస్టేషనులో ఓడోల్లు సోసరి.

మద్రాసు యువజనసమితి:- ఈ సమితియొక్క జనరలుబాడీ మీటింగు యీ నెల 4 తేదీని సాయంత్రము 5-15 గంటలకు సక్వెంటుస్ ఇంకెయూసాపైటి కార్యాలయమున రాయపేటలో జరుగును. సమితియొక్క నిర్మాణ కార్యక్రమముగూర్చి యోచింపబడును.

శ్రీరామరంగ భగవత్సభా ప్రసంగసభ:- వారి యజమాన్యమున ఈనెల 5 తేదీని సాయంత్రము 4 గంటలకు శ్రీరంగం శేకోపాచార్యగారు పాదుకాపట్టాభిషేక కాలక్షేపమును హిందూ ధియలాజికలు హైస్కూలు హాలునందు జరిపెదరు.

ద. ఇ. బ్రహ్మసమాజము:- రా. సా. ఎం. వెంకటప్పగారు యీనెల 5 తేదీని సాయంత్రము 6 గంటలకు నె 97 రు అన్నాపిళ్ళేవిధియందు దైవప్రార్థన సలిపి ఆంగ్లమున మతోపన్యాసమును గావించెదరు.

భారతగాన వేనవిపాకశాల:- ఈ పాకశాల ఈ నెల 4 తేదీని సాయంత్రము 5-30 గంటలకు వై. ఎం. సి. ఎ. ఆడిటోరియము, ఎస్టేషేడ్ నందు ప్రారంభింపబడును. టి. ఆర్. వెంకటరామశాస్త్రిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. డా॥ శ్రీమతి మత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారు ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఉపన్యసించెదరు. పాకశాలలో డ్యోషులు గాన ప్రదర్శనము జరిపెదరు.

బహిరంగసభ:- మద్రాసు మహాజనసభ, జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము, వారియాజమాన్యమున రేపు (4-5-29) సాయంత్రము 6 గంటలకు తిలక్కుమట్టునందు (తిరువళ్ళి క్లబ్బిని) మద్రాసు పౌరుల బహిరంగసభ జరుగును. తిరుచినాపల్లిజిల్లా జడ్జిచే కఠినశిక్షను బొందిన కార్మికనాయకులగు సింగారవేలు శేట్టిగారు, మున్నగువారియెడల సానుభూతి ప్రకటించుటకు గాను ప్రసభ జరుగును.

సంచారఖద్దరు వస్త్రానియము

సారాయణమరమునం దుండెడి సంచారఖద్దరు వస్త్రానియము యీ దిగువ కనిపెట్టబడుచు మార్చబడును.

3-5-1929 తిరువాలంగూడు.

4-5-1929 తిరుత్తణి.

5-5-1929 కనకమ్మనత్రం

అన్నిరకముల ఖద్దరు ప్రచారకుల మూలముగా యింటింటికి పల్లెపల్లెలకు పంపి అసతో ధరలకే అమ్మబడును.

సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి,
గౌరవ కార్యనియంత.

జొన్నవలస నుహాత్ముడు

722 రూపాయల నర్పించుట

సన్మానప్రక్రమతోపాటు రు 154 లు యీ ఫీర్కా కాంగ్రెసు సంఘమువారును, రు 558 లు విజయనగరపు తాలూకాజోడ్డు అధ్యక్షులైన పూసపాటి లక్ష్మీనృసింహరాజుగారు స్వయముగను వెలసి 722 రూపాయలను నుహాత్మునికి కౌనుక లర్పించిరి.

పూసపాటి బుచ్చి సీతారామచంద్ర రాజు,
ఫీర్కా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి.

తిమితి. లక్ష్మీ దేవిగారు

శ్రీ శ్రీ ధర్మచరం కృష్ణమాచారిగారి కోడలు. నెల్లూరు ప్రాగ్రెసివు యూనియను వారు యేర్పాటుచేసిన స్త్రీల వ్యాస రచనపోటీయందు ప్రధాన బహుమతి యీమెకును శ్రీ పులన ర్తి కమలావతి దేవిగారికిని గూడ బసంగబడెను.

(ఎల్. వి. ఎ.)

స్త్రీలవ్యాసరచనపోటీ

డా॥ కె. ఎన్. కేసరిగారు ఈనెల 2 తేదీని యిల్లురా యుచున్నారు. నెల్లూరు ప్రాగ్రెసివు సంఘమువారు స్థాపించిన వ్యాసరచన పోటీయందు స్త్రీలు నాటకరంగమున పాల్గొనుట యనువ్యాసమునకు ప్రశంసాబహుమతి శ్రీమతి పులన ర్తి కమలా దేవిగారు బడసిరిని నిన్నటి ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడెను. నిజమే మన కమలావతి దేవిగారికిని శ్రీమతి ధర్మచరం లక్ష్మీ దేవిగారికిని యీ వ్యాసపోటీయందు సరిసమముగా మార్కులు వచ్చెను. కమలావతి దేవిగారికి ప్రథమాహుమతియును లక్ష్మీ దేవిగారికి రెండవబహుమతియును నొసగబడెను. లక్ష్మీదేవిగారు సుప్రసిద్ధ నాటకగ్రంథకర్తలగు శ్రీ శ్రీ ధర్మచరం కృష్ణమాచార్యులుగారికోడలు. బళ్లారిలో వసేలుగానున్న డి. వేణుగోపాలాచారిగారి భార్య.

స్వదేశ వస్తుప్రదర్శనము

మే నెల 4-5 తారీఖులందు తిరునల్లి కేసి హిందూ హైస్కూలులో మన స్వంతదేశమందు తయారైన వస్తువుల ప్రదర్శనము జరుగును. దేశీయ వస్తువులను ప్రోత్సహింపరచుటకు ఇవి ఏర్పాటు చేయబడియున్నది.

ప్రదర్శింపబడు వస్తువులలో కొన్నిటి కేర్లు:- పలకలు పెన్నెస్, కలపు పుల్లలు, ఫొంటుస్ పేనాలు, అన్ని రకముల సిరాలు, కాగితములు, పబ్బులు, తలనూనెలు, గుండీలు, మేజోట్లు, బూటు పాటిష్, పిప్పరమింటులు, నిప్పుపెట్టెలు, ఈ వస్తువులన్నియు ప్రతిదినము ఇండ్లయం దుపయోగింపబడునవె. మద్రాసు నివాసులును, అందు విశేషించి తిరునల్లి క్లబ్బివాస్తవులు తాము కొనగోరు వస్తువులను ఈ ప్రదర్శనమునకు కొనకుండు ఈ ప్రదర్శనములోనే అధికముగా కొని స్వదేశపరిశ్రమలను ప్రోత్సహింపరచు ప్రార్థితులు.

నాల్గవ తేది శనివారము స్త్రీలకొరకై ప్రశ్నోకింపబడును. కనుక తిరునల్లి క్లబ్బి స్త్రీలు అధికసంఖ్యాకులుగా వచ్చి తమదేశమునందు ఎట్టివస్తువులు తయారగుచున్నదియు, సంతయ భిన్నుది చెందినదియు దెలిసికొన ప్రార్థించుచున్నాను. ఇట్టి యవకాశము వారి స్వంత ఇండ్లకై వచ్చినది కనుక వారు ఈ ప్రదర్శనమునందు శ్రద్ధతో పాల్గొని స్వదేశ పరిశ్రమలను ప్రోత్సహింప గోరుచున్నాను. శ్రీయుత ఆ. రంగస్వామి మొదలిగారు (యం. యల్. సి.) ప్రదర్శనమును ప్రారంభించెదరు.

సుందరేశన్,

పల్లిసిటి ఆఫీసురు స్వదేశ వస్తుఉత్పత్తి సంఘ ఏజన్సీ.

హెచ్. ఎం. జగన్నాథంగారు

భారత అరుంధతీయ కేంద్రసభాధ్యక్షులు. మదరాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. (ఎ. రత్న.)

రామజోగరావు యోగవ్యాయామ కళాశాల, తిరువల్లి క్లబ్బి

ప్రథమ వార్షికోత్సవము

ఈ కళాశాల సం॥ 1928 మార్చి 22 తేదీకి సరియగు విభవసంవత్సర పాద్యమిసాడు ప్రప్రథమమున ఆర్యుడు విద్యార్థులతో తిరువళ్ళి క్లబ్బి బెల్స్ రోడ్డులో నౌక కుటీరమున ప్రార్థన భింపబడినది. ఒక నెల గడచినపిదప శ్రీయుత వి. యల్. శాస్త్రిగారి శ్రీమంతభవనమునకు మార్చబడి అచట నలువదిదినముల వరకు నిర్విఘ్నముగ కొనసాగి ఆచమక విద్యార్థుల సంఖ్య ఎక్కువ అయినందున 'హిందూ హైస్కూలు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి అనుమతివడసి శ్రీ యు త రావుసాహెబు జి. వెంకటరంగరావు ఎం. ఏ. గారి ప్రోత్సహముచే హిందూ హైస్కూలు భవనముననే శాశ్వతముగ నెలకొల్పబడినది. ప్రస్తుతము కళాశాలలో రమారమి 90 మంది విద్యార్థులు వీరకళలను యోగవ్యాయామ రహస్యములను నాయెద్ద అభ్యసించుచున్నారు. ఇదికాక, పరశువాకంలో, ఒక శాఖయును, ధాకర్ అగ్రహారములో యింకొక శాఖయును ప్రతిష్ఠాపింపబడి నిర్విఘ్నముగా పని జరుగుచున్నది. ఈ వీరకళాశాల బహువీధి స్థితిలోనుండి కేవల చెన్నపురి పౌరమహోత్సవాలచే పోషింపబడుచున్నది. దేశదౌర్భాగ్యస్థితి రాను రాను హెచ్చుచున్నది. స్త్రీ పురుషులలోని రజోవీర్యములు, పౌరుషము, లేజస్య, బలము, మొదలగు సకలగుణములు మొదలగునని జాతీయత నాశనమైనది. ఈ సందర్భావలోపడి రాజకీయములలో కొట్టుకొని కొట్టుకొని శారీరక, మానసికాధ్యాత్మిక క్షయము గోల్పోయి దానదాసులమై పరదేశజులకడ భయమొందుటకుంటే మనంతట మనమే మనదేశమును పాలించుకొనగలుగుటకు శీరీరదారుధ్యము ప్రసమసోపానమని ఎల్లరకు తెలిసినవిషయమే. స్వాతంత్ర్యరమాకాంతజయపతాకోత్సవసమయము ఈనెల 31 తేదీని సమీపించుచున్నది. గాన ఆంధ్ర సోదర ఈ పర్యవసాయమందు శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులవారు అధ్యక్షత వహించి యోగవ్యాయామశాస్త్ర రహస్యములనుగురించి వ్యాసములు వ్రాసి పోటిపర్తిలో జయమొందిన ఒక అరవవిద్యార్థికిని ఒక ఆంధ్ర విద్యార్థికిని స్వర్ణపతకములను బహుమానములు చేసెదనని వాగ్దానముచేసి యున్నారు. గాన యోగవ్యాయామ కళాశాలకు పులును, ఉద్ధారకులును, వార్షికోత్సవ వ్యయములకు ధనము యముచేయగల రని ప్రార్థించుచు, వారికి నా భావనములు తులు నర్పించుచున్నాను.

సహాయకులు, పోషకులు, సానుభూతిగలవారలు, తాము పంప నిశ్చయించుకొనిన ధనమును, ఈదిగున నుదహరింపబడిన దిగునామాకు పంపింప ప్రార్థితులు.

ప్రొఫెసరు రామజోగరావు,

నెం. 12 సామిపిళ్ళేవీధి, సమ్మరుచాళు, తిరువళ్ళి క్లబ్బి, మద్రాసు.

ఋగ్వేద దేవతలు

మహర్షి శివభాగ్యనానందుల ఉపన్యాసము

శ్రీ. పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారి అగ్ర్యక్షుత్రింద నిన్నటి సాయంత్రము మహర్షి శివభాగ్యనానందులవారు "ఋగ్వేద మందలి దేవతలు" గూర్చి తమిళములో ఉపన్యాసము గావించిరి రాయపేట వేదప్రసాదమందిరముందు ఉపన్యాసము జరిగెను.

ఉపన్యాస సంగ్రహము

"మన దేశమునందేగాక ప్రపంచము దంతటను ఋగ్వేద మతిప్రాచీనమని అంగీకరింపబడినది. ఋగ్వేదము సంబంధించినంతవరకు ఇంద్రుడు అధిదేవతగా చెప్పబడియున్నాడు. భూమియందు అగ్నిరూపముగను, అంతరిక్షముందు వాయువుగను, ఆకాశమున సూర్యుడుగను తానెయ్యెయున్నాడు. ఋగ్వేదములో నన్ని పదములను యోగపదములేగాని రూఢిపదములేవు. అగ్నికి ఐదుపేర్లుగలవు. ఇంద్రునకు 25 పేర్లుగలవు. సూర్యునకు ప్రధానముగ ఏడుపేర్లుగలవు. అది సవితా, భగవన్, పూషన్, విష్ణు, కేశి, విశ్వానర్, వృషాకపి అనునవి. ఇట్లు ఒకేదేవతకు వేర్వేరు అంశములు వివిధకారణ నామములు వీర్చబడినవి. క్రిందిచూపి, ప్రకాశించునది దేవతయని ధాత్యర్థము చెప్పబడినది. వీరికి వాక్కు అను శక్తి గలదు. భూమియందును వాగ్దేవతకు 11 పేర్లుగలవు. అంతరిక్షముందును దేవతకు 20 పేర్లుగలవు.

(4) ఆకాశమందును వాగ్దేవతకు మాడుపేర్లు గలవు. కావున ఒక పరమేశ్వరునికి ఇంద్రుడని పేరిడి, మాడు స్థానములందును వారికి మాడు వేర్వేరు నామములు అంశములనిడి, క్రమముగ మాడు తావులను వాగ్దేవతలనుగూడ గల్పించియున్నారు. ప్రముఖ శస్త్రదేవతలు వాయువ్యాదు లేడుగురగ చెప్పబడియున్నారు. కొందరు ఋషులే దేవతలుగ పేర్కొనబడియున్నారు.

ఎవరు నూత్రములను జేయుదురో వారు ఋషులు. ఎవరిని గురించి చెప్పబడినవో వారు దేవతలు. తమ విషయమై తాము చెప్పుకొనిన ఋషులే దేవతలుగగూడ చెప్పబడియున్నారు.

అగ్ని

సమస్త జీవకోటియందును అగ్ని వ్యాపించియున్నాడు. అగ్ని సర్వదా బ్రాహ్మణుల యధీనమై యుండెనని ఋగ్వేద మందలి యొక యితీహాసము తెలుపుచున్నది.

భూపతి, భువనపతి, భూతపతి యను వారలు మువ్వురును అగ్ని సోదరులుగ చెప్పబడియున్నారు. అగ్ని దేవతలకు సంరక్షకుడును, పితాచాది సర్వపాపహరుడును తమస్సంహరకుడును వైయున్నాడు. అగ్నికి వసుమతి యని మరొక పేరుగూడకలదు. అగ్ని సర్వప్రాణిసంరక్షకుడును, సర్వకార్యకారణకుడుగను ప్రతింపబడియున్నాడు. కావున భూమి యందుండెడి దేవతలలో అగ్నియే ప్రధానదేవతగా చెప్పబడియున్నాడు.

అంతరిక్ష దేవతలు

అంతరిక్షముందు ఋషులనువారు ప్రధానదేవత. వీరు మానవులగానే జన్మించి దేవకార్యములు జేయుచుండగా దేవతలు సంతృప్తులై త్వష్టను తొలగజేసి వీరికే హవిర్భాగములకు తమ తో సమానహక్కు నొసంగిరి. ఋషుదేవతలు వచ్చిన పిదపనే సంవత్సరమునకు 64 దినము లేర్పడెను. అంతకు పూర్వము సంవత్సరదినములు స్వల్పముగ నుండెను.

ఆకాశమందలి ప్రధానదేవత వాతదేవత. ప్రథమ సోమ పాని. వాతమే వాయువు. అగ్ని జ్వాలల డునుండుటచే వాయువు కనుగొనబడుచున్నాడు. దితిగర్భమున జనించిన 49 మంది సంతానమును ఇంద్రుని సేవయందే నియమితులై యుండి పర్వత్యుడు వర్షమున కధిదేవత. ఇదియన్నియు వేర్వేరు దేవతలైనను ఇంద్రుని యంశములే.

ఇక పరిపూర్ణాంశగల ఇంద్రుడు ఈ ఋగ్వేదమున కంతయు ప్రధానదేవతయై యున్నాడు. విష్ణువు ఉపేంద్రుడుగ జన్మించి కృష్ణభక్తి నిప్రతిష్ఠించక పూర్వము ఇంద్రునకే సర్వము సమర్పింపబడుచుండెను. ఇంద్రుడు వృత్రాసురవధ గావించిన మహాబలకాలి-వజ్రాయుధధారి. వై వివరించిన కారణముననే నేటికిని సంక్రాంతియందు ఇంద్రునకు భోగిపండుగ జరుపు టాచారమై యున్నది. దేహబలమే పరమార్థముగ నెంచుకొనినవారు అసురులు. ఆత్మబలవిశ్వాసులు గురులు.

ఆకాశ దేవతలు

ఆకాశమందును దేవతలలో అశ్వినీదేవతలు ముఖ్యులు.

గాంధిగారి సాచారము

గాంధిమహాత్మునకు కాకినాడలో ఘనమగు

స్వాగతము

నిన్న 2-న తేదీరాత్రి మహాత్ముడు తునిలో హాయిగా నిద్రించెను. నేడుదయమన లేచి కాలకృత్యములను నెరవేర్చి ప్రార్థనము జరిపినపిమ్మట దేశభక్త వేంకటప్పయ్య శ్రీయుతులు తెన్నేటి విశ్వనాథం, వెన్నేటి సత్యనారాయణ, దిగుమర్తి వేంకట రామస్వామి, పారుపూడి సత్యనారాయణ, నారాయణ మూర్తిగార్లు మహాత్ముడును నేడు(2-న తేదీ) ఉదయమున 5-45 గంటలకు తునినుండి మోటారుకారులలో బయలుదేరి 9-10 గంటలకు కాకినాడ చేరిరి. తునినుండి కాకినాడకు 50 మైళ్లు దూరము కలదు. కాకినాడలో వేలకొలది ప్రజలు మార్గముల కిరుప్రక్కలను శాంతముగా నిలచియుండిరి. మ్యూనిసిపలు సరిహద్దుల కావల నుండియు శ్రీ సత్యాగ్రహం మహారాజావారి అనాధశరణాలయము మొదలు గంజాంవారి వీధిలో మహాత్మునికి విడిదియేర్పరుపబడిన శ్రీయుత బచ్చు చినవెంకటాయుడు గారి మేడవరకును ప్రజలు యెడతెలిపి లేకుండ నుండిరి. వేలకొలది ప్రజలు వచ్చియుండినను చాల శాంతముగా నుండిరి. వలంటిదులు స్వరాజ్యసతాకములను జాతీయచిహ్నములను ధరించి దారిపొడుగునను నిలచి మిక్కిలి నేర్పుతోను, చురుకుదనముతోను, శాంతిని వెలకొల్పిరి. దారిపొడుగునను మావిడకుల తోరణములు కట్టబడెను. శ్రీయుతులు చావలి రామసోమయాజులు (ఎం. ఎల్. సి.) చుండపాక రంగయ్యనాయుడు, శారీప్రసాద కామేశ్వరపు శేషగిరిరావు, మొనగంటి తిరుమలరావుగార్లును, వైడా జమీందారులును యితర ప్రముఖులును శ్రీయుతులు గుమ్మడికల దుర్గాబాయమ్మ వేదాంత కమలాదేవి, వేమగంటి పాపాయమ్మగార్లు మున్నగు సోదరీచుణులును, మహాత్మునకు శ్రీచుతికన్నారీబాయిగారికిని స్వాగత మొసంగిరి. అట్టి మహా తృప్తసమయమున శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తి గారు లేకపోయిరిగదా యనుమాట ప్రతివారి నోటను వెలువడెను. ప్రజలు మహాత్ముని దర్శింపగోరగా మహాత్ముడు మేడవసారాలో నిలువబడి మరియొకసారి దర్శన మొసంగెను. సాయంకాలము జరుగు బహిరంగసభకు మిరందరును ఖద్దరు నిధికి కానుకలుగొని రంధని తెలిపి లోనికేసి విశ్రేమించెను.

గ్రామములలో నసూళ్లు

ప్రతిపాడు గ్రామం బ్రంహారోడువద్ద కిర్లంపూడి పౌరులు 1140 రూపాయలు సమర్పించిరి. పితాపురములో 4000 మంది స్త్రీలును పురుషులును ఘనమగు స్వాగత మొసంగిరి. యూనియను బోర్డువారును పౌరులును సన్మానవత్తములను సమర్పించిరి. 1169 రూపాయల నొసంగిరి. ఉప్పాడ పౌరులు 203 ను, భారతీయ సంఘమువారు 48 రూపాయలును సమర్పించిరి. మహాత్ముడు కొద్దిసేపు ముచ్చటించెను.

(స్వకీయ విశేషి తంతివార్త)

అశ్వినలు దేవతైద్యులు దర్శనీయులు. అశ్వినీదేవతలకు ఉపస్సు శక్తి.

సూర్యుని వర్ణించు విషయములో విద్యుచ్ఛక్తి, వేడిమి వెలుగు గూడ చెప్పబడియున్నవి. పర్వత్యు ధులను బోనడంచుటకై సూర్యుని ప్రార్థించిన భాగము కొన్ని మాత్రములందు గలదు. పిదప ఉపన్యాసములు విష్ణు, వరుణ దేవతలను గూర్చి ముచ్చటించిరి. కడపట దేవీమాత్రమునుగూర్చి జేర్కొనిరి. తంత్రశాస్త్రమునకు మూల మీదేవీ మాత్రము అని నుడిచిరి. పరమేశ్వరుడే సర్వదేవతారూపమున ప్రత్యక్ష మాయననియ్య, వాక్కు అను శక్తియే సర్వశక్తిసమన్వితయనియు తెలిసికొనవలసి పల్కిరి.

అధ్యక్షులు

శ్రీ. పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారు మాట్లాడుచు వేద మెట్లు అనంతమో, వేదవిచారణ గూడ అనంతమై యున్నది. వేదము అపారమేయ మనియు, అద్యంతరహిత మనియు పాతంజలిగూడ చెప్పి యుండెను. లోకకార్యములు యాగములద్వారా చిత్రింపబడినవి. సర్వబ్రహ్మాండమంతటను నిండి యుండు అసంఖ్యాతములగుదేవతలే మానవశరీర మందును గలరనియు దేహశిక్షలగు దేవతల విచారమే యోగ మని చెప్పబడెననియు పలికిరి.

పిదప సభ ముగింపబడెను.

చెన్నపురి సంస్కృత విద్యుత్సభ

మాళవ్యాగారి యుపన్యాసము

ఈనెల 1 తేదీని సాయంత్రము చెన్నపురి సంస్కృత విద్యుత్సభవారి యాజమాన్యమున రానెడి హాలునందు మహామహోపాధ్యాయ ఎస్. కుష్ణస్వామిశాస్త్రిగారి యధ్యక్షతక్రింద నొక బహిరంగసభ జరుపబడెను.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి క్రిందివిధమున సంస్కృతభాషలో నుపన్యసించిరి. ఓంనమోభగవతే నామోదేవాయ, ఓంనమోనారాయణ ఆమ యీశాయై వైష్ణవమంత్రములను ఓంనమశ్శివాయ ఆమ తైవంత్రమును హిందువులందరును పఠించవచ్చును. ఇందులకు ఆశీస్సులును అంగీకరించుచున్నవి. వేదమతమును అందరును గ్రహించునట్లు ప్రచారములు యుద్దేశింపబడెను. పురాణములలో గల మంత్రములు మున్నగువానిని ప్రతివారును అనుసరింపవలెను. అట్లు చేయువారే హిందువులు. నేను అస్పృశ్యుని చెప్పబడువారికి అనేకులకు యీమంత్రముల నుపదేశించితిని. ఈవిషయమున ఉత్తరహిందూస్థానమునందు నాకు ఆశీస్సపండితుల సాహాయ్యముగలదు. మీరుగూడ అట్లేచేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను అని చెప్పిరి.

కుష్ణస్వామిశాస్త్రిగారు

అగ్ర్యక్షులు పిదపనుపన్యసించుచు పండిత మాలవ్యాగారి యభిప్రాయముతో తానే కీ భవించితి ననియు, వేదమతముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము మానవకోటియొక్క ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికి తోడ్పడుటయేననియు, వేదములయొక్క సత్యములను ప్రజాసామాన్యమునకు బోధింపవలెననియు యాతేనాకు పురాణములయం దెట్టి ఆధారమును లేదనియు, విదేశీనాగరికతయు, విదేశీసంబంధములును వ్యాపించుచున్న ఈ కాలమునందు వేదమంత్రములను హిందువులలో నొకభాగమునకు మాత్రమే చెందజేయుటకులన వేదమతము శిశ్రుముగ నంతరించుననియు, కావున పండిత మాలవ్యాగారు నూచించిన మార్గము ననుసరించుటకు తా సంగీకరించుచున్నాననియు పలికిరి.

విద్యాన్ పద్మనాభ శాస్త్రిగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మాలవ్యాగారు అన్ని జాతులను ఒక్కటిచేయుట తనయభిప్రాయముగాదనియు వివాహములు మున్నగు విషయములందు కొన్ని భేదము లుండవలెననియు వేదములను అందరికి చెప్పులనని తమ యుద్దేశము కానప్పటికి వేదములను అభ్యసించవలచువారికి ఆటంకమేమియు కలుగజేయరాదనియు వారికి తగిన యనకాశముల నొసగవలెననియు విదేశీయులు వేదములను నిరాటంకముగ నుపయోగించుచున్నారనియు అట్టితెలిసి స్వయంతృణులను వేదపఠకము గావింపవలెననియు జేయుట వ్యర్థమనియు చెప్పిరి.

పిదప వందనములతో సభముగ సెను.

Advertisement for COBRA Boot Creams. Text: "A brighter polish and longer wear with COBRA". "COBRA BOOT CREAMS add life to shoes". "Made in Black, Brown, White, etc.". "Agents: ఏ శెంట్లె:— విల్సన్ అండ్ కంపెనీ, మద్రాసు". Image of a COBRA Boot Cream jar.

దేశమందంతట పోలీసు సోదాలు సాగుట

లాహోరు, కాన్పూరు, కాసి, ప్రయాగ, ఢిల్లీ
పట్టణములలో సోదాలు జరిగినవి
చాలమంది అరెస్టుచేయబడిరి

లాహోరు, మే 2 :—లాహోరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వారంటు ప్రకారము ఇండియన్ పిన్లు కోడ్లలోని 802, 109, 120 నెక్స్ నుల ననుసరించి నేడు ఉదయము పోలీసువారిచే యిండ్లు సోదాచేయబడెను. రెండు స్థలములయందు సోదాలు మూడు గంటలకాలముకంటె పెచ్చుకాలమే జరిగెను. ఫోర్ మెన్ క్రిస్టియన్ కాలేజీలో బి. ఏ. సీనియరు తరగతిలో చదువుచున్న హన్సురాజ్ బోగ్రా అను యువకుడును, డి. ఏ. వి. కాలేజీలో బి. ఏ. సీనియరులో చదువుచున్న దేశరాజ్ భారతియను యువకుడును అరెస్టుచేయబడిరి. హన్సురాజ్ బోగ్రా తండ్రితో సెంట్రల్ ట్రయినింగ్ కాలేజీ హాస్టల్లో సోదాచేయబడెను. కొన్ని పుస్తకములు బొమ్మలు మాత్రమే యతనివద్ద దొరకెను. దేశరాజ్ గదిలోనుండికూడ కొన్ని రాజకీయ గ్రంథములను వాస్వానీ పుస్తకములను, జప్తుచేసిరి. బోరా యనునతడు యిదివరకు సాండ్లరు హత్యలో అరెస్టు చేయబడిన వలన బడెను. వీరిద్దరు బి. ఏ. పరీక్షకు యీ సంవత్సరము వెళ్లుచున్నారు. కొన్ని పరిశోధనములను వారు వ్రాసిరి. తక్కినవాటిలో పరీక్షకు వారిని పోనిత్తురో లేదో యతి యనుమానముగా నున్నది. పంజాబులోను, సంయుక్త ప్రాంతములలోను ప్రభుత్వోద్యోగియులను హత్యగావించుటకు కొందరు ప్రయత్నములు జేసినసందర్భములో వీరు అరెస్టు కాబడిరి. భగత్ సింగు తండ్రియగు సర్దార్ కిషన్ సింగుగారి యిల్లుగూడ సోదాచేయబడెనని తెలియుచున్నది. (ఫ్రీ ప్రె.)

లాహోరు, మే 2 :—భోరా, దేశరాజ్, సర్దార్ కిషన్ సింగుగారిల యిండ్లుగూడ యింకా చాలయిండ్లు సోదాచేయబడినవని విచారణలన తేలినది. సర్దార్ కిషన్ సింగుగారి యిల్లు నాలుగంటలసేపు సోదాచేయబడెను. సోదాజరిగిన సమయమున కిషన్ సింగుగారు యింటలేరు. కిషన్ సింగుగారికి లాహోరుకు 5 మైళ్లదూరములో నొక పల్లెలోనున్న యిల్లును గూడ పోలీసులు సోదాజేసి, కాంగ్రెసు నాయకుల బొమ్మలు, కొన్ని రాజకీయ పుస్తకములు, ప్రాత ఉత్తరములు వారు తీసుకొని పోయిరి. కిషన్ సింగుగారి గుమాస్తా మూడురోజులనుండి జ్వరముతో బాధపడుచు కడలలేకయుండెను. అట్టివానిని పోలీసు అరెస్టు చేసిరి. 11 సంవత్సరముల యీడుగల కిషన్ సింగు కుమారుడగు కుల్దార్ సింగునుగూడ పోలీసులు తమనశము చేసికొనిరి. ఈ రెండు అరెస్టులను వారంటులేక చేసినని తెలియుచున్నది. తీసికొనిన వస్తువుల జాబితా నకలు యింటియజమానుల కివ్వబడలేదు. తమలపాకుల అంగడిపెట్టుకొనియున్న ఫర్ చందు దుకాణముగూడ సోదాచేయబడెను.

అరెస్టుకాబడినవారిలో నొకడు తప్పిదము నొప్పుకొనుట

లాహోరు, మే 2 :—లాహోరులో బాంబు ఫ్యాక్టరీ దొరికిన కేసుసందర్భములో నలుగురు అరెస్టు చేయబడిరి. వీరిలో నొకడు లాహోరు సిటీ మేజిస్ట్రేటు యెదుట తమ నేరము నొప్పుకొనెను. ఈ నలుగురిలో నొకడు బానిస కోరగా మేజిస్ట్రేటు యెదుట పంజాబు, సంయుక్తరాష్ట్రములలో ప్రభుత్వోద్యోగియులను చంపుటకు కుట్రలు విరివిగా జరుగుచున్నవని ప్రాసిక్యూటింగు డెప్యూటీ సూపరింటెండెంటు చెప్పెను. మరియు దౌర్జన్యముచే ప్రభుత్వమును నాశము జేయుటకు వీరు కుట్రలో సభ్యులుగా చేరియున్నారనిగూడ అతడు చెప్పెను.

కాన్పూరు సోదాలు, అరెస్టులు

కాన్పూరు, మే 2 :—నేడు కాన్పూరులో 20 యిండ్లు సోదా జేయబడెను. 'ప్రతాప్' పత్రికా కార్యాలయము, శ్రీయుత గణేశ శంకర విద్యాధి (యమ్. యల్. సి.) గారి యిల్లు పోలీసులచే సోదాచేయబడెను. మున్సిఫ్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ సైబియన్ గాంగులీ, అజయకుమార్ ఘోష్, బరింద్రపండ్, సహాబ్ ప్రసాద్ పండ్, రాజు గోపాల్ శుక్లా, దాస్ గుప్తా, యింకొక యువకుడు అరెస్టు చేయబడిరిని తెలియుచున్నది. పేర్లు యివేనా కావాయని నిశ్చయముగా తెలియవలయున్నది. దొంగతనము

లకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వారంటుపైని వీరు అరెస్టు చేయబడిరి. కాని రాజకీయాభిప్రాయములే ముఖ్య కారణములని యనుచున్నారు. అజయ కుమార్ ఘోష్ గారు అలహాబాదువిశ్వవిద్యాలయములో బి. యస్. సి. పరీక్షయందు కృతార్థుడయ్యెను. గంగులీ డి. ఏ. వి. కాలేజీలో బి. ఏ. విద్యార్థి, అవస్థిస్వదేశీయను హిందీ వారపత్రికలో సహాయ సంపాదకుడుగా నుండెను. అరెస్టు చేయబడినవారందరు పోలీసు వేషములలో నుంచబడిరి. మహావీర్ పండ్ గారు చాలజబ్బుగా నుండుటచే ప్రికెసు ఆఫ్ వేల్సు ఆసుపత్రిలో నున్నాడు. (ఫ్రీ ప్రె.)

ఢిల్లీ సోదాలు, అరెస్టులు

ఢిల్లీ, మే 2 :—ఈరోజు ఉదయము ఆరుపోలీసు జట్లు ఒకయింటిని చట్టుముట్టి, దానిలో కొన్ని గదులకు తాళము వేసి 7 గంటలనుండి సోదాచేసిరి. జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యాలయము, మజ్దూరుసభ, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి యగు శంకర గారియిల్లు, ప్రాపికల్ ఇన్ స్ట్రూమెన్స్ కంపెనీ కార్యాలయము, (కార్యదర్శి శంకరలాల్) సోదాచేయబడెను. హిందూస్థాన్ ట్రయిన్ పత్రికలో సహాయసంపాదకుడుగానున్న త్రిభన నారాయణసింగు గారియిల్లు, మజ్దూరుసభ కార్యదర్శియగు దుర్గాపరిషత్ వాయ్ గారియిల్లు, ఇంటియజమాని యగు సరక్ ప్రతాప్ గారియిల్లు, పోలీసువారిచే సోదాచేయబడెను. పంజాబు పోలీసుకాఫువారు సోదావారంటునిచ్చిరి. లాహోరులో బాంబు ఫ్యాక్టరీ దొరికిన సందర్భములో సోదాలు చేయబడినవని తెలియుచున్నది. లాహోరులో గోడల కంటించిన విప్లవకరపత్రము లెచ్చటనుండి వెలువడినవో పోలీసులు కనుగొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాంగ్రెస్ సభ్యులు పోలీసుల వైఖరికి చాల కోపము నహించియున్నారు. సోదావారంటు జూపకుండ కాంగ్రెస్ అధికారుల పేర్లు తెల్పక వారు తమపని ప్రారంభించుచున్నారు. దోష మారోపించదగిన కాగితములుగాని పుస్తకములుగాని యేమియు దొరకలేదని వారనుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కాసి సోదాలు

కాసి, మే 2 :—ఈరోజు ఉదయము గాంధీ ఆశ్రమము పోలీసు సూపరింటెండెంటు 15 పోలీసులచే సోదాచేయబడెను. ద్వారములన్నియు మూయబడెను.

అనిల చంద్రముఖర్జీ అరెస్టుచేయబడెను. నవజీవన్ పత్రికా ప్రతులు, భగవద్గీత, యింకొన్ని కాగితములు పోలీసులు జప్తుచేసికొనిపోయిరి. అనిల చంద్రముఖర్జీ గారు మధ్యాహ్నము పోలీసుకాఫులతో, చేతులకు బేడీలువేసి మధ్యాహ్నము లాహోరుకు పంపబడెను. కాశీలో గూఢచారి నొకని చంపిన సందర్భములో కొన్ని అరెస్టులు చేయబడెను. కాని వారు అప్పడే విచారణలేక విడుదలచేయబడిరి. ఈ అరెస్టుగూడ లాహోరు కాల్యులవిషయములోను, అసంబ్ధి బాంబు దురంత సందర్భమునను అయియున్నది. అనిల చంద్రము సహాయనిరాకరణవాది. సిబ్ ఫూరు 80 ఇంజనీరింగు కాలేజీలో 4 సంవత్సర తరగతి చదువుచు దానిని వదిలి అప్పటినుండియు ఖాదీ ప్రచారము చేయుచున్నాడు.

అలహాబాదు అరెస్టులు

అలహాబాదు, మే 2 :—ఈ ఉదయము అలహాబాదు పట్టణములో అనేక స్థానములయందు పోలీసు సోదాలు జరిగెను. స్ట్రీడరులు, కళాశాలలలో ఆచార్యులు, మర్యాదస్థుల నివసించు జార్జిటవునులో 6 నెంబరు యింటిని పోలీసుసూపరింటెండెంటు మెషర్సుగారు సోదాచేసిరి. ఆంగ్ల దేశములో ప్రకృతిశాస్త్ర పట్టభద్రుడగుటకు వెళ్లిన ఏ. యస్. జేగారి సోదరు లీయంటిలో నుండిరి. పోలీసులు కొన్ని కాగితములను తీసికొనివెళ్లిరి. మిరటలు కుట్రకేసు సందర్భమున యీ సోదాలు జరిగెనని యందురు. ఒక ఖత్రీ పెద్దయనిషి యుండు భారతీ భవనమును, జీరో రోడ్డులో ఒక బెంగాలీయునకుడు నివసించుచున్న కార్యాలయముగూడ సోదాచేయబడెను. అరెస్టు లేమియు జరుగలేదు. ఇంకా ఒకటి రెండుస్థలములు సోదాచేయబడెనని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

దక్షిణభారత సంస్థాన ప్రజలసభ

మే 8 తారీఖున సమావేశమగును

బెంగులూర్, మే 1 :—దక్షిణభారత సంస్థాన ప్రజల సభయొక్క స్థాయిసంఘము బెంగులూరులో బస్సు కమిటీని జేదేశము చర్చించుటకు సమావేశమగును. (ఫ్రీ ప్రె.)

మలబారు టెనన్సీ బిల్లు

ప్రభుత్వమువారి విచారణ ముగిసెను

బాలికల దేహపరిశ్రమాభివృద్ధి

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలం మే 2 :—మలబారు టెనన్సీ బిల్లుకుగూర్చి రాఘవయ్య సంఘమువారి శిఫార్సులను ప్రభుత్వమువారు విచారించిరి. కాలుదారులు, జెన్టీలు మదరాసులో గత ఫిబ్రవరిమాసమున సభజేసి గావించిన నూచల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారి బిల్లును కొద్దిగా మార్చి శాసన సభలో వచ్చే సమావేశమునందు ప్రవేశపెట్టుదురు.

కావేరి మధ్యన ర్తిసంఘము ఇదివరకు ప్రకటించినట్లు 20 తేదీన గాక 25 వ తేదీన జరుగునని తెలియుచున్నది.

జడ్జీలమార్పు

హైకోర్టు సెలవుల ప్రారంభమునందే సెక్రటరీజుమారు లుగారు గుంటూరు జిల్లా జడ్జిగ మార్పుబడుదురు. ఎఫ్. జి. బట్లరుగారు సేల జిల్లా జడ్జిగ మారెదరు. టి. జి. రామస్వామి అయ్యరుగారు సబు జడ్జిగా మారుదురు.

ప్రాథమిక, సెకండరీ పాఠశాలలకు బోయెడి బాలికల దేహపరిశ్రమ విషయమున యోచించుటకుగాను ప్రభుత్వమువారు నియమించిన ఉపాధ్యాయినుల ఉపసంఘమువారు రెండు సార్లు సమావేశ మయి, యీ విషయమున వివిధపద్ధతుల గూర్చి బాగుగ తెలిసికొని, పిల్లల బాలిశివృద్ధికి దేశీయ పద్ధతులు, నృత్యము గూడ సంతకవరకు సమర్థవదనుతో తెలిసికొనుటకై ఒక ప్రత్యేక ఉపాధ్యాయినిని నియమింపవలెనని నూచించిరి. ప్రభుత్వమువారి రిజిస్ట్రేషన్ విషయమించినవిషయ ఆమెనూచించుచున్నది నెలకొందరు సాక్షులను విచారించినపిమ్మట సంఘమువారు నిశేధక నంపుదురు.

మార్పు బ్యాంకుగూరి సెలవు

సర్ నార్సన్ మార్పు బ్యాంకుగూరి ఆఫీసు గవర్నరు పని ముగిసినవిషయ అక్టోబరులో తమకుగల 8 నెలల సెలవు నువ యోగించుకొని ఉద్యోగమునుండి విరమించి ఇంగ్లాండులో నివాసమేర్పరచుకొందురని మా విలేఖరికి తెలియుచున్నది. మరియు వారికి మిలిటరీ సెక్రటరీగా మేజరు వాట్సుగారు, గవర్నరు బాడిగార్డు కమాండెంటు నియమింపబడుదురు.

సింఛనీయందున్న జిల్లాజడ్జి రా|| బి|| నారాయణ పంతులుగారు మదరాసు హైకోర్టు అడ్వొకేటు డా|| వి. కె. బాసుగారు పుదుక్కోట చీఫ్ కోర్టుపై వచ్చు అప్రెంటిస్ బిచారించుటకు ప్రత్యేక న్యాయాధికారులుగ పుదుక్కోట దర్బారు నియమించెను. (తంతి)

నంద్యాల మారుత న్యాయామమండలి

విజయనగరం వాస్తవ్యులు ధవళ కూర్మానాథ అను నిజ నామమున్న, Professor D. K. Nath. అను సంకేత ప్రఖ్యాత నామమును గల ఒక ఆంధ్రుడు తన భుజబలతో క్రిన్ పిందూస్తానమంతయు ప్రవర్తింపజేసి గొప్ప రాజలయొక్కయు ఆంగ్లేయ దొరలయొక్కయు, సన్మానములను బడసియుండిరి. వీరు మాగ్రామమునకు వచ్చి యివేల తమ బలప్రదర్శనము ఆత్మ దృఢముగ చూపి, న్యాయము విద్యాపాననాశక్తికలను ప్రబోధించిరి. తత్ఫలముగ యీ గ్రామములో కొందరు వుక్త్యులు, షకీళ్లు, న్యాయారులు, విద్యార్థులు కలసి కడచిన శ్రీరామ నవమీనాడు, "మారుత న్యాయామ మండలి" యను పేర కొన్ని నీతినియమములు కార్యదీక్ష వుద్దేశములతో ఒక సంఘకల్పించుకొని నెలదినములుగా నిర్విఘ్నముగా జరుపుచున్నారు.

కూర్మానాథ గారి విధానము దేశీయ, రాజమోగ, ప్రాణాయామ, ఆసనాది, పద్ధతులను విశేషముగా అనుసరించుచున్నవి. వారు బులుసు రామజోగిగారి శిష్యులు. యెవరైనా నేమి, వయస్సున చిన్నవారయ్య సాండ్ రామమూర్తి నాయుడుగార్లు, వీరి తరగతికి చేరదగినవాడు. ముందు యెంతో అభివృద్ధిచెచ్చి దేశమునకు యీ విద్యలో తోడ్పడుటకు తగినవాడు. భగవంతుకల్పమున్ను, డి. కే. సాధుగారి కౌంకర్యదీక్షయున్న దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడుగాక.

వారుగంటి సుబ్రహ్మణ్యం.

గౌ॥ ఎ. వై. జి. కాంబెలుగారు

మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి. మార్పు బ్యంక్కుగారిస్థానే కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ యమింపబడిరని తెలియుచున్నది. (ప్రె. ఫో. బి.)

హెచ్. జి. స్ట్రోమ్ గారు

కాంబెలుగారిస్థానే మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శిగ నియమింపబడుదురని తెలియుచున్నది. (ప్రె. ఫో. బి.)

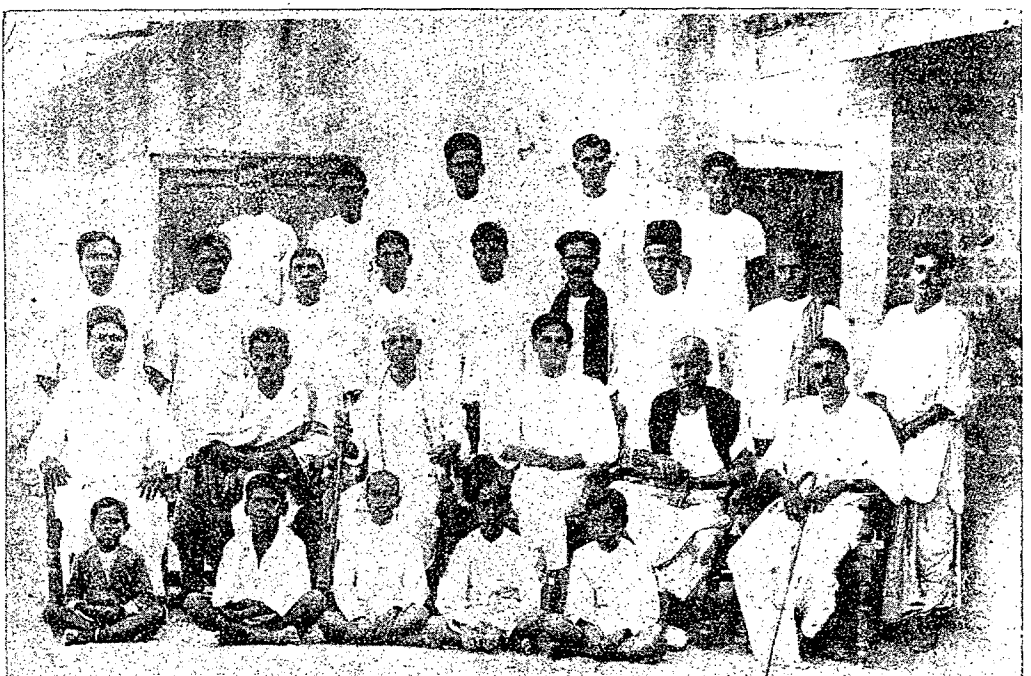

శిక్కు-రసపుత్రవివాహము

సర్ హరిసింగ గౌరు ఎం. ఎల్. ఎ. గారి కుమార్తె కన్యాప్రతాపు గౌరును. లెఫ్. హెచ్. బి. ఎస్. బ్రాహ్మ అనుశిక్కు ఉద్యోగికి యిచ్చి వివాహముజేసిరి. భిన్నసంఘ ములమధ్య యీ సంస్కారవివాహము సర్ గౌరుగారు కానన సభలో ఆమోదింపజేసిన ప్రత్యేకవివాహముల చట్టముప్రకారము జరిగెను.

పండిత సుదనమోహన మాలవ్యాగారు మైలాపూరు సంస్కృత పరిషత్తు సభ్యులకు రనేశీ గ్రంథాలయమునం దుపన్యసించిరి. టి. ఆర్. వెంకట్రామశాస్త్రిగారు, మహామహోపాధ్యాయ పద్మస్వామిశాస్త్రిగారు, మాలవ్యాగారు, వి. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు ఇందు గలరు. (ప్రె. ఫో. బి.)

నంద్యాల మారుతీ వ్యాయామ మండలి

పొదనూరులో మాలవ్యాజీకి

సన్మానము

“ఖద్దరు ఆర్థికసమస్యను పరిష్కరించును”

యువశులకు మాలవ్యాగారి యుపదేశము కోయంబుత్తూరు, మే 2:—నేడు ఉదయము శ్రీయుత పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారు పొదనూరు మీదుగా కాలికట్ వెళ్లిరి. కోయంబుత్తూరు కాంగ్రెసుసంఘము, యితర ప్రజాప్రతినిధిసంస్థలు పండితుని ప్రశస్తిగా మొనరించి నారి కంఠమునందు పుష్పహారములను వైచిరి. శైలుప్రేమనువద్ద గుమి గూడియున్న విద్యార్థి బృందమునకు హితవౌషంగును తీరికసమ యములయందు నూలుచుడకపలసినదని ప్రోత్సహించెను. భారత దేశముయొక్క ఆర్థికసమస్యను పరిష్కరించుటకు ఖద్దరే పరమ సాధనమని వారు వాదించిరి.

పండితుని చంచార కార్యక్రమములో కొద్దిమార్పు లుండును. 6 తారీఖున కోయంబుత్తూరులో సుపన్య సించవలసినదని పండితుడు కోరబడిరి. అనాడే వారు తిరుప్పురు దర్శించెదరు. రాత్తురు హుంజీగారు పండితునితోనున్నారు. (శ్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయి కొట్లాటల

విచారణ సంఘము

కమిటీ విచారణ ప్రారంభమైనది

బొంబాయి, మే 2:—ఇటీవల బొంబాయిలో జరిగిన కార్మికజన సంఘర్షణములు కలహములుగూర్చి విచారణ చేయుటకై బొంబాయి కొట్లాటల విచారణసంఘ మున నదిగవర్న మెంటువారిచే నియమింపబడియుండెను. ఈ విచారణసంఘమువారు విచారణార్థమునకు ముందు ప్రజల సాక్ష్యమునుకోరును తాము ముఖ్యముగా తెలిసికొన దలంచిన విషయములగూర్చి 25 ప్రశ్నలను తయారుచేసి ప్రశ్నాచరి పత్రములను ప్రకటించెసిరి. (శ్రీ. ప్రె.)

ఖాదీ, చిత్రవస్తుప్రదర్శనము

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిటీ సమావేశమైనప్పుడు బొంబాయిలో జరుగును

బొంబాయి, మే 1:—బొంబాయిరాష్ట్రీయకాంగ్రెస్ కమిటీవారి యాజమాన్యమున ఖాదీప్రదర్శనము, యితర స్వదేశీ చిత్రవస్తువులు మొదలగువాని ప్రదర్శనము అఖిలభారతకాంగ్రెస్ కమిటీ సమావేశమగునప్పుడు జరుగును.

ప్రపంచశాంతి

ప్రపంచశాంతిని సంరక్షించు నిమిత్తము యుద్ధ బహిష్కార మవసర మని గుర్తించబడుచున్నది. యుద్ధబహిష్కారమునకు ఆయుధవిస్త్రాస మవసర మగుచున్నది. యుద్ధబహిష్కారమును గోరెడి కెల్లాగు ఒడంబడిక పెక్కుచేతముల వారిచే నామోదించబడును. ఆయుధవిస్త్రాసముగూర్చి జీనీవా నభిలో యోదించబడుచున్నది. ఇట్టి సందర్భము లనుకూలములే యుండును. హృదయపరివర్తన మంతగ గనుపించుటలేదు. ప్రాతవాసన లింకను తొలగలేదు. యుద్ధబహిష్కారమునకు వలయు నృధనంకల్పము గనుపించుటలేదు. అందుచే మాన వికవైఖరి మార్పుకొనెదనగాని, ప్రస్తుతము జరుగు చున్న ఆలోచనలు సఫలము గాజాలవు. ప్రస్తుత సమస్య, కేవలము రాజకీయసమస్యయనిగాని, కేవల ము మంత్రాంగమునకు సంబంధించినదని గాని చెప్ప వీలులేదు. ఇయ్యది ఎక్కువగా ధర్మమునకు సంబంధించియున్నది. వివిధజాతులను ధర్మబద్ధముగ ప్రవర్తించుట యవసర మగుటచే, వీరల నందుకు పురికొల్పగల శక్తి బయలుదేరవలయును. అది వెలువడనియెడల, జీవరహితమగు కార్యక్రమములతోను, నియమములతోను వారు కాలము గడుపుచుందురు. వీరలదృక్పథము మార్పు కెందబోదు. జీనీవా సమావేశమునందు గాని, తదితరప్రదేశములందు గాని, జాపబడు వైఖరిలో ఎంచదగిన మార్పు గనుపించుట లేదు. ప్రాతమార్గములను విడుచు సాహసము గనుపించదు.

అమెరికా ప్రతినిధి యగు గిబ్బనుగా రొకసూత్రమును ప్రతిపాదించియుండిరి. ఆయుధములసంఖ్యను నిర్ణయించుటయే గాక, ఇష్టమున్న ఆయుధములను గూడ తగ్గించుట ముఖ్యమని, గిబ్బనుగారు సూచించిన గనే అందుల కెల్లరును సమ్మతించిరి. వీరి సలహా సర్వోత్తమ మయినదని చాటిరి. కాని, ఆచరణలో నిట్టి యంగీకారము ప్రతిఫలించవలయును. గిబ్బను గారు తెలిసిన సూత్రమును తామును అంగీకరించెదమని చెప్పిన బ్రిటీషు ప్రతినిధి యగు కుషెడను ప్రభువు గారు, ఇంగ్లండుకు సంబంధించినంతవరకు ఆయుధముల తగ్గదల యిదివరకే జరిగెనని పలికిరి. దీనిని బట్టి ఇంగ్లండు తీసికొనవలసిన చర్య ఏదియు లేదని తలంపవలసినదగును. ఇతరజాతులు గూడ నుటులనే వాదించకమానవు. స్వరక్షణకు వలసినన్ని ఆయుధములే తమయొద్ద గలవనియు, ఇంకను తగ్గించుచో అపాయముకలుగుననియు చెప్పగలవు. అట్టితరి, సభలను సమావేశపరచి, యంతదూరము చర్చింపబనియుండదు. గిబ్బనుగారి సూచనల ననుసరించి, నూతనముగ నిర్మితమగు చున్న నౌకల నిర్మాణము నాపివై చెదరా యని, కెన్నర్లీగారు కామన్సుభిలో

నడుగగ, ఆలవేయ నీలులేదని ప్రతిజ్ఞమనుగారు స్పష్టపరచిరి. ముందుగ కార్యమునకు గడంగుటవలన, నష్టము చాల గలుగునని, వీరు వాదించిరి. దీనిని బట్టి మొక్కసంగతి విదితమగుచున్నది.

ఆయుధ బలమును తగ్గించుకొను విషయమున ఏజాతియు మార్గము జూపుటకు ముందుకు రాకున్నది. తగినచొరవను సాహసమును జూపకున్నది. ఒకరితో నొకరు వంతు బెట్టుకొని కూర్చుండునంతవరకు, ఈ విషయమున అభివృద్ధి గలుగజాలదు. సరియగు ఏర్పాటులు గుమరజాలవు. ఇంతకు పూర్వము అమెరికా కధ్యక్షులుగ నుండిన కూలిడ్జిగా రిటీవల నొక పత్రికకు వ్రాయుచు, ఏజాతియు నికముందు సముద్రాధిపత్యమును వహించజాల దనియు, అట్టిహక్కు గోరుట భ్రమప్రమాద మనియు, మానవు లికవిద ఆయుధబలమే ఉత్కృష్ట సాధన మని ఎంచబోరనియు, సూచించిరి. సముద్రాధిపత్యపు సిద్ధాంతము సులభముగ విడనాడబడు నా యనుప్రశ్న గలదు. కూలిడ్జిగారివ్యాసముబట్టి, అమెరికా ఇట్టిసిద్ధాంతము నామోదించ దనిగ్రహించవచ్చును. మూలసిద్ధాంతములను నిర్ణయించి, వారి ననుసరించుట, వివిధజాతుల కర్తవ్య మగుచున్నది. అది జరుగనియెడల, చుక్కాణిలేని నౌకవలె, ఎటు గాలి వీచిన నటువైపుకు గొట్టుకొని పోవుట జరుగక మానదు. ఆయుధబలమును తగ్గించుటతోబాటు, వివిధజాతులమధ్య గల తగాదాలను యుద్ధము మూలమున గాక, మధ్యవర్తులద్వారా పరిష్కరించుకొనుట కన్నిజాతులవారును ఆ యత్నములు గావలయును. ఈ విషయము ఇంగ్లండులో చాలకాలము నుండియు చర్చింపబడుచునేయున్నది.

మధ్యవర్తుల పరిష్కారమునకు తగాదాలను సరిపెరివలయు నని, జీనీవాలో వెనుక నొడంబడికయొకటి తయారుజేయబడును. పలుజాతులవారి ఏర్పాటు కంగీకరించిరి. ఇంగ్లండులో నపుడు అధికారమునందున్న లేబరు ప్రభుత్వమువారును, ఇందుకు సమ్మతి గనుగనుబజచిరి. కాని, లేబరు పక్షాధికార మస్తమించి, కన్సర్వేటివు లధికారమునకు రాగనే, వారు జీనీవా ఒడంబడికను నిరాకరించిరి. ఇది ఆచరణయోగ్యము గాదని. అంతటితో ఒడంబడిక అంతరించెను. మొన్నటిదినము ప్రభువుల సభలో సెసిలు ప్రభువుగారి విషయమును మరల బైకిదెచ్చిరి. ప్రపంచ వాతావరణ మిప్పుడు ఎక్కువ అనుకూలముగ నుండుటచే, మధ్యవర్తిపరిష్కారమునకు ఇంగ్లండు సమ్మతించుట మేలని, సెసిల్ ప్రభువుగారు కోరగ, బాధ్యతగలవారెవరును ఇటుల బలుక రని ఛాన్సులరు ప్రభువు గారు మందలించిరి. ఇందుకు తగినసమయము ముందెప్పుడయినను రావచ్చును గాని, ఇంతవరకు రాలేదని చాటిరి. అధినివేశరాజ్యములకును, ఇంగ్లండుకును మధ్య జనించు తగాదాలను గూడ మధ్యవర్తుల పరిష్కారమునకు బంపవలయునా యను ప్రశ్న జనించు ననియు, అధినివేశరాజ్యము లింకను తమ యభిప్రాయమును చెలుపలేదనియు, వీరు అభ్యంతరము జూపిరి. అధినివేశరాజ్యముల ప్రశంస లేకుండనే లోకర్నో ఒడంబడిక సంగీకరించినపుడు, దీని నేల యంగీకరింపగూడదని రీడింగు ప్రభువుగారడిగిరి గాని, ప్రభువుల సభవారు సెసిలుప్రభువు గారితీర్మానమును నిరాకరించిరి. దీనియర్థ మేమి? వెనుకటి సాధనములను మాని, నూతనశాంతిసాధ

నల సవలంబించుట కింకను బ్రిటీషు ప్రముఖులకు మనస్సాస్పక్కున్నదని యూహించవలసివచ్చును. ఇతర జాతులవారిలో గూడ, ఇటుల వెనుకాడుటయే గనుపించుట సహజము. అందుచే ప్రపంచశాంతి నాదర్శముగ గైకొనినంతమాత్రాన, సని యంతయు ముగిసెనని తలంప వీలులేదు. అందుకు వలయు సాధనముల సవలంబించుటకు, వివిధజాతులవారును అహమహముకను జూపువచ్చుడుగాని, ప్రపంచశాంతి సురక్షితముగ నుండునను నమ్మక మేర్పడజాలదు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

మధరాసుశాసనసభలో, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సందర్శమున ఆంధ్రవిభజనము జరిగెను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణమునుండి దత్త మండలములు వేరుచేయబడెను. ఆంధ్రత్వసిద్ధి కనకాశము తొలగింపబడెను. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమే యుద్దేశ్యముతో ప్రారంభ మయ్యెనో, అట్టియుద్దేశ్యము విఫలమయ్యెను. ఇట్టి ఫలితమునకు తమ బాధ్యత లేదని, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్య మంత్రిగారు నుడువుచున్నారు. కాని, వీరు తమ బాధ్యతను తప్పించుకొనజాలరు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నొక్క విశాఖపట్టణమునందే యుంచి, మిగిలిన ఆంధ్రమండలముల నన్నిటిని, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయములో జేర్చవలెనని, వీరు సూచించియుండిరి. ఇట్టి ఏర్పాటు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయవిచ్ఛిన్నము గోరువారికి ప్రోత్సాహము గలిగించెను. శాసనసభలో దత్తమండలములను వేరుచేయవలయునను సవరణను చిత్తూరుసభ్యులగు డి. బి. మునిస్వామినాయుడుగారు చివరకు దేగ, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యుగారు దానికి వెంటనే చేయూత నొసగిరి. ప్రభుత్వసభ్యు లందరును ఇందు కనుకూలముగ నోటు జేసిరి. ఆంధ్ర విభజనము మంత్రిగారి కిష్టములేనిచో, వారి సవరణ నెదిరించి యుండవలసినది. అటుల గావింపక, ప్రస్తుతస్థితికి తమ కెట్టిబాధ్యతలేదని, చెప్పటవలన నేమి లాభముండును? వీరి వైఖరిని సమర్థించుట దుర్లభము. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సినేటు సభవారు, ఆంధ్రవిభజనము కూడదనియు, ఆంధ్ర మండలముల నన్నిటిని విశ్వవిద్యాలయముక్రిందకు తీసికొని రావలయు ననియు, గతసమావేశమునందు తీర్మానించియుండిరి. కాని, ప్రధానమంత్రిగారు మాత్రము, విభజననిర్ణయము మారబోదని, తెలిపియుండిరి. తుద కటులనే జరిగెను. రాజప్రతినిధిగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు సవరణపట్లము నామోదించినటుల నిన్నటిదినము ప్రచురించి యుంటిమి. ఈ విషయమై తమ యభిప్రాయమును నివేదించదలచిన, ఆంధ్రప్రతినిధుల విన్నపము నాలింపకుటకు, రాజప్రతినిధిగారు సమ్మతించకబోయిరి. మొదట తలపెట్టిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మస్తమించినదని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి ఫలితము, ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమునకుగూడ అడ్డుగ నిలుచును. రాష్ట్రము లభించు నెడల, విశ్వవిద్యాలయము సంగుచిత మయినను విచారింప నవసరముండదు. కాని, విద్యావిషయములలో జరిగిన ఆంధ్రవిభజనము పరిపాలన విషయములలో గూడ కొనసాగవలెనని చెప్పవారు బయలుదేరుదురు. రాష్ట్రములకు స్వపరిపాలనము

చేకూరుచో, ప్రజలు దాని సౌఖ్యము ననుభవించవలయు ననిన, పరిపాలనము దేశభాషలలో జరుగవలయును. విద్య దేశభాషలలో కొనసాగవలయును. శాసనసభల వ్యవహారములు దేశభాషలలో నిర్వహించబడవలయును. ఇందుకుగాను, దేశమంతయు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములక్రింద విభజించబడుట, యవసరము. ఈ సూత్రమును, కాంగ్రెసు మహాసభ గుర్తించినది. కాంగ్రెసు రాష్ట్రములను భాషాప్రయుక్తముగ నేర్పరచినది. అప్పటినుండియు, ఆంధ్రదేశము దేశభాషదయమునకై శక్తివంచన లేక పాటుబడుచున్నది. దేశనాయకులమన్ననకు పాత్రమయినది. నైహూ విధానము, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమును ప్రతిపాదించెను. సర్వపక్ష సమావేశమున ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకరాష్ట్ర మవసరమని గుర్తింపబడెను. ఇట్టి అనుకూల సందర్భములలో, ఆంధ్రదేశమున కంతకును చెందవలసిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును సంకుచితపరుపబూనినవారి, నభినందింప వీలు లేదు. ఆంధ్రుల యభ్యుదయమునకును, దేశభాషదయమునకునుగూడ వీరు తీరని హాని గలిగించిరి. అయినను ఆంధ్రులలో త్వరలో వివేక ముదయించి, ఆంధ్ర రాష్ట్రసిద్ధియు, సమగ్ర ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ప్రాప్తియు చేకూరుగాక యని కోరెదము. ఆంధ్రాభీష్టసిద్ధికి, ఎట్టి యాటంకములు గలవో, యిప్పుడు విదితమగుచున్నది. వెలుపలి ఆటంకములును, లోపలి ఆటంకములునుగలసి ఎటుల అడ్డువడుచున్నవో తెలిసి వచ్చుటచే, ఆంధ్రదేశభాషదయమును మది నుంచి పాటుబడినగాని, ఆంధ్రులకోర్కెలు నెరవేర జాల వని గ్రహించవలయును. స్వలాభములకొరకు పోరాడి, దేశలాభమును పోగొట్టుటకన్నను అవివేకము వేరుండదు. ఈ విషయమును ఆంధ్ర మహాజనులు గుర్తించి పాటుబడుచో, నేడు గాకున్న రేషయినను ఆంధ్రుల యభీష్టములు నెరవేరకమానవు.

ఊరడింపు

బ్రిటీషు లేబరుపక్షమువారు, ఎన్నికల నిమిత్తమై ప్రచురించిన విజ్ఞప్తిలో, హిందూదేశప్రశ్నను దాహరింపక, సైమనుగారి కోర్కెను నెరవేర్చిరి. ఈ సమయమున హిందూదేశప్రశ్నను గూర్చి వోటులను ప్రబోధింప నంగీకరింపనివారు, అధికారమునకు వచ్చినపిమ్మట మాత్రము హిందూదేశమునకున్యాయము సలిపెదరని తలంప నవకాశముండదు. లేబరు పక్షమువారింకను భారతీయులను ఊరడించుచునే యున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారిని తృప్తిపరచుటకు వీరు ప్రయత్నించుచున్నా రని, నివిలుమిలిటరీ గెజిట్టు పత్రికకు లండను విలేఖకుడు చెలుపుచున్నాడు. లేబరుపక్షమువారి ధికారమునకు వచ్చుచో, ఇండియా మంత్రిపదవి నొకభారతీయుని కిచ్చి కండ్లనీరు దుడుచుటకు, తలపెట్టుచున్నారు. కాని, సైమను కమిషనులో సభ్యులుగ నుండి కష్టపడిన హార్డుపారను గారి నీడవికి నియమింపవలసి యుండుటచే, వైతలంపు నెరవేరజాలదు. హార్డుపారనుగారు సైమను సంస్కరణములను కొనసాగించుటకు కుతూహలులై యుండకమానరు. వీరికి ఇండియా మంత్రిపదవి నిచ్చుచో, ఇండియా సహాయమంత్రిపదవిని భారతీయుని కొకరికి ప్రసాదించ వీలగును. కాని, ఈ ముచ్చట యిదివరకే తీరెను. సింహాప్రభువుగారు

ఇండియా సహాయమంత్రిగ పనిచేసియుండిరి. మరి యొకమారు భారతీయుని కేవలవినిచ్చినను, ఇండియా మంత్రిగారి కితడుప్రక్కతాళము వాయింపవలయుగాని, వేరొకవిధమున ప్రవర్తించ సాధ్యపడదు. సింహాప్రభువుగారు హిందూదేశమునకు ఎట్టి మేలొనర్పజాలక బోయిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారిని ఎట్టి పరములచే తృప్తిపెందింప వీలగునని, లేబరుపక్షమువారు తలచుటకన్నను ప్రమాదము వేరుండదు. హిందూదేశమునకు అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్యము వెంటనే చేకూరవలయునని, స్వరాజ్యపక్షమువారు గోరుచున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వమును, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములును ప్రజలకు సంపూర్ణ బాధ్యత వహించవలయునని కోరుచున్నారు. అటుల జరుగుచో, ఇండియా ఆఫీసును రద్దుచేయవలసి వచ్చును. అప్పుడు ఇండియా మంత్రి పదవితోగాని, సహాయమంత్రి పదవితోగాని, యవసరముండదు. అందుచే, లేబరుపక్షమువారు, స్వల్ప పరములతో హిందూదేశములోని ఏపక్షమువారి నయినను తృప్తిపరచ జాలరని గ్రహించుట మేలు.

లేబరుపక్షముపై దాడి

బ్రిటీషు పార్లమెంటుసభవారి రాబోవు ఎన్నికలలో, కన్సర్వేటివులును లిబరలు పక్షమువారును చేతులుగలుపు సూచనలు గనుపించుచున్నవి. కన్సర్వేటివు లోడిపోవుచో, బాల్బువినుగారు లేబరుపక్ష మంత్రిని నియమింపవలెనని, సార్వభౌముని గోరెదరాయని, లాయడు జార్జిగారి రిటీవలప్రశ్నించు యుండిరి. దీనియర్థ మేమి? లేబరుపక్షమువారిని అధికారమునకు రానిచ్చునంతటి యవివేకమునకు పాల్పడవలదని కోరుటయగద. నేటివార్తలప్రకారము, ముప్పదియొక్క స్థానములలో కన్సర్వేటివు పక్షమువారు అభ్యర్థులను నియమింపలేదు. ఇక్కడ జరుగు ఎన్నికలలో కన్సర్వేటివులు లిబరలు పక్షపు అభ్యర్థులకు తోడ్పడెదరని తెలియుచున్నది. ఈ రీతిని లిబరలు పక్షానుగ్రహమును సంపాదించి, కన్సర్వేటివులు ఎన్నికలలో విజయము గాంచ జూచుచున్నారు. లిబరలు పక్షమువారును కన్సర్వేటివులతో చేతులు గలుపుట కాతురము జూపుచున్నారు. వీలగుచోటుల నెల్లను, ఉభయములు గలసి లేబరుపక్షమువారి నోడింప బ్రయత్నించెద రని యూహించవచ్చును. లేబరుపక్షములు లగు ఛామసుగారు ముచ్చటిం చుచు, లాయడు జార్జిగారును కన్సర్వేటివులును గలసి లేబరుపక్ష మంత్రివర్గమును 1924 వ సంవత్సరములో పడగొట్టిన సంగతిని, జ్ఞాపకము చేసిరి. మాక్స్ నాల్డుగారి పరిపాలనము సంతరింప జేయుటకు, ఆస్పిత్తు ప్రభువుగారికి తెలుపకుండనే, లాయడు జార్జిగారు కన్సర్వేటివులతో గలసి ఒడంబడిక జేసికొనరట. ఇట్టి ఆరోపణ అసత్యమని, లాయడు జార్జి గారు గాని, కన్సర్వేటివులు గాని చెప్పగలరాయని, ఛామసుగారు పందెము వైచుచున్నారు. ఛామసుగారి నుడుపులబట్టి, ఇతర పక్షములవారికి లేబరుపక్షముపై దాడినెడలి, దానిని బైకిరాకుండ చేయవలయునను తలంపు గలదని, స్పష్ట మగుచున్నది. భావిపరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

దక్షిణాఫ్రికా : న్యాయనిర్వహణము

దక్షిణాఫ్రికాలో నిటీవల నాట్ అను శ్వేత కర్షకుడు, తనక్రింద బనిచేయు రంగునాతినివానిని చావమోడుటచే, నతడు చనిపోయెను. ఇందుకుగాను, నాట్ గారిపై దెబ్బలశిక్ష విసించబడెను. కాని, నాట్ గారిపై విసించిన శిక్ష తాత్కాలికముగ నిలిపివేయబడెను. ఎన్నికలు చేరువకు వచ్చుటచే, శిక్ష అనలు జరుగజేమోయని సందియము ప్రబలెను. శ్వేత ప్రతిష్ఠను నిలుపుట కీటుల జరుగునని యూహించబడెను. కాని, శిక్షను నిలిపివేయవలయునని, ప్రభుత్వమువారు పెట్టిన దరఖాస్తును అన్ని కోర్టులును నిరాకరించెను. తుదకు నాట్ గారు శిక్షకు లోనయి రని వార్తలు చెలుపుచున్నవి. శిక్షను మార్చివైచినచో, రంగునాతులవారిలో మరింత అసంతృప్తి వ్యాపించెడిది. న్యాయస్థానములు న్యాయదృష్టిని జూపి, పరిస్థితులు విషమము గాకుండజేయగలిగినవి.

సైమనుగారు : రాజకీయవ్యవహారములు

లండను పైముప్పత్రికకు వ్రాయుచు, సైమను గారు బ్రిటీషు పక్ష రాజకీయ వ్యవహారములలో పాల్గొనుట భావ్యముగలేదని, విన్నుగారు వగచుచున్నారు. ఏ రిటుల గావించుటవలన, సైమను కమిషను రిపోర్టు బ్రిటీషువారి యభిమానమును బడయజాలదని, విన్నుగారి తలంపు. ఏలన, రిపోర్టు పక్ష పాతబుద్ధితో కూడుకొని యుండునట. సైమనుగారు, హిందూదేశములో నేపక్షమువారి విశ్వాసమును బడయలేక బోయిరి. ఇంగ్లండులో గూడ వీరి కిట్టి సిద్ధియే దాపరించునను శంక పొడముచున్నది.

రాట్నముల నుంచిన పాఠశాలలకే గ్రాంటు

హుగ్లీ మునిసిపాలిటీవారి తీర్మానములు
హుగ్లీ, మే 1:—విదేశవస్త్ర బహిష్కారము కొనసాగించుటకును, ఖద్దరుధారణను ప్రజలలో ప్రోత్సహించుటకును హుగ్లీ మునిసిపాలిటీ తీవ్రప్రచారము సాగించ తీర్మానించినది. రాట్నములను ప్రవేశపెట్టిన పాఠశాలలకే గ్రాంటుల నిచ్చుటకు గూడ మునిసిపల్ సంఘమువారు తీర్మానించినది. (ప్రీ ప్రెస్.)

కావేరీ పంచాయితీ సంఘము

సర్ చిమన్ లాల్ సీతల్ వాడుగారు మైసూరు ప్రతినిధిగా నుందురు
బెంగుళూరు, మే 1:—కావేరీ పంచాయితీ బోర్డు యెదుట మైసూరు కష్టములు చెప్పుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారు సర్ చిమన్ లాల్ సీతల్ వాడుగారిని నియమించినట్లు తెలియుచున్నది. (ప్రీ ప్రెస్.)

బ్రిటీషు ఎన్నిక సభలు [బీము సర్వసు]

లండన్, మే 1:—ఎన్నిక సభలో మాట్లాడుచు 1924 లో కార్మిక ప్రభుత్వము విజయము గాంచినందులకు ధన్యవాదము లాయుడు జార్జి కన్సర్వేటివులు గూడ ఆస్పిత్తుగారికి తెలియకుండగనే, ఆతని సమ్మతిని బడయకనే రాంశేమ్ నాల్డు మంత్రివర్గమును గూల్చుటకు ఒడంబడికను జేసికొనిరి. ఇది అబద్ధమని లాయడు జార్జిగారును, కన్సర్వేటివు పక్షమువారును జెప్పగలరాయని ఛామన్ గారు రదిగిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో తన దేశీయ కూలీని బాధించి చంపిన శ్వేతముఖుడగు బ్యాటు నక్సిగారిని బ్రిటోరియా చెల్లెలలో నిన్ను కొలుదాతో కొట్టిరి.

బొంబాయి మిల్లుల సమ్మె

సమాధాన ప్రయత్నములు, బొంబాయి గవర్నమెంటువారి మధ్యవర్తిత్వము

బొంబాయి, మే 1 తేదీ:—బొంబాయి ప్రభుత్వము వారి కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు సర్ గులామ్ హుస్సేను హిదాయతుల్లా గారు కర్మాగారపు యూనియను సభ్యులగు కార్మిక ప్రతినిధులతో మొట్టమొదట సంప్రతించిరి. కార్మిక ప్రతినిధి నాలుగు ముఖ్యవిషయములను కోరెను.

(1) సమ్మెచేసిన కార్మికులను దండించి బెదిరించుటను మిల్లు యజమానులు చేయరాదు.

(2) వాడియాకంపెనీవారి మిల్లులలో 8 వేలమంది కార్మికులు పనిలోనుండి తొలగింపబడి యుండిరిగాన వారిని తిరిగి పనిలో చేర్చుకొనవలయును.

(3) ఆయామిల్లులకు అనుబంధించియున్న కార్మికసంఘాధ్యక్షులద్వారా సదరు కార్మికసంఘముల కష్టనిష్ఠరములను మిల్లు యజమానులకు నివేదించుకొనగలందులకు ఆయా కార్మిక సంఘములు అర్హమైయున్నవని మిల్లయజమానులు అంగీకరించవలెను.

(4) మిల్లు ఆవరణలోనే బహుదళాలు చేయవలసినప్పుడు కార్మికసంఘసభ్యులగు పనివాండ్లు కార్మికసంఘమునకు చెల్లించవలసిన చందాలను వసూలు చేసికొనుటకు కార్మిక సంఘాధ్యక్షులకుమిల్లు యజమానులను అనుమతించుకొనవలెను.

కార్మిక ప్రతినిధులతో మాట్లాడిన పిమ్మట హిదాయతుల్లాగారు మిల్లు యజమానుల సంఘప్రతినిధులతో మాట్లాడెను. మిల్లు యజమాను లీక్రింది ముఖ్యవిషయములను విజ్ఞాపించిరి.

కార్మికులు కోరెడి 4 విషయములలో ప్రధానవిషయముగ్గటయే కలదు. వాడియాకంపెనీవారిమిల్లులపనిలోనుండి తొలగింపబడి వారిని తిరిగి పనిలో చేర్చుకొనవలయు ననునదియే ముఖ్యవిషయము. ప్రైవేటుయమునే ప్రత్యేకించి చెప్పినయెడల బాగుండుదని మిగిలిన 3 విషయములను చెప్పిరి.

వాడియామిల్లు కంపెనీవారు సమ్మెచేసిన కార్మికుల సాధకబాధకములను గూర్చి విచారణచేయుటకు వాగ్దానముచేసినప్పటికిని సమ్మెదారులు తిరిగి పనిలో చేరియుండలేదు.

సామాన్యముగా మిల్లయజమానులతోపనివాండ్లను తగాదాలు వచ్చినప్పుడు కార్మికులు అనుబంధించవలసిన పద్ధతులను గూర్చి ఏర్పడియున్న నిబంధనలను ఉల్లంఘించి కార్మికులు పాపక సమ్మెచేసియుండిరి.

మిల్లులు తిరిగి పనిప్రారంభించిన తర్వాత గూడ సమ్మెదారులు పనిలోనికి వచ్చినయెడల నింకను జేర్చుకొనబడుట కనకాశమొసంగబడెను. అప్పుడు 8 వేలమంది మాత్రమే పనిలో చేరిరి. మిగిలినవారుచేరలేదు. వారు అతరుణమును చేజారనిచ్చిరి. వాడియాకంపెనీవారు తరువాత క్రొత్త పనివాండ్లను నియమించిరి.

కాబట్టి యిప్పు డీక్రొత్తపనివాండ్లను వాడియాకంపెనీ వారు తమమిల్లులోనుండి బర్తరపుచేసి వెనుకటిసమ్మెదారులను జేర్చుకొనవలయుననుట అధర్మము.

ఇదివరలో అనేకవేలమంది పనివాండ్లు వెనుక సమ్మెచేసియుండి నందులకై తిరిగి పనిలో చేరినవిదప మిల్లుఅధికారులచే ండింపబడి బెదిరింపబడినను విషయములో వేలకొలది కార్మికుల విషయముల నన్నిటిని ఒక్కొక్కటే విచారణచేయుట న్న వీరైన యుదాహరణపూర్వకముగా రెండు లేక మూడుందర్భములను తీసికొని ఆముగ్గురు కార్మికులను ఏ విధముగా మిల్లయజమానులచే దండింపబడినో విచారించుట ముక్తము.

మిల్లు ఆవరణలో బహుదళాలు చేయవలసినప్పుడు కార్మిక సంఘమువారు మిల్లుపనివాండ్లయొద్దనుండి రావలసినచందాలను సూలుకీసికొనుటను మిల్లయజమాను లంగీకరింపజాలరు.

వర్ధమానాధ్యక్షులను హిదాయతుల్లాగారు తిరిగి రేపుకార్మిక ప్రతినిధులతో ప్రత్యేకముగా సంప్రతించి అటుపిమ్మట ఇరువురమువారిని తమయెదుట సమావేశపరచి ఎంతవరకు సమాన మేర్పడుటకు వీలున్నదో చర్చించెనరు.

బొంబాయి మిల్లుల యశాంతికారణమునుగూర్చి విచారణయెట్లకై బొంబాయిప్రభుత్వమువారి హాంమెంబరు గారగు బ్రిష్టుగారు బొంబాయికి వచ్చుచున్నారు.

సమ్మె బిగువు తగ్గుచున్నది

నిన్నటి దినము 9 మిల్లులు మాత్రమే పనిచేయుచుండెడిను 12 మిల్లులు పనిచేయుచున్నవి. ఎక్కడనో ఒకటి దున్నట్లు సమ్మెదారులచుండగములు కన్పించినవి. మొత్తము 8 కార్మికులు శాంతముగానే యున్నారు. (ఆ.ప్రె.)

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ

చతుర్థవార్షికోత్సవము, బందరు

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీయొక్క చతుర్థవార్షికోత్సవము అత్యంతజయప్రదముగా 30-4-29 బుధవారము జరుపబడినది. ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెనీని ప్రోత్సహపరచవలసినదనియు, ప్రాణములను భీమాచేయుటవల్ల దేశమునకు వ్యక్తులకు కూడ అనేకలాభములు చేకూరగలవనియు ప్రజలను హెచ్చరించుచు పెద్ద అక్షరములతో తోరణములు చాకులతో, ఇతర చాకులను కట్టబడినవి. నూతనముగ కట్టబడిన మార్బులపై హాల్ ఆవరణయందు బహిరంగస్థ యేర్పాటు చేయబడినది. సభాస్థలము చక్కగ అలంకరింపబడినది. కంపెనీ డైరెక్టర్లు సుమారు ఆరువేలు ఆహ్వానములను సంపాదించుచున్నారు.

ఆహ్వానముల నంగీకరించి వచ్చిన అతిథుల కల్పాహారము లిచ్చి గౌరవించిరి. పునఃప్రముఖులు గొప్ప గొప్ప ఉద్యోగములు మాత్రమేగాక తదితరులను, గ్రామాంతరముల నుండి చాలమందియు కూడవచ్చి యీ ఉత్సవమునందుత్సాహముతో పాల్గొనిరి. బ్యాంకువాద్యము యేర్పాటు చేయబడినది.

అల్పాహారముల యనంతరము బహిరంగస్థ ప్రారంభింపబడినది. చిత్రారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులును, కానసభాసభ్యులును నైన మ-రా-శ్రీ పొల్లిని మునుస్వామి నాయుడుగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. సభా ప్రారంభమునకు పూర్వము కంపెనీ మేనేజింగు డైరెక్టరుగారగు మ-రా-శ్రీ డాక్టరు కోకా అహోబలరావు నాయుడుగారు, కంపెనీయొక్క పుట్టుకను గూర్చి భీమా వ్యాపారము మనదేశములో యెట్లు అభివృద్ధికావలసి ఉన్నదియు తెలియజేయుచు ఒకనివేదకను చదివిరి.

పిమ్మట మ-రా-శ్రీ కంపెనీ కార్యదర్శిగారైన యర్రమిల్లి నంగయ్యగారు తాము భీమాపద్ధతి యొక్క మూల సిద్ధాంతములనుగూర్చి ముఖ్యముగ ప్రజలలో ప్రచారము చేయుచున్నామనియు, కేవలము తమ కంపెనీయందు మాత్రమే భీమాచేయవలసినదని చెప్పుట లేదనియు, అందులకు ముఖ్యకారణము భీమాతత్వము ప్రజలకు తెలియవలెననియే యని చెప్పిరి. మరియు విదేశ కంపెనీలలో భీమా చేయుట దేశమునకు చాల

నష్టదాయకమని తీవ్రముగ ప్రచారము చేయుచున్నామనిరి. స్వదేశ కంపెనీలలో భీమాచేయుటవల్ల, ప్రజలయొక్క సొమ్ము దేశీయపరిశ్రమల నభివృద్ధిచేయుటకు స్థాపించుటకు పెట్టుబడిదనముగా నుండగలదనియు, విదేశ కంపెనీలలో భీమా చేసినచో, ప్రజల సొమ్ము విదేశపరిశ్రమల నభివృద్ధి చేయుటకు, మాత్రమే వినియోగపడుననియు, అదిదేశ ద్రోహము కాగలదనియు నుడివిరి. తాము స్వదేశ కంపెనీలలో వేసిగూడ తమ కాన్వాసింగులో నిరసించుటలేదనియు, ప్రతివారు ఏదోయొక స్వదేశ కంపెనీలో భీమా చేయవలెననియే తమ అభిప్రాయమనియు చెప్పిరి. మరియు తమ కంపెనీ ప్రజలయొక్క మన్ననను యెట్లు పాత్రమైనది తెలియజేయుచు మొదటి సంవత్సరములో 5 లక్షల వ్యాపారము, రెండవ వత్సరములో 6 లక్షలు, మూడవ వత్సరములో 11 లక్షలు వ్యాపారము చేసినదని చెప్పిరి. ఈ సంవత్సరము నాలుగు నెలలలో సుమారు 5 లక్షల వ్యాపారము జరిగినటులు చెప్పిరి.

ఈ ఉత్సవమునకు రాజాలముకి చింతిలుచు, కంపెనీ యొక్క శ్రేయస్సు నభిలషించుచు సోదరకంపెనీలు, ఇతర పెద్దలు వ్రాసిన అభినందన లేఖలను కార్యదర్శిగారు చదివి వినిపించిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

అనంతరము అధ్యక్షులు రెండు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించిరి. కంపెనీవారు ఉత్సవమునకు తనను అధ్యక్షునిగా ఆహ్వానించి గౌరవించినందుకు డైరెక్టర్లకు నందనము లర్పించిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రమునుగూర్చి కలిగిన అపోహలను బూసి తమ అభిప్రాయములను స్పష్టపరచుటకు ఈ అనకాశమును తాము ఉపయోగించుకొందుమనియు అందులకు సభ్యులు మన్నించవలెననియు కోరిరి. ప్రస్తుతము అమలులో నున్న ద్వంద్వపరిపాలనా పద్ధతిలో ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రమువల్ల కొన్ని గొప్పవేతనములుగల ఉద్యోగములు యేర్పడుటయేదప్ప ప్రజలకు యెట్టిమేలుకలుగబోదని రెండు అభిప్రాయమనిరి. సంపూర్ణరాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము లభించినచో ప్రత్యేకరాష్ట్రము కోరుటకు తమకు సమ్మతమేయనిరి. ఆంధ్రయూనివర్సిటీ విషయములో కూడ బెజవాడ యూనివర్సిటీ ప్రధానస్థానముగ ను రాజ

మండ్రి, విశాఖపట్టణము, అనంతపురము యూనివర్సిటీ కేంద్రములుగా నుండుపక్షములో ఆంధ్ర యూనివర్సిటీకింద తమ జిల్లాలు ఉండుటకు తమకావేషణ లేదనియు, అట్లుగాక ఏక కేంద్రముగా జేసి విశాఖపట్టణము ప్రధానకార్యాలయముగా చేయునెడల దానివల్ల తమకేమాత్రము లాభములేదనియు, ఆ కారణమున ఆంధ్ర యూనివర్సిటీనుండి విడివడుటయే మేలనియెంచి దత్తమండలములవారు చీలిపోయినారని చెప్పిరి. ఆంధ్రదేశములో వేరువేరు యూనివర్సిటీలు ఏర్పడినప్పటికి ఒక రాష్ట్రము క్రింద ఉండుటకు అభ్యంతరముండ నవసరములేదని చెప్పిరి.

ఈ ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెనీనిగూర్చి తమకు స్వయముగ యేమి తెలియకపోయినను కంపెనీవారు ప్రచురించిన లేక్కలువన్నెరాలను బట్టియు ఇప్పుడు చదువబడిన రిపోర్టులను బట్టియు చూచిన, కంపెనీ చాలకట్టుదిట్టములతో పనిచేయుచు దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నదని చెప్పుటకెట్టి అభ్యంతరము లేదని నుడివిరి. విదేశ కంపెనీలలో ఇన్నూరు చేయగూడదని కార్యదర్శిగారు చెప్పిన సంగతి చాల హామీతుకముగ నున్నది. కావున మన మెప్పుడు స్వదేశ కంపెనీలనే ప్రోత్సహపరచినయెడల ఆ ధనమంతయు దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడగలదని చెప్పిరి. ఆపత్నయములలో వ్యక్తులను మాత్రమేగాక పెద్దసంస్థాపనలను, పరిశ్రమలను రక్షించగలవు. ఈ కంపెనీ డైరెక్టర్లు పట్టికను జూచిన యీసంస్థ చాల జయప్రదముగా నిర్వహింపబడ గలదని నమ్మవచ్చును. అయినను కంపెనీవ్యవహారము లన్నియు ప్రజలకు తెలియజేయుచుండిన నింక ఎక్కువగ ప్రజల మన్ననకు పాత్రము కాగలదని నా నమ్మకము. కావున కంపెనీవారు డైరెక్టర్లు సభా తీర్మానములను ఎవరెవరికి పాలసీల నిచ్చినది, ఎవరికి ఇయ్యనిదికూడ ప్రకటించుట మంచిదని సలహా నిచ్చిరి.

పిమ్మట గత సంవత్సరము చివర మూడు మాసములలో కంపెనీకి యెక్కువ వ్యాపారము ఇచ్చినటునంటి ముగ్గురు ఏజంటులకు బహుమతు లొసంగబడెను. తర్వాత శ్రీయుత చెరుకు వాడ వేంకటరసింహముగారు భీమాతత్వమునుగూర్చి మిక్కిలి ఉత్సాహపూరితమైన ఉపన్యాస మిచ్చిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు కంపెనీయొక్క అభివృద్ధికి డైరెక్టర్లను అభినందించుచు తమకు చేసిన గౌరవమునకు కంపెనీ వారికి వందనము లర్పించిరి.

తర్వాత ఇండియన్ డ్రామెటిక్ కంపెనీవారు మ||రా|| శ్రీ సుడిపాటి వెంకటచలంగారు బి. ఏ. యల్. టి. వ్రాసిన చిత్రాంగి అను పదననాటకమును ప్రదర్శించిరి. శ్రీ వెంకటచలంగారు ఇందు సారంగధర పాత్రను ధరించిరి. రాత్రి 11 గంటలకు ఉత్సవము పూర్తిచేయబడినది.

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్ర దేశ

పర్యటనము

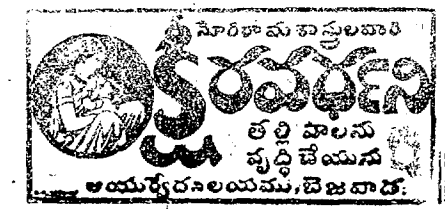
విశాఖపట్టణ జిల్లా వసూళ్లు రు 14,110 లు

ఇప్పటికి ఆంధ్రదేశము మొత్తము రు 1,54,960 లు

సమర్పించినది

తుని, మే 2 :—గాంధీమహాత్ముడు విశాఖపట్టణ మండలమందు సంచారమును ముగించి నేటి ఉదయము 8.30 గంటలకు తుని జేరిరి. మహాత్ముని పర్యటన కార్యక్రమము దీమార్పును ముందుగ నెరుంగుండుటచే జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ వెన్నేటి సత్యనారాయణగారును కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు పారుపూడి సత్యనారాయణగారును ఈమధ్యాహ్న మిచ్చటి కరుదెంచిరి. విశాఖపట్టణము మండలములో ఖద్దరునిధికిగాను మొత్తము రు 14100 లు వసూలైనవి. ఇందు రు 700 లు నెలగలనగలుగూడ గలవు. ఫినిని చేర్చినచో ఆంధ్రదేశ మంతవరకు ఖద్దరునిధికి సమర్పించిన మొత్తము రు 1,54,960 అగును.

(స్వకీయవిలేఖరి.)

మీరటుజెయిలులో కలరా

ప్రేమవార్తను నిషేధించుట

ఈసారి రిమాండు విచారణగూర్చి ముందుగనే
అందరికీ తెలుపుట

రిమాండువిచారణ జెయిలులో జరుగును

మీరటు, మే 2:— ఇ. విశిగారు జిల్లామేజిస్ట్రేటు జెయిలు నూపర్నంటుగారికి యిట్లు ఉత్తరు వ్రాసెను: కుట్రకే యిట్లు నూపర్నంటు రిమాండు పిటిషను కేసులను 8 X II జెయిలు లో విచారించబడునని ముద్దాయిలకు తెలియజేయవలెను. వారి న్యాయవాదులకు తెలియ చేసికొన అనుమతించవలెను. న్యాయవాదులు పత్రికా ప్రతినిధులుగూడ కేసు రావచ్చును. (అ. ప్రె.)

ముద్దాయిలకేరవున వాదించుటకు వకట్ల ప్రత్యేక వర్గము లుగ నేర్పడిరి. ముద్దాయిలనుగూడ ప్రత్యేక వర్గములుగ నేర్పరచి వేరువేరుగా వాదించెదరు. బి. జ్యోతి ప్రసాదుగారు అడ్వోకేటు శనిఅంతయు స్వయముగ జూచుచున్నారు.

జెయిలులో కలరావ్యాధి

మీరటు జెయిలులో కలరా వ్యాధిచుటవలన అధికార వర్గములోగూడ అలజడి కలిగెను. జెయిలు నూపర్నంటుగారు వైనిటాలు నందున్న జెయిల్ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారికి తంతి వార్త నందిరి. ఆరోగ్య విషయమై శ్రద్ధ బుచ్చుకొనుటకు జెయిలులో అధికముగ కొందరిని నియమించిరి. విచారణయందు నున్న ఖైదీలలో యిరువురు చనిపోయిరి. విచారణకై కోర్టుకు పిరిని నడపించి తీసుకొని పోయిరట. మేజరు రహిమానుగారు పెరిపోనుపై వార్తవచ్చినపుడెల్ల జెయిలుకు బోయి చికిత్సజేయుచున్నారు. కుట్రకేసు ముద్దాయిలు చాల ఆందోళనపడుచు మీరటునుండి బొంబాయికిగాని కలకత్తాకుగాని మార్చుకోరుచున్నారు.

ప్రేమ ప్రతినిధి ముద్దాయిలను జూచివచ్చెను. వారు నున్న బారక్కియలోనే ఒకడు కలరావలన చనిపోయి యింట్లకు జాడ్యము తగిలినందున వారు చాల భయపడుచున్నారు. జెయిలులో నున్న వారి కేసుల విచారణ లన్నియు వాయిదా వేయబడెను. బ్రాడ్లీగారు స్పాటుగారు బొంబాయి బెంగాలువారు యితరులును వేటి భరింపజాలకున్నారు. యూరోపియను పద్ధతినిచ్చి భోజనము సంకల్పి కరముగ లేదు. నూనె యిచ్చుచున్నారు. కాని నెయ్యియిచ్చుటలేదు. శం. రా. ప్రభుత్వప్రధాన కార్యదర్శి ముద్దాయిలకు ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగుకొరినను జెయిలు అధికారు లట్లు జేయలేదు.

ప్రేమవార్తను నిషేధించుట

మీరటు, మే 2:—మీరటుజెయిలులో కలరానుగూర్చి ప్రేమవార్త పంపిన తంతివార్తను అధికారులెట్లు నిషేధించినదియు నేడుదయు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారి ద్వారా తెలిసెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రేమప్రతినిధిని నేడుదయును పిలిచి తనబట్ల వైసున్న తంతిని జూపెను. నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు ఎక్స్ ప్రెసుతులవార్త పంపుగ అది నేడుదయును 7-20 X II జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారి పరికోధన కంపబడెను. రాత్రంతయు పెరిగ్రావు అధికారులవద్దనే యుండెను. అంతటి కొన్ని పదములు తీసివేయవలెనని జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు కోరగ అట్లుజరిగెను.

పెరిగ్రావు అధికారులు వెంటనే ఆవార్తను తంతికొట్టిరి గాని ఇంకటి అధికారులు దానిని ఆక్షేపించి నిషేధించిరి ని తంతికార్యాలయమువారనిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారిని కలరాగూర్చి యిటుగ తంతివార్తలోనున్న ప్రతిపదమును ఒప్పుకొనిరి. ముద్దాయిలను మార్చుటను గూర్చి ఊరికే వ్రాయబడెననిరి. ముద్దాయి లాడుకొనుటకు బంతి యిచ్చుని తానుగోరినను జెయిలు లకు పారబాటువలన యింకను యివ్వలేదనిరి. కేసు రిమాండు విచారణకు ప్రేమప్రతినిధిని మేజిస్ట్రేటుగారు రమ్మని కోరిరి. (ప్రేమ.)

కార్తికుల వసంతోత్సవము

బొంబాయిలో ఘనముగా జరిగినది

బొంబాయి, మే 2:—ఆంగ్లేయ సాంప్రదాయసారముగా మేసెల ఆరంభదినమందు బొంబాయిలోని కార్తికులుగూడ చౌపతి ఇసుకదిన్నెలమీద సముద్రతీరమున వసంతోత్సవమును జరిపిరి. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర ఇన్సురెన్సుకంపెనీ వారికోత్సవము

స్వాగతోపన్యాసము

గతసెల 30 తేదీని మచిలీపట్నమునందు జరిగిన ఆంధ్ర ఇన్సురెన్సుకంపెనీ వార్షికోత్సవసమయమున వైకంపెనీ మేనేజింగు డైరెక్టరు శ్రీయుత డా॥ కె. అహోబలరావుగారి కీర్తింది విధమున తమస్వాగతోపన్యాసమును గావించిరి.

ఈకంపెనీయొక్క ప్రభువు వార్షికోత్సవసమయమున డైరెక్టర్లబోర్డు తరపున నేను మీకందరకును స్వాగత మొసగుచున్నాను. మా ఆహ్వానములనంగీకరించి మీరెల్లరును విచ్చేసినందులకు మీకు మాకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను.

మన ఆంధ్రదేశము సర్వతోమఖాభివృద్ధి గాంచవలయునన్నచో నిట్టి సంస్థ యొకటి మనదేశమున స్థాపింపబడుట మిక్కిలి యావశ్యకమని యెంచి యీకంపెనీ 1925 సంవత్సరం ఆగష్టు నెలలో స్థాపింపబడెను. ఈ కంపెనీని స్థాపించుటలో కంపెనీ యభిమానుల ముఖ్యోద్దేశము జాతీయ, ఆర్థిక విషయముల సభివృద్ధిపరచుటయే. ఏమియు ఖర్చులేకుండ రెండులక్షల రూపాయల విలువగల బాటాలు అమలుబడెను. ప్రారంభ ఖర్చులు సుమారు రూ 1600 లు ఆయినవి. ఖర్చులవిషయమున చాల శ్రద్ధగా పనిచేయుటచే మొట్టమొదటి సంవత్సరాంతముననే రూ 5000 నిలువయుండెను. ఇది చాల గొప్పవిషయమని పలువురచే కొనియాడబడెను.

ఎవ రెన్ని బాటాలను కొనినను ఒక్కరికి ఒక్కచోటు నిచ్చుటకే యధికార మొసగబడెను. ఏదైన నొకవిషయమును గురించి అనుభూలముగను ప్రతిపాదముగ సమానసంఖ్యగల వోట్లు ఒకగబడినచో ఆ విషయము తీరస్కరింపబడిన దనియే భావింపబడును. వైవిధ్యములు ప్రజాస్వామ్యముగనున్నవి. ఈ కంపెనీయొక్క వ్యవహారములు కాలానుగుణముగ పద్ధతుల ననుసరించియే న్యాయబద్ధములు. స్త్రీలు ఇన్సూరు చేయుటకు అవకాశ మొసగబడెను. విద్యాభివృద్ధిలన మనదేశస్త్రీలలో నధిక జ్ఞానము కలుగుచున్నది. స్త్రీలు తమ జీవితములను భీమానికొనుటకు అవకాశ మొసగవలసిన యావశ్యకతను గ్రహించి యే మేట్లుచేసితిమి.

ప్రకటనలుగావించుటలో పత్రికలమూలమునను, సభల మూలమునను మేము ప్రచారమును గావించుటలో నవలంబించిన పద్ధతులు నిరుపమానములైనవి. మా ప్రకటనలు ఎట్టిచారిత్రాననుగ్రాహ్యము లగునట్లు గావింపబడుచున్నవి. మా ప్రచారమువలన ఇన్సురెన్సు విషయమున ప్రజలలో చాల ఆసక్తి కలిగెను.

స్వవిషయమున, స్వకుటుంబవిషయమున, స్వజాతి విషయమున భీమా చేయుట ప్రజల ముఖ్యోద్దేశ్యమగుచున్నది. దిన దినముగను జీవితపు ఖర్చులు అధికమగుచున్నవి. మనరాబడికంటె ఖర్చులధికమగుచున్నవి. మనశీలకాలమున మన కుటుంబమున పద్ధతి నవలంబించి మన భవమును మనము కాపాడుకొననిచో మన మెట్టియిక్కట్లల పాలగుమో దైవమునకే యెటుక. అట్టి యిక్కట్లుల పాల్పడకుండ మనలను మనము రక్షించుకొనుటకు భీమా చేసికొనుటయే ఉత్తమోత్తమమైన మార్గము. ఆమెరికాలో ముప్పది వేలకోట్లు ఇన్సూరు చేయబడి 5 వేలకోట్లు రూపాయల నిలువయున్నవి. అందువలన ఆదేశమున విశ్వర్యాభివృద్ధి కలుగుచున్నది. అమెరికా నీగ్రోలు 450 కోట్లు ఇన్సూరు చేయగలిగిరి. వారికంటె నధికులమని చెప్పుకొను మనము మనదేశమున నూరు కోట్లకంటె ఎక్కువ భీమా చేయజాలకున్నాము.

మన ప్రజలు విదేశీ కంపెనీలలో భీమా చేసికొనుటవలన దేశమున కెంతవత్తుము వాటిల్లుచున్నదో గ్రహింపజాలకున్నారు. వారెట్లుచేయుటవలన సుమారు 12 కోట్లరూపాయలవత్తుము కలుగుచున్నది. దీనిని మనప్రజలు గ్రహించి యింకను విదేశికంపెనీలలోనే భీమాచేయుచో వారిని స్వదేశాభిమాన రహితులనియే చెప్పవలెను. మీరందరును స్వదేశాభిమానమై స్వదేశికంపెనీలనే ప్రోత్సహించవలెనని కోరుచున్నాను.

ఈకంపెనీలో భీమాచేసి దీనిని ప్రోత్సహించినవారందరికిని నాకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను. దీనియభివృద్ధికై యింకను అధికముగ తోడ్పడవలెనని మిమ్ములను గోరుచున్నాను.

కృష్ణాజిల్లా గన్నవరం సమీపముననున్న బాహుబలెం ద్రునిగూడెంలో గతసెల 29 వ తేదీని అగ్నిప్రమాదము రేటు పించి చాలగృహములు పరశురామస్థితి అయినవి.

మహాత్ముని పర్యటనము

విశాఖపట్టణము ఘండలమున 14000 రూపాయలు లభించుట

విశాఖపట్టణ మండలమునందు సంచారము పూర్తిచేసి చారముచేసినరోజులలో ఖద్దరునిధికి 14000 రూపాయలకు తక్కువలేకుండ లభించెనని శ్రీయుత పురిపండా అప్పలస్వామిగారు యలమంచిలినుండి తంతివార్త నందిరి.

మహాత్ముడు తునిచేరుట

విశాఖపట్టణ మండలమునందు సంచారము పూర్తిచేసి కొని నిన్న 2 వ తేదీ ఉదయమున 8 1/2 గంటలకే మహాత్ముడు తునివచ్చెను. కార్యక్రమ మిటుల మార్చబడినను విషయ మెవరిని తెలియదు. అందువలన తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణగారును కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీయుత పారుపూడి సత్యనారాయణగారును నిన్న మధ్యాహ్నమునకు తునివచ్చిరి. విశాఖపట్టణముజిల్లాలో 13,410 రూపాయలు నగదును 700 రూపాయల వెలగలనగలను మొత్తము 14,110 రూపాయలు లభించినవి. ఈ మొత్తముతో సహా ఆంధ్ర రాష్ట్రమున, హైదరాబాదులోను, పశ్చిమకృష్ణ, తూర్పుకృష్ణ, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి, విశాఖపట్టణము జిల్లాలలోను మొత్తము 1,54,960 రూపాయలు 1-5-29 వ తేదీ వరకు లభించెను.

(ప్రత్యేక విలేఖరి తంతివార్త—తుని.)

తూర్పు గోదావరిలో మహాత్ముని సంచారము

నిన్న 2-వ తేదీ ఉదయమున ప్రారంభమగుట

నిన్నటివరకు ఆంధ్రదేశమున మహాత్మునకు 155000 రూపాయలు లభించినవి.

తునిలో 2200 లభించుట

నిన్న 2-వ తేదీ గురువారమునాడు ఉదయమున 8 1/2 గంటలకు మహాత్ముడు తునిచేరెను. మిక్కిలి ఘనముగ స్వాగత మొసగబడెను. వేలకొలది ప్రజలు వచ్చిరి. శ్రీయుత వి. బోగయ్య శాస్త్రిగారి గృహమున విడిదియేర్పరుపబడెను. జోగయ్య శాస్త్రిగారు 500 రూపాయలను వెంశిపల్లెములోనుంచి సమర్పించిరి. మహాత్ముడు చాలసంతసించి శాస్త్రిగారి నాశీర్వాదించెను. నిన్న సాయంకాలము స్త్రీలసభలోను, బహిరంగసభలోనుగూడ మహాత్ముడు ఉపన్యసించెను. బహిరంగసభకు 8000 మంది వచ్చిరి. యూనియనుబోర్డువారను పౌరులును సన్మాన పత్రములను సమర్పించిరి. పౌరులు ధనమునుగూడ సొంగిరి. తునిలో మొత్తము 2200 రూపాయలు లభించినవి.

(ప్రేమ.)

అనాతవరం

“గోదావరి స్వదేశ సహకార క్రయవిక్రయ సంఘము వారు గాంధీమహాత్ముడు అమలాపురం వచ్చినప్పుడు స్వాగత పత్రము సమర్పించుటకును రెండు నూట పదహార్డుతో నిండిన పర్యను సమర్పించుటకును యేకగ్రీవముగా తీర్మానించినారు.”

యన్. వెంకటరత్నం,

కార్యదర్శి.

కాశామృతము

రామామృతము 1675

ఈయనధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్రపుచు కొనిన ఎంత నిస్సారమైన కుక్కమైనను వెంటనే పంపారసాభ్యుము నీయగలరు. రోదినములలో మూత్రములో గలసిగాని, ముందు వెనుకలగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి కుక్క మును దృఢముగా నిలిపివేయును. మధ్యన శ్రుంపములు, నరములబలుము తగ్గినవారు ఈమందునే పైకి పూతగానూడ నుడయోగించిన మిక్కిలి కీర్తివంతులు కాగలరు. మియు తరములు రహస్యముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంత ములాగాగలవు. 20 మాత్రలనీసా రు 2-0-0 ఆడగు:— అమృతాశ్రమము నెం 1. ఏలూరు క. గోదావరిజిల్లా

దేశీయవార్తలు

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఓడ యెక్కిరి

ఆఫీకారు ప్రయాణమై వెళ్లిరి

బొంబాయి మే 1 తేదీ—తూర్పు ఆఫీకారు పయనమై యెక్కిరి. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు 'ఎల్లా రా' స్టీమరు బొంబాయిలో నేటి మధ్యాహ్నం మెక్కిరి. (ఆ.ప్రె.)

పరీక్షలో తప్పినందుకు హెల్తు ఆఫీసరు

కాల్పుకొని చచ్చుట

అలహాబాదు, మే 1:—బాక్సారు హెల్తు ఆఫీసరుగ నన్న డాక్టరు సుబాబ్ దానుఖాన్ గారు పబ్లిక్ హెల్తు డిప్టమెంట్ పరీక్షకు పోయియుండిరి. ఆ పరీక్షయందు తప్పినవారైన తేలియుంటే వారు తుపాకితో కాల్పుకొని చచ్చిపోయిరి. వారి కొక భార్య ముప్పురుబిడ్డలు నున్నారు. (ప్రీ.ప్రె.)

కేరళ రాష్ట్రమున తుపాను

అపారముగ నష్టము విద్యార్థి మరణము

సభాధ్యక్షుల వహించబోయిన మాలవ్యాగారు

అంత్యక్రియలకు హాజరు గావలసివచ్చెను

సభాపేదక పడిపోయెను

తిరునెల్వేలి, మే 3:—నిన్న రాత్రి ఎన్నడులేనంత విపరీతమున తుపాను గాలివాన నచ్చెను. అనేకమగ ఇండ్లు చెట్లు కూలబడినవి. కేరళ హిందూ మహాసభకొరకు నిర్మింపబడిన పెద్దపందిరి నేడు ప్రాతఃకాలమున పెద్ద భవనంతో కూలిపోయినది. కె. సి. పనికరు మంత్రియగు బి. ఎ. తరగతి విద్యార్థి రెండు స్తంభములపై పడి చితికిపోయి వెంటనే మరణించెను. ముగ్గురు వాలంటీరులకు గాయములుగల్గి ఆస్పత్రికి గొంపోబడిరి. పందిరి లో పండుకొనిన చందమఠి జనము అదృష్టవశమున తప్పించుకొనిరి. విద్యార్థి మరణమువలన అంతయు దుఃఖయ మయ్యెను. సభ మధ్యాహ్నమునకు వాయిదా వేయబడినది. విద్యార్థి తలదండ్రులు వచ్చినపిదప పండిత మాలవ్యా డా॥ మాంజిగార్ల సమక్షమున అంత్యక్రియలు జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. (ఆ.ప్రె.)

“న్యూఢార్వర్డు” పత్రికను ప్రకటింపకూడదు

ఫార్వర్డు పత్రిక లిక్విడేటరు నోటీసు పంపుట

కలకత్తా, మే 3:—ఫార్వర్డు పత్రికను లిక్విడేటరుగ నియమింపబడిన ప్రాన్సిసు వైల్డెస్మిత్ గారు తమ సాలీసిటర్లు మార్గ నుకంపెనివారిద్వారా న్యూఢార్వర్డు పత్రిక ప్రకాశకులకు కుంజబిహారి సర్కారుగారికి ఒక నోటీసు పంపిరి. ‘న్యూఢార్వర్డు’ అను పేరుతో పత్రికను ప్రకటింపకూడదనియు, అట్లు చేయుటచే ఫార్వర్డుపత్రిక వ్యాప్తిక నష్టము కలుగననియు, న్యూఢార్వర్డు పత్రిక ప్రకటనను ఆపవలసి కోర్టునందు ఇంజక్షను పొందుటకు పేటిషను పెట్టబడుననియు నోటీసునందు తెలుపబడినది.

న్యూఢార్వర్డు కంపెనివారి తరపున వారి సాలీసిటర్లు ఈక్రింది విధమున ప్రత్యుత్తరము పంపిరి. న్యూఢార్వర్డు పత్రిక ప్రకటనపట్ల ఫార్వర్డు పబ్లిషింగు కంపెనివారి హక్కులకు ఎట్టి భంగము కలుగుటలేదు. టి. సి. గోస్వామిగారి ఇండియన్ డెయిలీన్యూస్ ముద్రాక్షరశాలయందు న్యూఢార్వర్డు పత్రిక ప్రకటింపబడుచున్నది. ఫార్వర్డుపత్రికను న్యూఢార్వర్డు పత్రికకు ఎట్టి సంబంధములేదు. ఫార్వర్డు పబ్లిషింగు కంపెనివారు న్యూ ఢార్వర్డు ప్రకటనను ఆక్షేపించుటకు అధికారములేదు.”

(ఆ.ప్రెస్)

“న్యూఢార్వర్డు”

ప్రకటింపరాదని తాత్కాలికపు ఉత్తరువు

న్యూఢార్వర్డు కంపెనివారి నేడు జారీచేయుట

కలకత్తా, మే 3:—ఫార్వర్డు పబ్లిషింగు కంపెని ప్రావిజనలు లిక్విడేటరు తరపున అడ్వోకేటు జనరలుగారి అధీప్రకారము న్యూఢార్వర్డు కంపెనివారి నేడు “న్యూఢార్వర్డు” పత్రికను ప్రకటింపరాదని తాత్కాలిక నిషేధపు టుత్తరువును (ఇన్ జంక్షను) సుబానుచంద్రబోసుగారికి ఒసంగిరి. న్యూ ఢార్వర్డు ప్రారంభ ఫార్వర్డు పత్రికయొక్క ప్రతియేయని కారణముచేసిరి. మంగళవారమునాడు యీ ఉత్తరువు గూర్చి విచారణ జరుగును. (ప్రీ.ప్రె.)

కలకత్తా, మే 2:—లిక్విడేటరు ముందుగ తమ వకీలు ద్వారా శ్రీయుత కుంజబిహారి సర్కారుగారికి లేఖవ్రాసిరి. న్యూఢార్వర్డు పత్రిక ప్రకటింపబడుట వలన ఫార్వర్డు పబ్లిషింగు లిమిటెడు కంపెనికి భంగము కలుగుననియు, ఫార్వర్డు అనుపేరు కంపెనియొక్క ప్రఖ్యాతిని దెలుపునది కావున అది క్రొత్తపత్రిక వారుపయోగింపరాదనియు ఆలేఖయందుగలదు. కోర్టులో ఇన్ జంక్షను దరఖాస్తు పెట్టెదమనిగూడ లేఖయందు బెదరించిరి.

ఈ లేఖకు ప్రత్యుత్తరముగ శ్రీ కుంజబిహారి సర్కారు గారు తమ వకీలు ద్వారా వ్రాసిన లేఖయందు ప్రాతకంపెనియొక్క ప్రఖ్యాతి కోర్టుతీర్పుతోనే అంతరించినదనియు దానికి క్రొత్త పత్రికను యెట్టి సంబంధములేదనియు, దెలిసిరి. (ప్రీ.ప్రె.)

బొంబాయిమిల్లుల సమ్మె

ప్రభుత్వమువారి మధ్యవర్తిత్వ మింకను ఫలించలేదు

కార్మికులు దృఢప్రతిజ్ఞతో నున్నారు

బొంబాయి, మే 3:—కర్మాగారపు యూనియను ప్రతినిధులును మిల్లు యజమానుల ప్రతినిధులును ప్రభుత్వసభ్యులను హిందయతుల్లాగారితో సంప్రతించుచున్నారు. కాని యెవరును పట్టినపట్టు పడలుటలేదు. కార్మిక ప్రతినిధులతో హిందయతుల్లాగారు తిరిగి రేపు సంప్రతించెదరు. కార్మిక నాయకులగు బక్ష్ గారు, మున్నగువారు హిందయతుల్లాగారితో మాట్లాడెదరు.

మిల్లు యజమానుల సంఘము తరపున మోడీగారు, లాల్లి నారాయణ్ గారు, సో మహావహదాసు రాంజీగారు, సో ఫజులుఖాన్ కరీం భాయిగారు, సకలత్వలాగారు, స్టాన్లీగారు, మెల్రోనీగారు వెళ్లి మాట్లాడిరి. వీరు మాట్లాడిన దేమనగా 1 మిల్లుల చుట్టును కార్మికులు అల్లరులు చేయగలరు గనుక పోలీసు దళముల సహాయ మొసంగవలయునని ప్రభుత్వ సభ్యుని కోరిరి. కాని, వీరు ప్రభుత్వ సభ్యునితో మాట్లాడిన విషయమేమిటి యని అడుగగా సమ్మె పరీక్షితులగు గూర్మావ్రాతే ముచ్చటించితిమని మోడీగారు చెప్పిరి. ఈసంప్రతింపు లన్నియు ఏకాంతముగా ప్రభుత్వసభ్యునితో జరుగుచున్నవి.

నేటిదినము హిందయతుల్లాగారు కార్మిక ప్రతినిధులతో సంప్రతించిరి. ఈసమావేశ సమయమున బొంబాయి ప్రభుత్వపు హోంమెంబరు హాట్టెనుగారుగూడ హాజరైరి.

కార్మికుల కరపత్రములు

కార్మికుల కందరకును నేటియందయు కరపత్రములు పంచిపెట్టబడినవి.

కార్మికులుకోరెడి కోర్కెలన్నియు మిల్లు యజమానులచే అంగీకరింపబడినవేగాని కార్మికులు సమ్మె చాలించవలదని ఆ పత్రము లందుండెను.

ఇప్పుడు 16 మిల్లులు పనిచేయుచున్నవి. పనిలోనికి పోయెడి పనివాండ్రును పోకండ హెచ్చరించుటకై సమ్మెదారులు మిల్లుగేట్లవద్ద సాత్వికనిరోధము చేయుచున్నారు. ఇదే విధముగా మిల్లు యజమానులయొక్క వాలంటీరుగూడ సమ్మె దారులను పనిలోనికి రావలసినదిగా హెచ్చరించుటకై సాత్విక నిరోధము చేయుచున్నారు. అచ్చటచ్చట ఎవరో కొలదియంది దుండగీడులు రాళ్లు రువ్వినట్లు తెలియవచ్చినది. (ప్రీ.ప్రె.)

జపాను చక్రవర్తికి జార్జి సార్వభౌముడు ఇచ్చిన బిరుదు యును రెలివి సత్కరించుటకు గల్గు పుస్తకపు ప్రభువు యోకహాము చేరెను. జపాను ప్రభుత్వమునా రుచితసత్కారమును గావించిరి.

విద్యాలయములకు గ్రాంటులు

కార్మికపాఠశాలలకు ఉచిత వస్త్రములు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, మే 2:—చుదరాసు సేవాసధనమున 3000, కబాజిమునందు ఎలిమెంటరీ స్కూలు నిర్మించుటకు రూ 10,000 ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటుచేసిరి. గంటూరునందు గల నిమ్మ బాతుల మిషను సాసయిటికిగూడ కొంత గ్రాంటు నొసంగిరి. మచిలీపట్నం, కాలికటునందుగల నిమ్మ బాతుల హోస్టలునకు నిరిటివలెనే యీ యేడుగూడ గ్రాంటుయిచ్చెదరు. రెండుజిల్లాలలో కార్మిక పాఠశాలలందు బాలురకు ఉచితముగ వస్త్రములొసంగుటకు యేర్పాటుజేసిరి. (తంతి.)

రామాయంబా మెమోరియలు టోర్న మెంటు

అన్నవరం

కార్యదర్శి సి. వెంకటరావుగారు యిట్లు చెబుచున్నారు:—సాలీనాడుగువైపోటీ పంచెముల సత్సవారాయణ మూర్తి ఉత్సవదినములలో మే 19 తేదీ మొదలు జరుగును, మే 16 తేదీ లోపుగ కార్యదర్శి చేరన ఉండూరు, సామర్ల కొట పోస్టు అను వైవిలాసమునకు దరఖాస్తులు పంపవచ్చును.

నెల్లూరు

చిన్నబజారు హిందీపఠనమందిర్

శ్రీమహాత్మాగాంధీగారు నెల్లూరు మండలమున పర్యటనము చేయు సమయమున మా హిందీ పఠనమందిరము గూడా వారి నాహ్వానించి వారు సంతర్పించిన ఖాదీ ప్రచారమునకై మా యభిప్రాయ పాఠితోషికము సమర్పించి కృతార్థులగుచున్నామని తెలుపుచే పఠనమందిర సభ్యులందరు అత్యుత్సాహభరితులైయున్నారు. పఠనమందిర విద్యార్థులు దివసరాత్రులు బహు పరిశ్రమతో ధనవంశులు మొదలు కూలివానివరకు ప్రతి దుకాణములకీ వారు హృదయపూర్వకముగా వేసి యిచ్చియుండు చందాలను వనూలుచేయుచున్నారు. ఇంకా మా మిత్రులగు వారు ప్రస్తుతము శ్రీగాంధీగారు బూనిన ఖాదీప్రచార యుద్ధమునకు మాకుసహాయులై వారికి తగుసన్మానము చేయించగలందులకై తోడ్పడుదురని నేడుచున్నాము.

హిందీవిద్యార్థులు.

యేలేటిపాడు—మహాత్మునిరాక

లోకపూజ్యుడగు మహాత్ముడు నిన్న ఉదయము సరిగ 6½ గంటలకు మా గ్రామము చేరెను. మహాత్ముని రాకకు నిరీక్షించుచు ప్రజలు 5 గంటలకే సమిగూడి నిశ్చలముగాను శాంతముగాను కూర్చునియుండిరి. మహాత్ముని కారు వేడికుచేరి నిలబడినది. సన్మానపత్రము సమర్పించి, రు 500 లు కానుక లభ్యమైన పిదప, ప్రజల శాంతమును గ్రహించి అప్పగితమగుగూర్చియు, శిద్ధుర ధారణనుగూర్చియు, ప్రజల వికమ్యమునుగూర్చియు ముచ్చటించెను. పిమ్మట స్త్రీలను హెచ్చరించి తానెచ్చటికి పోయినను నగలతో సత్కరించు దుండెరిగాన యిచ్చటగూడ నట్లు చేయకోరెద, నగలర్పింప బడలేదు గాని యిద్దరు స్త్రీలు మాత్రము రు 4 చొప్పునను ఒక తూర్పు కులస్థురాలు ఒకరూపాయయున్న సమర్పించిరి. ఆనెనుక కారు వెనుకకు మరలి తిలుకు వెళ్లెను. అంతరకు బంధింపబడిన ప్రజల ఉత్సాహ మొక్కుమూడి విడిచి మహాత్ముగాంధీకి జై అని జయ ధ్వనులచే మిన్నముట్టెను. మహాత్ముడు ఉదయముననే వచ్చుచుండుటచే ప్రజలు దర్శనార్థమై తెల్లవారు సరికే వచ్చి వచ్చినరెండుమూడు వేల ప్రజలు స్థానిక సభ్యుల మొర లాలించి నిశ్చలముగా నుండి మహాత్ముని సందర్శన భాగ్యమును పొంది వారి రాక యితర చోట్లకంటె జయప్రదముగా నొనర్చినందులకు మేమంతయు సంతసిల్లుచున్నాము. వారికి మా కృతజ్ఞతాపూర్వకపదనములు, ఇవటూరి చెన్నమల్లికార్జున్.

నంద్యాల-మహాత్మునిరాక

మహాత్మునిరాక విషయమై నంద్యాలలో ఉత్సాహకరముగా నున్నది. ఆహ్వానసంఘము ఏర్పరుపబడినది. ఆహ్వానసంఘమువారును వైద్యసోదరమిత్రులును ఎల్లరును శ్రద్ధతోపనిచేయుచున్నారు. విరాళము లారంభించినారు. పని చురుకుగా జరుగుచున్నది. ఏకాగ్రమైనను నంద్యాలలోని వైశ్యమిత్రులు వారి ధీమైత్ర్యప్రజ్ఞాకాశలము ధనసహాయముచేత ఈయూరిలోని సమస్తకార్యములను జయప్రదముగ జరుగుచున్న పని చేప్పక తప్పదు. (నిలేఖరి)

తిరువళ్ళక్కేణియందున్న అనేక కాతాదారుల సౌకర్యార్థమై
ఆంధ్రాయుర్వేదపార్శ్వసిలిమిటెడ్:- (కెల్లెట్ ప్రామాణ్యము ప్రకటనయందు) బండి నెంకటేశ్వరస్వామిగారి నెం 8 రు భవనమునందు ఒక బ్రాంచి తెరువబడియున్నది.
బ్రాణ్డెడ్ బ్రాంచియందున్న వైద్యసూపతి డాక్టరు కోటా జనురామస్వామయ్యగారు, ఇప్పటి ప్రతిదినము ఉదయకాలముందు 7-గం|| 30 నిమిషములు మొదలు 9-గంటల వరకు యుండి, రోగులకు సలహా నిత్తురు.

విదేశవార్తలు

యుద్ధఘటనలు

(వైరెస్)

రష్యా, ఏప్రిల్ 2:-బర్లిన్ పేజ్ ప్రభుత్వ ఇట్లు తీర్మానము నువహించుచు ప్రభుత్వ సభలో ప్రసంగించెను:- బాల్కన్ ప్రకటనలో నున్న విధానమును యుద్ధఘటనలను గూర్చి ప్రభుత్వసభవా రామోదించుచున్నారు. ఈ తీర్మానములోనున్న విషయము లన్నిటిని బ్రిటిష్ పార్లమెంటువారును ఇతర దేశములందున్న కానసభలును జాగ్రత్త ఆలోచించినవి. ప్రతినిధుల కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వ బాల్కన్ లేఖను కొనియాడుచున్నాడు. ఈ లేఖయందు యుద్ధఘటనలను రద్దుజేయవలెనని సూచించిరి. యుద్ధముచే మనకు మిత్రముండలి 200000000 పాను లీయవలసియున్నది. యునైటెడ్ కింగ్డమ్ కు మనము 900000000 పాను లీయవలసియుండును. ఈ సంఖ్యలను సరళి చేయవలసియున్నది. 200000000 లోను మాడవలెను మనకు రషియా బాకీ యున్నది. ఫ్రాన్సు ఇటలీలతో చర్చిలుగారు చేసిన ఆర్థికరాయబారముతో ఈ సభవా రంగీకరించుచున్నారు. చర్చిలుగారు మంచిపర్కాటులనే చేసిరి. యుద్ధ ఘటనలను ఉదారభావముతోనే పరిష్కరింపదలించితిమి.

(సకేపము)

లండన్ స్టాక్ ఎక్స్చేంజి

ముగ్గురో నలుగురో మాత్రమే చేరగోరుచున్నారు
(బీముసర్వీస్)

లండన్, మే 2:-లండన్ స్టాక్ ఎక్స్చేంజిలో భారత వర్తకులు, వ్యాపారులు చేరగోరుగా రెవరో ముగ్గురో నలుగురో మాత్రమేగలదని తైమ్సుపత్రిక వాకొనుచున్నది. ఎవరిని నిరాకరించలేదు. ఎవరుగూడ భారతీయు లింతవరకు దరఖాస్తునెట్టినే లేదు లండన్ జనపనార సంఘము ఇదివరకే ఒక భారతీయునే నియమించిరి. లండన్ వర్తక విక్రయ సంస్థయందును బాల్కన్ ఎక్స్చేంజిలోను భారతీయులను నిషేధించవలెనని నిబంధనలు లేవనుచున్నది. ఒక్కొక్క వ్యక్తి విషయమున సమయము వచ్చినపుడు విచారించెదరు. ప్రాచ్యదేశమున తేయాకు సంఘమువారు భారతీయులను తీర్చుకొనుచున్నారు. లండన్ సంఘములలో గూడ భారతీయులుగూడ చేరవచ్చుననుచున్నారు. హాంబర్గ్ కలకత్తా వర్తకములో ప్రత్యక్ష ప్రవేశము తమకు గలుగునను ఆశతో భారత నౌకావ్యాపారులు హాంబర్గ్కు మార్చవలెననిరి.

సర్జాన్ నైమగారు

రాజకీయములందు తన యభిప్రాయములను
దెలుపరాదు
(బీముసర్వీస్)

లండన్, మే 2:-సర్జాన్ నైమగారు వివిధ రాజకీయ పక్షములవారితోజేరి తమ యభిప్రాయములను దెలుపుట విచారకరమని తైమ్సుపత్రికలో డబ్ల్యూ. ఆర్. విన్నగారు వ్రాయుచున్నారు. భారత రాజ్యాంగ విధానమును నిష్పాక్షిక భావముతో అతడు ప్రకటించుట లేదనియు తన యభిప్రాయమును బట్టియే ఇటీవల దెలుపుచున్నటుల, రాజ్యాంగ విధానమును సూచించునని అభిప్రాయపడుచున్నారు.

కామన్వెల్త్ ఎన్నికలు

(వైరెస్)

రష్యా, మే 2:- 615 స్థానములకు 584 కన్సర్వేటివుల నపుడే పేర్కొనిరి. కార్మిక పక్షము తరపున 565 తిబరల్సు 475.81 వోట్ల యభ్యర్థులను పేర్కొననేలేదు. ఈ స్థానములకు తిబరల్సునో స్వతంత్రకార్మికపక్షమువారినో నియమింపవలెననుచున్నారు.

ఈజిప్టు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము

(వైరెస్)

రష్యా, మే 2:- ఈజిప్టు సూడానులో ప్రతిపంతును గూర్చి ఒడంబడిక కుదిరినది. దీనినే లాయడ్ ప్రభుత్వము ఈజిప్టు ప్రధానామాత్యుడును కలిసి సంతకముచేయునట. 1925 తీర్మానములను ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. వారినివేదికయే అందరికి ముఖ్యము. సూడానువారు నైలునది నీరును వాడుకొనుటచే ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారి కిష్టములేదు. ఈజిప్టుకుగ్గలకెట్టి భంగముండదు. వ్యవసాయపు పనుల కది ఈజిప్టువారి స్వాధీనములోనేయుండును. నీటిపారుదల పనిని గాని వేరుపనులనుగాని ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారి అనుమతిని ముందుగ బడయని దే నైలునది దగ్గర ఏర్పాటుచేయరాదు. ప్రస్తుతము ఈజిప్టు సూడాను నీటిపారుదల యధికారులు సహకారముతోనే పనిచేయుచున్నారు. ఈ ఒడంబడికనుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయము గలుగుచో స్వతంత్రముగ ఎవరితోను సంబంధములేకుండ వ్యవహరించువారినే మధ్యస్థ రీతియ్యగ పరిష్కరించెదరు.

సర్జాన్ నైమగారు

అపుడు ఇప్పుడు

(బీము సర్వీస్)

మాప్సింగుపోస్తుపత్రిక

లండన్, మే 2:-నైమగారు సెప్టెంబరులోను మొన్నను ఇచ్చిన యువన్యాసములను పురస్కరించుకొని మార్సింగుపోస్తు డెయిలీ పత్రిక లిట్లు వ్రాయుచున్నది. సెప్టెంబరు యువన్యాసమున నైమగారు మనమేపక్షము వారైనను ఎన్నికల సంరంభమున నిరుద్యోగసమస్యను అవలీలగ పరిష్కరించి పనిలేనివారి కుపాధిని గల్గించుటకు ఒకసాధనమును సంపాదించితిమని వీరములను బహుకము. పవలేనివారలకుపాధిని గలగజేయుమందులేని వీరందరును నగుబాటులకు లోనగుదురు. అది చాల కష్టమైనపని. తొందరబడుచో పని జరుగునది గాదు.

గత మంగళవారమునాడిచ్చిన యువన్యాసము

సర్జాన్ నైమగారు లాయడు జార్జి గారు పనిలేని వారివిషయమై డెలిషిన సూచనలు చక్కగ ఫలించుననిరి.

డెయిలీ పత్రికాపు పత్రిక నైమగారిని జూబి జాలి పడుచున్నది. మొన్న సెప్టెంబరులో ఇచ్చిన యువన్యాసమున లాయడ్ జార్జి గారి సూచనలను నైమగారు ఖండించినటుల వారి ప్రతిపక్షులుగూడ ఖండించలేరనుచున్నది.

తమరక్తముతో చేవ్రాలుచేయుట

నేయిల్ కాట్ విద్యార్థుల ఖద్దరుప్రతిష్ఠ

సెయిలుకాట్, మే 1:- ఈనగరమునందలి పాఠశాల

లో 14 మంది విద్యార్థులు కఠినముగ ఖద్దరు ప్రతిష్ఠను గైకొనిరి. 14 మంది విద్యార్థులు సహజేతమై వేదమునందలి కొన్ని వాక్యములను చదివి తమ చేతనుండి రక్తమును తీసి దానితో ఖద్దరు ధరించెదమని సంతకములు చేసిరి. ఇంకను 6 మంది విద్యార్థులు ఇట్టివ్రతము త్వరలో గైకొనెదరని తెలియుచున్నది. (క్రి.పె.)

పరిశ్రమశాల:-
226, గోవిందప్పస్వామిగారిగారి.

ఎలక్ట్రిక్ పవరుచే మెషిను లందు

అనేకరకముల నాజూకైన వెండిసామానులు తయారుచేయబడుచున్నది. టోకుగాతీయువారికి, వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యములుగలవు. ఉత్తరమువ్రాసి గాని, లేక ఖద్దనవచ్చి గాని వివరములు తెలుసుకొనుడు.

అన్నిరకముల బంగారు, వెండి, సీమకమలములు, కెంపులు, పువ్వరాగములచే తయారుకాబడిన నగలు గలవు.

62--1

ఉమ్మడి బంగారుచెట్టి అందు సన్ను.

సీమకమలములు, బంగారు వెండినగల వర్తకులు 28, చైనాబజారుగోడ్డు మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ మే నెల 3-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 42 కలవి రు	18 0 0	18 8 0
నెల్లూరివి ,, డిటో	18 8 0	24 0 0
ధిల్లీ ,, డిటో	15 8 0	15 0 0
రాగులు త. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
నవ్వులు ,,	21 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	16 0 0	17 0 0
సెనగలు ,, డిటో	16 8 0	18 0 0
శనలు ,, డిటో	16 0 0	17 8 0
మినుములు ,, డిటో	17 8 0	18 0 0
ఉలసలు ,, ర 195	9 0 0	10 0 0

3. నూనెపప్పులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	140 0 0	150 0 0
సెయ్యి వ 1-కి	10 0 0	19 0 0
వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	46 0 0	47-0-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి త 104 మిషన్ నూనె 98		
అమడము బా 1-కి	100 0 0	102 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	90 0 0	92 0 0
కురపసుపు ,,	55 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	91 0 0	94 0 0
దనియాలు ,, బా 1-కి	49 0 0	56 0 0
గుంటూరుపాముకట్ట నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40 50		
తెల్లము బా 1-కి	28 3 0	49 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి	26 0 0	26 6 0
చింతపండు బా 1-కి	85 0 0	90 0 0

5. ఇనుము

బట్టాకం బా 1-కి	82 0 0	84 0 0
చదరం ,,	27 0 0	34 0 0
రత్నండు ,,	33 0 0	34 0 0

6. నూలు

నం 20 తెన్ని సింహంయూటె	రు 7 15 0	
నం 6 ,, కటూరి	5 0 0	
నం 24 ,, లాకి	5 10 0	
నం 40 జామ్యురు 10 పా	11 4 0	
నం 44 సాండో	5 13 0	
నం 40 రాణి	10 10 6	
నం 4 తెన్ని మసీదు	4 12 8	

7. లోహములు

జెండి 100 కులం 1-కి	రు 60 0 0	రు 62 8 0
బంగారుకులం 1-కి	21 0 0	21 2 0
పవరను 1-కి	18 7 6	
ఇత్తడి బా 1-కి	275 0 0	280 0 0
రాగి బా 1-కి	820 0 0	880 0 0

౮. రంగులు

అతి మేలు స్పెక్ట్రల్ బిందె అతిజరయిక్ సింహంమాచ్యు		
సిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు 47 0 6		
,, నీలిరంగు 1 రతి	1 10 0	
,, 14 రతులు	1 10 0	
,, 28 రతులు	1 9 0	
,, 56 రతులు	1 8 9	
,, 1 అందరు	1 8 0	
పూట పాస్టెస్కాల్ లో ఆనగా (బిల్లి-రెడ్డు)	8 4 0	
కొంగో 3 కి	1 1 1	
పదకు 4 కి	1 2 0	

ఉదకమండలం వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

నీటిపారుదల స్కీములు

మే 1:—కృష్ణాజిల్లాలో మొరకభూములకు నీటిపారుదల గావించుటకుగాను బెజవాడదగ్గర మూలపాడునుండి యొక పంటకాలుకను త్రవ్వించుటకు అనంతపురము సిబ్బంది ప్రభుత్వమువారిచే సాంక్షనుగావింపబడినది.

పక్షిణ ఆర్కాటుజిల్లాలో జాంబైదగ్గర పొన్నేరుమీద నొక అనకట్ట స్కీముగూడ ప్రభుత్వమువారిచే సాంక్షనుగావింపబడినది. ఈ స్కీము పొన్నేరు రిజర్వాయరు స్కీమునకు అనుబంధంబడినది. అనకట్టమీదనుండి యొక పంటకాలుకను సముద్రం చేరువవరకును త్రవ్వించుట కుద్దేశింపబడినది. ఈ కాలుక మూలమున 85,000 ఎకరముల సారవంతమును భూములకు నీటి పారుదల గావింపబడును.

మల్లవాగు ప్రాజెక్టుగూడ ప్రభుత్వమువారిచే సాంక్షనుగావింపబడినది. వినుకొండనుండి పల్నాడుకు బోవు మల్లవాగు దారియొద్ద వాగ లేరు నకు గట్టు నిర్మింపబడి అందుమూలమున లభింపగల నీటిపారుదలయొక్క కొలతదీసికొనుటకు యీ ప్రాజెక్టు ఉద్దేశింపబడినది.

పోలవరం లంక ప్రాజెక్టు యీ సంవత్సరములో పూర్తిగా వింపబడవచ్చును. గోదావరి డెల్టాలో 20,000 ఎకరములకు నీటి పారుదల గావించుటకును పోలవరం లంకమీద నొక అక్కిడేరు నిర్మించుటకు కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందటనే యీ ప్రాజెక్టు సాంక్షను చేయబడియుండెను. ఈ సంవత్సర ఖర్చు ల క్రింద రూ 1,31,000 మొత్తము ప్రభుత్వమువారిచే సాంక్షనుచేయబడెను.

కావేరి డెల్టాలోని పంట కాలుకల మర్రామత్తునకు 12 సంవత్సరముల కార్య విధానముతో నొక ప్రత్యేక సిబ్బంది సాంక్షను గావింపబడినది.

తుంగభద్ర స్కీము విచారణ జరుగుచున్నది. ఈ సంవత్సర బడ్జెట్ లో రూ 1,52,500 యేర్పాటు చేయబడెను. బల్లారి జిల్లా సరిహద్దులమీద తిమ్మలపురము దగ్గర నొక అనకట్ట నిర్మాణము ప్రస్తుతము విచారించబడుచున్నది.

కృష్ణా డెల్టా కెక్కువనీటి సప్లయ గావించుటకుగాను విజయోత్తరము పాడ్ స్థాయినుతూములు పెద్దవిగావింపబడుటకు రూ 1,21,000 మొత్తము ప్రభుత్వమువారిచే సాంక్షను గావింపబడెను. ఈ సంవత్సరము రూ 40,000 ఖర్చుగావింపబడును.

శ్రీ ముక్త్యాలసంస్థానమున తయారుచేయబడినది బహు మూత్రమును, వేడిని, దగ్గును, క్షయను, బోగట్టును, మూత్రమునందుండు చక్కెరను మాయముచేయును. శరీరమునకు చుంచి దార్ధ్యమునిచ్చి, రక్తశుద్ధినిజేయును. అనుపానవిశేషములచే నన్నివ్యాధుల గురులు అనేకమంది వాడి మెచ్చి యున్నారు. సంపూర్ణ సరములకు వెంటనే వ్రాయుదు. 100 మొదలు 800 వరకు ప్రతులు వేయబడిన రకములు గలవు. (5)

300 ప్రతులు తు 1-కి రు. 5

ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణా)

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp.

Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE

Nai Sarak, Delhi.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ మే నెల 3-వ తేది శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక వర్షము	అత్యల్ప వర్షము	సగటు వర్షము	వీలైన 1-వ తేదినుండి వర్షము	సాధారణమునకు కురియు
కత్తి 24 గంటలలో	అత్యధిక వర్షము	అత్యల్ప వర్షము	సగటు వర్షము	వీలైన 1-వ తేదినుండి వర్షము	సాధారణమునకు కురియు
గోపాల్ పూర్	90	79	...	0	— 0.9
విశాఖపట్టణం	91	82	...	0	— 0.7
కాకినాడ	98	79	...	0.4	— 0.3
మచిలీపట్టణము	94	77	...	0	— 0.7
కర్నూలు	...	...	...	...	...
బళ్లారి	98	76	...	2.8	+ 1.9
అనంతపురము	...	...	...	0.1	— 0.5
కడప	106	81	...	0.3	— 0.1
నెల్లూరు	99	79	...	0.7	+ 0.3
మద్రాసు	95	79	...	0.5	0
కడపూరు	90	79	...	4.0	+ 3.8
వెల్లూరు	96	77	...	1.6	+ 0.4
సేలము	98	77	...	6.6	+ 4.5
కోయంబత్తూరు	98	75	0.1	5.9	+ 4.3
తిరుచనాపల్లి	97	79	...	3.7	+ 1.8
నాగపట్టణము	88	78	0.1	2.3	+ 1.7
మధుర	97	72	0.1	4.9	+ 2.6
పాంబన్	88	75	0.3	5.0	+ 3.8
పాలంకోట	...	...	...	4.0	+ 1.3
తిరువేండ్రము	88	76	1.3	0.5	+ 5.4
కొచ్చిన్	86	76	0.1	7.2	+ 1.9
కాలికట్టు	91	79	...	7.0	+ 3.3
మంగళూరు	89	80	...	4.9	+ 3.5
బెంగళూరు	88	70	...	6.9	+ 5.3
మెర్కాత	81	67	...	6.1	+ 3.1
కొడైకనాథ్	66	55	0.9	17.6	+ 12.8
కూనూర్	78	59	2.2	10.3	...

సర్కారులు:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. దక్షిణమున పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. మచిలీపట్టణములో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కా:—కర్నూలు కలురు తెలియలేదు. కడపలో మబ్బుపట్టముగనున్నది. బళ్లారిలో పగటివేడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ. నిన్న కడపలో 106 డిగ్రీల ఎండగా నెను.

కర్నాటకము:—కడపూరులో మబ్బు జిస్తారముగ నున్నది. నెల్లూరులో 5 కడపూరులో 7 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ.

వి. వ. నారాయణయ్యర్లు,

సహాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

నవ యాత్రా

25 మాత్రలు సీసా రు 2.80-0.

నీరైపోయిన కుక్క మును గట్టివరచుటకు ముత్రసిద్ధమైనది. ముసలితనమును, నశ్రుంసకత్వమును తొలగించి, నవయౌవనవిద్యును. నరములకు బలము కలిగించి, సుఖసౌకర్యమును నలుల జేయును.

మిత్రత్వములు రహస్యముగా నుంచెదము.

కా మొ ప క ర డి

చెడిన నరములకు బాగుచేయుటకు ప్రత్యేక మందు గాగ్గరిటిగా వనిచేయుటలో, ప్రసిద్ధిపొందినది.

వి. పి. చార్మిశేఖ. సీసా 1 కి రు 1.00-0.

ఆనందబావాడీ ఆశ్రమం,

4856 గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

కూర్మ భూస్వాముల సభ

భూస్వాములందరు ఖద్దరు ధరించవలెనను

తీర్మాన మొదొందింపబడెను

పోస్టాఫీస్ (కూర్మ) మే 1:—కూర్మాటక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కమిటీ సభ్యుడగు శ్రీనివాసరావు కాజీజీగారి యధ్యక్షతన 17 వ కూర్మ భూస్వాములసభ పోయినవారము జరిగెను ఈక్రింది తీర్మానము లామోదించబడెను.

1. కూర్మలో హిందూసానీ నేవాదశము యొక్క కాఖను స్థిరముగా స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు చేయవలసినదని సభాకార్యనిర్వాహక వర్గమువారిని మహాసభ కోరుచున్నది.

2. భూస్వామి సంఘసభ్యులగు వారందరూ ఖద్దరు ధరించవలెనని యీమహాసభ కోరుచున్నది.

(3) కూర్మలో మద్యపాన నిషేధమునకై ప్రచారము జేయుటకు ఒక ఉపసంఘము నేర్పాటు గావించి దానికి కావలసిన ద్రవ్యమును మంజూరు చేయవలసినదని మహాసభ కోరుచున్నది.

(4) భూప్రయుక్త సిద్ధాంతము ననుసరించి స్థాపించబడు కూర్మాటక రాష్ట్రములో కూర్మను శేర్పల్లెనైనదని మాడు సంవత్సరములనుండి వరుసగా నామోదించబడుచున్న తీర్మానమును మహాసభవారు మరల ఆమోదించిరి. (శ్రీ ప్రె.)

న్యూఢార్వర్డు పత్రికకు సందేశములు

'న్యూఢార్వర్డు' పత్రికా ప్రారంభోత్సవ సమయమున మన నాయకులగు పండిత మదనమోహనమాలవ్యా, శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు, సత్యమూర్తిగారలు సానుభూతి సందేశముల నంపిరి.

మాలవ్యాగారి సందేశము

"మీ పత్రికారాజమునందు నాకు హృదయపూర్వకముగ సానుభూతి గలదు. నిర్భయముగా భావిభారతదేశ క్రేయము నెడల ఉత్సాహముగలిగి మీరు కృషిసల్పుడు. మీ పత్రికారాజము మాతృదేశ సేవాత్మకరమై యుండుగాకయనియు దాని వలన హెచ్చు ప్రయోజనము కలుగుననియు నేను కోరుచున్నాను. (శ్రీ ప్రెస్)

శ్రీమాన్ సత్యమూర్తిగారలు

ప్రభుత్వమువారిని యిబ్బందులు జెట్టినను ఈ పత్రిక నాశము బొందదనియు, చిత్తరంజనుని చేస్తామింపబడిన పత్రిక అజరామరముగా నుండగలదనియు పత్రికాశయములు నెరవేరవలయునని ఒక పత్రిక మారినను దానిస్థానే మరియొక పత్రిక స్థాపించబడి ప్రచారము చేయుననియు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు, సత్యమూర్తిగారు పత్రికకు సందేశము నంపుచున్నారు.

సుర్తావాలీ విద్యార్థిమహాసభ

సుభాష్ చంద్రబోసుగారి యుద్బోధము

పైలెట్, మే 1:— "విద్యార్థులు తమయందు లీనమై యున్న శక్తులను గ్రహించవలెను. భారతదేశముయొక్క అభివృద్ధి నరికట్టిన అనేకసమస్యలను విద్యార్థులు పరిష్కరించవలెనని వారు జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. భావి భారత సాభాగ్యము నకు యు. ఎ. కు. లే. కారకులుగా న నిర్మాణ కార్యక్రమమును తీవ్రముగా కొనసాగించుటకు వారు పూను గవలెను." అను గంభీరవాక్యములతో శ్రీయత సుభాష్ చంద్రబోసుగారు సుర్తావాలీ విద్యార్థుల సభలో తమ యుపన్యాసమునంతము చేసిరి. వారి యుపన్యాసము వసంతకుమార వాసుగారిచే చదువబడెను.

సాంఘిక విప్లవమవనరము

తన కొసంగబడిన మహాగౌరవమునకు సభా సమావేశకర్తలకు వందనములర్పించి హిందూ సంఘమునందలి దురాచారముల నన్నిటిని తేల్చి, వానిని రూపుమాపుటకు యువకులే సమర్థులనివారు చెప్పిరి. సంఘమును తేరుపురుగునలే తొల్చి వేయుచున్న దురాచారములను కూర్మపి, సాంఘిక విప్లవము నొనరింపవలెనని బోసుగారు విద్యార్థులను కోరెను. హిందువులు కులతెలులను, సోదరీకులులను రక్షించుకొనలేకుండుట మిక్కిలి శోచనీయమనియు, ఈ విషయమున యువకుల దౌర్బల్యమును ప్రకటించుననియు చెప్పి మన స్త్రీ యభిప్రాయమును కాపాడుటకు విద్యార్థులు సంసిద్ధులుగా నుండవలెననిరి. మన దేశములో వందలకొలది ఖరగ్ బహద్దరు లుద్భవించి యీనూతన ను కాశ్యపముగా తొలగింతురుగాక యని వారు కోరిరి.

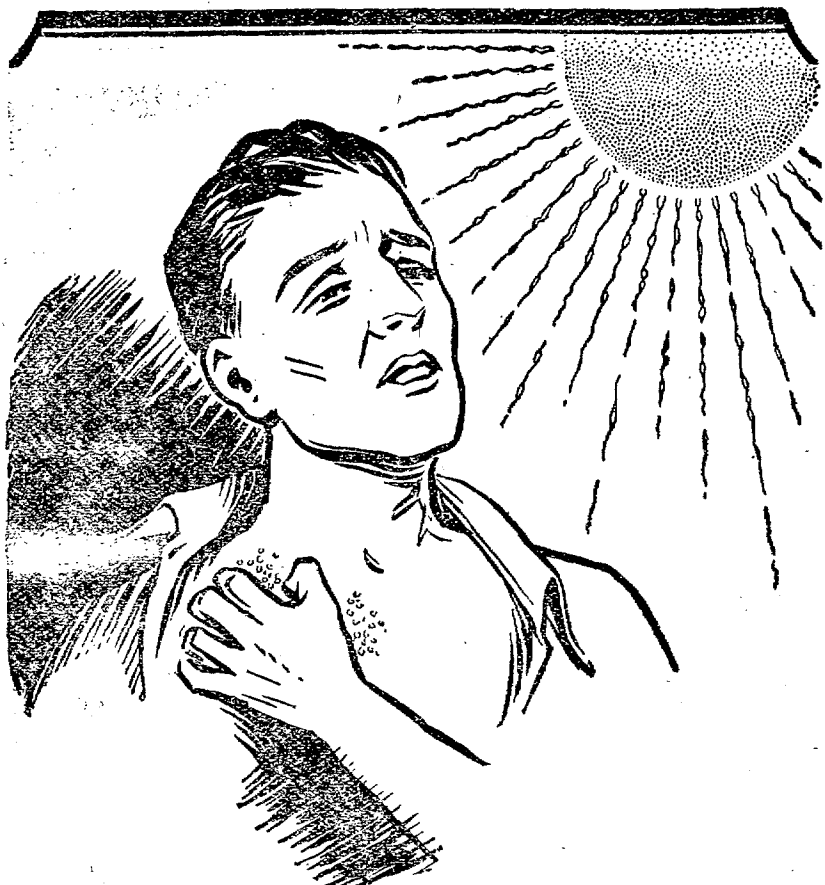
బాల్యవాహములు

బాల్య వివాహములను మానవలసినననియు, ఘోషాపధ్ధతి అమానుషమనియు చెప్పుచు వానిని నిరద్ధు చేయుటకు యు. ఎ. కు. లే. డ్పడెనని బోసుగారు కోరిరి. స్త్రీల స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించు శృంఖలములు విడిపోవంతవరకు జాతీయ స్వాతంత్ర్యోద్యమము ఫలవంతము కాదని వారు చెప్పిరి. స్త్రీ విద్యకు తగిన యేర్పాటులు చేయవలె ననియు, వారి శరీరవ్యాయామమునకు తగిన సౌకర్యములు చేయవలె ననియు, కత్తిసాము మొదలగు నవి గూడ వారికి నేర్పవలసినవియు వారు చెప్పిరి. అవసరమయినచో స్త్రీలు తమ మానప్రాణములను రక్షించుకొనుటకు తయారుగా నుండవలెను.

పుస్తకములను వల్లెవేయుటవలన లాభములేదు

కేవలము రోకంటిపాటగా పాఠములను వల్లెవేసినంత మాత్రమున నవచ్చు లాభము లేదనియు, వారి యంతరాత్మలయందు స్వాతంత్ర్యజ్యోతి నిరం

తరము జాజ్వల్యమానముగా వెలుచుండవలెననియు వారు కోరిరి. దేశస్వాతంత్ర్యమునకై పాటుబడుటకు వా రెల్లప్పుడు సంసిద్ధులుగా నుండవలెను. వారు రాబట్టు క్లయిపురీత యెల్లప్పుడును సంస్కరించుకొనుచుండవలెను. క్లయిపురీతలను విద్యార్థులగువులను మాడుదని యిదని వదలివేసిరి. అతడే ప్రాణములకు రోసెను. ఓట్టివాడు భారతదేశములో ఆంగ్లసామ్రాజ్యస్థాపనాచార్యుడయ్యెను. విద్యార్థులు ముఖితీవనమును ఆసించరాదు. కష్టసహనమును వారలవరచుకొనవలెను. ఇంద్రియాతీతమును, అగమ్యగోచరమును అగు పరమపురుషునిబొందుటకు యెన్నికష్టములనైన సహించవలెను. అన్యాయము, నిరంకుశత్వము యెవ్వరుచేసిననుసరే, అది సహించదగినది కాదు. దానికి ప్రతికారము వారుచేయదగును. ఇట్టిపనులవలన యువకులు తమవ్యక్తిత్వమును ప్రతిష్ఠించి ప్రపంచముయొక్క పాక్షాద్యవృద్ధులగుగాక యని వారు కోరిరి. (శ్రీ ప్రె.)

చెమట పొక్కులు, ఎక్కిమా, మొండి పుండ్లు, తీట, కాటులు మొదలగునవి

జాంబక్ చే త్వరలో కుదర్చబడుచున్నది.

మొండితీట, కందినచచ్చలు, లేక మొటిమలు ప్రారంభించుట మొదలగునవి తీవ్రమైన ఎక్కిమాకు లేక ఇతర కఠినమైన అందచికారమునకు ప్రారంభదశగా నున్నది. మీకు గలుగు చర్మవ్యాధులు ఎంత స్వల్పముగా నున్నను జాంబక్ తోనే చికిత్సచేయుటకు నిశ్చయించుకొనుడు. ఈ అద్భుత అంజనము త్వరలో ఉపశమనమును గలిగించి, పరిశుద్ధ పరచి, బాగుగా కుదుర్చుచున్నది.

జాంబక్ ప్రవేశము అనగా చర్మవ్యాధులందు బ్రహ్మాండమైన అభివృద్ధి యని యర్థము. మిక్కిలి కఠినమైన వ్యాధులందుకూడ మిక్కిలి అశ్చర్యమైన గుణములను గలిగించుచున్నది. ప్రపంచమందున్న సుప్రసిద్ధశాస్త్రీయమైన ఔషధశాలయందు సామర్థ్యముగల ఔషధులచే అమోఘమై ఓషధులచే తయారు చేయబడిన అంజన మగుటవలననే దీనికంత అద్భుతవిజయము గలదు.

జాంబక్ త్వరలోనే బాధను, మంటను తొలగించు

ప్రతిచోటను ఔషధులు, ఔషధ దుకాణాదారులు జాంబక్ ను చేతితో తీసుకొని పోవ వీలైనట్టి పెట్టెలందు రూ 1 య వంతునను, ఫామిలీసైజుది రూ 2-4-0 వంతునను విక్రయించుచున్నారు.

ఏజెంట్లు:—మొనర్పు దాదా అండు కో, ఎన్ ప్లనేజ్, మద్రాసు.

4417

జాంబక్ Zam-Buk

NOTICE.

GUNTUR ELECTRIC LICENSE 1929.

Messrs. Chari & Chari Ltd. of 27 Poonamalle High Road, Vepery, Madras having made application to the Government of Madras for the grant of license for the supply of electrical energy in Guntur, under the conditions set forth in the Draft License below:—

Notice is hereby given that any Local authority, Company or person desirous of making any representation in respect of this application may do so by letter addressed to the Secretary to Government in the Public Works Department, Madras, within three months from the date of this notification.

Copies of Draft License and copies of the maps referred to therein may be inspected at the undermentioned offices.

(i) The office of the Municipal Council, Guntur.

(ii) The office of the Dt. Board, Guntur.

(iii) The office of the Applicants at 27 Poonamalle High Road, Vepery, Madras, from whom copies of the Draft License may be purchased at a cost of Annas 4 each.

The Guntur Electric License 1929.

Chari & Chari Ltd., Madras.

DRAFT LICENCE

GUNTUR

THE GUNTUR ELECTRIC LICENSE 1929.

License for the supply of Electric Energy granted by the Government of Madras under the Indian Electricity Act 1910.

License is hereby granted to Chari & Chari Ltd. to supply electrical energy in the area with the powers and upon terms and conditions all specified below:—

1. *Short title.*—This license may be cited as Guntur Electric License 1929.

2. *Interpretation.*—This License is to be read and construed as subject in all respects to the provisions of Indian Electricity Act 1910, with the statutory modifications thereof and to the rules thereunder; and the several words, terms and expressions, to which meanings are assigned by the Act or any statutory modifications thereof or by the rules thereunder or the General Clauses Act 1897, shall have in this licence and the annexures there to the same respective meanings provided that in this license.—

(1) The expression "The Act" shall mean the Indian Electricity Act 1910, with the statutory modifications thereof;

(2) The Expression "The Licensees" shall mean and include Chari & Chari Ltd., Madras and their permitted assigns.

(3) The Expression "First Annexure", "Second Annexure", "Third Annexure" and "Fourth Annexure" shall mean the first, second, third & fourth annexures to this license respectively.

(4) The expression "Deposited Map" shall mean the plan of the area of supply hereinafter specified, which has been deposited with the Government of Madras in pursuance of the rules under the Act which plan is signed for the purpose of identification by the Secretary to the Government of Madras in the Public Works Department and by the applicants, Chari & Chari Ltd., Madras.

(5) The Expression "Unit" shall mean the quantity of energy contained in a current of one thousand ampees flowing under an electromotive force of one volt during one hour.

(6) The Expression "Load Factor" shall mean the ratio or percentage of the average quantity per hour to the maximum quantity per hour of energy supplied in any month.

3. *Commencement of License.*—The date of the notification by the Government of Madras in the Fort St. George Gazette that this license has been granted is in this license referred to as "The Commencement of the License".

4. *Security* (a) The period within which under clause 1 (a) of the Schedule to the Act, the Licensees shall show that they are in a

position fully and efficiently to discharge the the duties and obligations imposed upon them by this license throughout the area of supply shall unless otherwise ordered by the Government of Madras under that clause be two years from the Commencement of the License.

(b) The period within which under clause 1 (a) of the Schedule to the Act, the licensees shall deposit security and the sum so to be deposited shall unless otherwise ordered by the Government of Madras, be nine months and Rupees Three thousand respectively.

Area of Supply.—The area within which the supply of electric energy is authorised by this license is the whole of the area contained within the Municipal limits of Guntur and more particularly delineated by a red line enclosing the said area in the deposited map.

Purpose of Supply.—Subject to the provisions of this license and the Act and the rules thereunder, the licensees shall be entitled during the continuance of this license to supply energy within the area of supply for all purposes except in bulk. Provided that the licensees shall not be under any obligation under Section 22 of the Act to supply more energy than is consistent with their obligation to maintain a constant supply to consumers due regard being had to the licensees, load factor.

Provided that no supply of energy shall be commenced to be given by the licensees to owners or occupiers of private premises until the Government of Madras have approved the form of requisition to be made by the owners or occupiers for such supply of energy and also the form of written contract or agreement with the licensees to take a supply of energy, which is to be executed or entered into by owners or occupiers and until the Government of Madras have also approved the amounts of all miscellaneous charges incidental to or in connection with such supply and which the licensees propose to make against the owners or occupiers.

7. *Systems of Supply.*—The systems of supply to be adopted for the supply of electric energy under this license are the following:—

1 (a) A medium pressure alternating current three phase four wire supply at a pressure at the consumers' terminals of 400 volts (approximately) between phases and 230 volts between phase and neutral which shall be earthed at one point only on each separate distributing system at a frequency of fifty complete periods per second.

(b) A high pressure alternating current three phase supply at a pressure not exceeding 3300 volts between phases at a frequency of fifty complete periods per second.

(c) The neutral points of the high pressure system may, with the approval of the Government of Madras and the concurrence of the Telegraph authority, be connected to earth.

Provided always that it shall be lawful for the Government from time to time to issue, with due regard to the expense involved and to the effect upon the commercial prospects of the undertaking, regulations dealing with the above systems of supply or to authorise other systems of supply to be adopted for the purpose of this license.

Provided also that the licensees may, from time to time, with the previous consent in writing of the Government of Madras and subject to such limitations and conditions as shall be prescribed by the Government adopt any other system of supply for the purpose of this license.

2 (a) The feeders, distributing mains and service lines may be overhead or underground in whole or in part and shall be erected, constructed and maintained by the licensees in strict conformity with the Act and the rules thereunder.

Provided that nothing in this license shall authorise the licensees to use overhead mains at any higher pressures than medium pressure without the sanction in writing of the Government of Madras in each case and subject to any conditions or limitations which the Government of Madras may prescribe.

Provided also that no conductor of an aerial line erected in, over along or across any of the street mentioned in clause 1 of the third

annexure hereto or in any other streets which may at any time hereafter be named in writing by the Government of Madras shall be at a less height from the ground than 25 feet.

Provided further that in the streets mentioned in clause 2 of the third annexure hereto or in any other streets which may at any time hereafter be named in writing by the Government of Madras all electric lines shall be laid underground.

(b) Where overhead mains carrying alternating current are used, due precautions shall be taken up by the licensees to avoid any possible interference with the adjacent telegraph or telephone circuits due to inductive efforts.

(c) For the purpose of Rule 61 of the Indian Electricity Rules 1922 the maximum wind pressure shall be taken as 20 lbs per sq. foot.

8. *Compulsory works.*—(a) The licensees shall lay down suitable and sufficient distributing mains and execute works to the satisfaction of the Government of Madras for the purpose of supplying electrical energy throughout such streets or parts of streets as are mentioned in the First Annexure and as indicated in Red on the deposited map. In the case of difference between the description in the first annexure and as indicated in the deposited map, the latter shall prevail. The licensees shall commence to execute the works above said within 15 months from the commencement of the license and shall complete the same within three years thereof.

(b) If the licensees fail to comply with the above provisions or should in the opinion of the Government of Madras the progress made during any portion of the said three years be unsatisfactory, the license may be revoked.

(c) The licensees shall submit reports every six months from the commencement of this license until the completion of the compulsory works specifying all steps taken and the progress made in carrying into effect this license.

(d) The licensees shall, subject to the first provision to clause 6 of this license, supply all the energy demanded by the Municipal council of Guntur.

9. *The Generating Station.*—shall be within the area of supply.

10. *Breaking up of the streets and railways and crossing of waterways.*—

(a) The licensees are hereby specially authorised to open and break up the soil and payment of the streets not repairable by the Government of Madras or by the local authority and mentioned in the second annexure to this license and also the Railways or parts of Railways mentioned in the said annexure so far only as concerns level crossings and parts of the railways running along the highway

(b) The length of the trenches to be opened on any streets at any one time and the period for which they may remain open shall be determined from time to time by the Government of Madras or the local authority by which such streets are repairable. When any street is crossed not more than half the width of such street shall without the specific authority in writing of the Government of Madras or local authority as aforesaid be closed for traffic.

(c) The licensees are further authorised to cross all rivers, streams or irrigation channels within the area of supply in accordance with such conditions as the Government may impose.

11. *Limits of prices to be charged in respect of supply of energy.*—The price to be charged by the licensees for energy supplied by him shall not exceed those stated in that behalf in the fourth annexure or in the case of a method of charge approved by the Government of Madras in accordance with clause 10 of the Schedule to the Act, such maxima as the Government of Madras may fix on approving the Method. Nevertheless the licensees may enter into special contracts subject to the sections 22 and 23 of the Act, for the supply of energy.

12. *(a) Purchase of undertaking.*—(a) The option of purchase given by section 7 sub-section 1 of the Act shall first be exercised

able at the expiration of 50 years from the commencement of this license and on the expiration of every subsequent period of twenty years during the continuance of this license. The percentage of the value to be determined in accordance with and for the purpose of sub-section 1 of section 7 of the Act of all lands, buildings, works material and plants of the licensees therein mentioned to be added under the second provision of the sub-section to such value on account of compulsory purchase shall be twenty percent.

(b) In accordance with section 3, sub-section 2, clause (d) (11) of the Act, it is hereby expressly declared that the generating station within the area of supply belonging to the licensees to be used in connection with the undertaking shall part of the undertaking for purpose of purchase under section 5 or section 7 of the Act.

(c) During the period of notice prescribed in section 7(4) of the Act all extensions and outlays of money debitable to the capital account of licensees shall be subject to the previous approval of the Government.

3. *Exception from the schedule to the Act:*—In pursuance of section 3 sub-section (2) clause (f) of the Act, it is hereby expressly declared that Clause IX of the Schedule to the act shall be excepted from incorporation in this license.

14. *Assignment of Licence:*—At any time after the commencement of this license, the licensees may with the previous consent in writing of the Government of Madras, assign the license or transfer the whole of the undertaking in respect of which this license is granted (including all lands, buildings, works materials and plant of the licensees) to a Company formed or to be formed and registered in British India in accordance with the law in force in British India or in England under the English Companies Act having authority to take over the license and the said undertaking as the case may be and to exercise the powers and perform the obligations given to or imposed on the licensees under this license and the act and the Rules made under the act and on such assignment or transfer the rights, powers and duties, obligations and liabilities of the licensees shall be exercised by and shall attach to such company formed or to be formed as aforesaid.

15. Should a supply of electrical energy in bulk become available at any future date from a hydro-electric or other source of supply at such rates that the rates of supply of distributed energy under this license could be reduced the licensees shall obtain their supply from such source and shall reduce the rates specified in the above-clause by amounts which shall be approved by Government.

16. *Revocation*—If the licensees fail to comply with the provisions of any of the clauses of the license may be revoked.

FIRST ANNEXURE.

Compulsory Works

List of streets or part of streets in which the licensees are to lay down suitable and sufficient feeders and distributing mains for the purpose of supply of electrical energy.

1. Around the Central Maidan
2. Koritipadu Road
3. Brodiepet Second Street
4. Arundelpet 4th Street
5. Brodiepet—Water works Road part
6. Arundelpet—3rd Parallel Road to main road, up to Ekavari Street
7. From Ekavari Street—northwards—Gunduvuri Street
8. Ekavari Street connecting Roads under items 6 and 7.
9. New Road (south of Railway Station) connecting Koritipadu Road with Railway Station Road.
10. Railway Station Road.
11. Sale Street up to Kottapeta Road (north).
12. Russelpeta Road—Kottapeta Road
13. Russelpeta Main Road.
14. Main Bazaar—Old Guntur Road up to Cholera Shed Road.
15. Kottapeta Main Road up to Female Hospital Road.
16. Bank Road connecting old Guntur Road with Club Road

17. Mangalagiri Road—north of Old Guntur Road up to Club Road
18. Old Police Line Road connecting Old Guntur Road and Cloth Bazaar
19. Club Road from Kottapeta Main Road to Mangalagiri Road
20. Road running parallel to Old Police Line Road—south of Old Guntur Main Road
21. Road connecting Police Station with Erra Tank and running parallel to Old Guntur Main Road and south of it
22. Cloth Bazaar Road, from Etukuru Road junction connecting with Old Police Line Road.
23. Ghantalamma's Road, from Etukuru Road and continuing to Ganji Bazaar Hospital Street.
24. Sangadigunta Road from Etukuru Road connecting with Gantalamma Road
25. Etukuru Road southward of Maidan to Saidnabi Street Kotta Road
26. Saidnabi Street and turning off north
27. Reservoir Road—on the left of Etukuru Road and connecting with Lalapet Road and Nallapatti Road up to Nallapadu Road Junction
28. Sivalayam Street—left of Etukuru Road.
29. Poluruvuri Street
30. Medical Office Road connecting Market Road with Nallapadu Road
31. Main Road South of aghalaram Eastward and left of Etukuru Road up to the Junction of Nallapadu Road
32. Nallapadu Road up to Town Hall from Medical Office Road
33. From Maidan to Kambalagaru Road Junction and continuation Ring Road up to Railway level crossing
34. Officers Line

SECOND ANNEXURE.

Breaking of Streets and Railways.

List of streets not repairable by the Government of Madras or by a local authority and of railways which may be broken up in pursuance of the special powers granted by this license.

Streets. M. S. M. Railway level crossing on Railways. Koritipadu Road.

THIRD ANNEXURE.

ELECTRIC LINES.

Clause 1.

Overhead Lines—List of streets or parts of streets wherein the conductors of aerial lines are to be erected at a height of not less than twenty-five feet from the ground. Nil.

Clause 2.

Underground Lines.—List of streets or parts of streets wherein all electric lines shall be laid underground.

(1). Cloth Bazaar Road.

(2). Road running north of this from Police Station to Police Line road.

FOURTH ANNEXURE.

Maximum Charges.

Clause 1.—Where the licensees charge any consumer by the actual quantity of energy supplied to him. They shall be entitled to charge him at the following rates exclusive of meter rent—

(a) For lights only at annas eight per unit subject to a minimum monthly charge of Rs. two.

(b) For combined light and fan purpose at annas six per unit subject to a minimum monthly charge of three Rupees.

(c) For underlined purposes other than lighting and fan, and subject to a monthly minimum charge of ten rupees, per kilowatt.

i For the first thousand units at three annas per unit.

ii For the second thousand units at two annas six pies per unit.

iii And for any further quantity at two annas per unit.

(d) For all energy required by the Municipal authorities at the rate of four annas per unit.

(e) Meter rent—The rental to be lined for meter shall not exceed as. 8 per month for the single phase meter or Re. 1/- per month or a poly phase meter.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(3-5-29)

సీమజుల్లి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు	రు.అ.పై
కాకింపుల్లు—22 X 22 ముంగెసమార్కు (బి)	8-8-0
సరాసరికము	7-9-0
కాకింపుల్లు—22 X 22 రాబీ "లయక్" (బి) రు	8-2-0
తెలుపుపుల్లు—1703 (నెట్) రు 12-5-6 గ్లాస్ 9000	
రు 12-3-6 ఎల్. ఎల్. 73, రు 8-3-0 88/888	
రు 11-12-0; 1702 రు 11-0-0 9041 (నెట్)	
రు 10-6-0, 30 (నెట్) రు 8-4-0 వైట్ వర్మింగులు	
బి. బి. రు 15-4-0 సి. 40000 రు 21-0-0	
గోమల్లు—53 "క్వీన్ మార్కు" 2424 రు 12-8-0; 2222	
రు 11-4-0; బంగారు దుప్పి 22 X 22 (బి) రు 8-4-0;	
సామాన్యరకం రు 7-4-0	

నూలు

40 నెంబరు (సీమ 5 పా కట్టులు)—టూక్రి రు 5-10-9	
చలవ (కొంగ) రు 7-8-0; చలవ (ఎనిటిక్లెట్) రు 6-13-0	
చలవ (నాగకన్యక) రు 6-13-0 చలవ (గుప్పి) రు 6-14-6 చలవ	
(గడ్డకెండా) రు 6-14-6 పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 7-8-0	
40 జపాన్ (పదిపానులకట్టు) అయిన నక్షత్రములు	
కలర్ బాల్ రు 11-8-0	
60 సీమ (5 పానులకట్టులు)—అడకత్తెర రు 14-12-0	
టి. (ఎర్ర) "పాటేలుతల" మార్కు రు 11-10-0	
రాట్టుము (ఎర్ర) రు 11-0-0; ఏ రుదుకారము రు 8-12-9;	
ఎద్దు గడియారము రు 8-1-0; కంగారు మార్కు రు 8-15-0	
హబ్బుజబ్బు రు 8-11-0	
గడ్డిబండి మార్కు రు 8-12-0	
పెన్సిల్స్ రు 8-7-0	
సిరాబుడ్డి రు 8-7-0	
తెల్ల "కంగారు" 10-5-0	
ఇండియా బిటానియా మార్కు తెల్ల రు 10-2-0	
ఇత్తడిరేకులు—(డిప్ మేన్) రు 275	
డిప్ (గ్రూసాయర్) రు 272	
రాగిరేకు రు 320.	

సిమెంటుపీచా వెల:-

గిల్ పేష్ ("చెయ్యి") రు 11-0-0	
జర్మన్ "స్టాన్" రు 9-8-0 జర్మన్ "బుయర్" రు 9-8-0	

చక్కెర మూటయొక్క ధర:-

జావా "రెసి" రు 26-0-0 మే జూక్ రు 26-4-0	
జాలై సెప్టెంబరు రు 25-6-0.	

వేరుసెనగ నూనె

పీపాలూ రు 98-0-0	
------------------	--

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 99-8-0.	
---------------------------	--

పదును చేసిన తోలు రతి 1-3 ధరలు

అవుతోలు (7 టు 9) "అఫ్ కంట్రిస్" రు 0-18-6 టు 1-0-0	
" (తేలిక) " రు 1-1-9 టు 1-2-3	
" (7-9) బెంగురూర్ రు 0-14-9 టు 1-0-6	
" (తేలిక) " రు 1-2-3 టు 1-2-6	
" 6 1/2 టు 8 1/2 బెజవాన్ రు 0-14-6 టు 1-0-3	
" (6 1/2 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 0-15-6 టు 1-1-6	
" (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 0-15-6 టు 1-0-0	
గోదోలోలు రు 0-10-0 టు 0-10-6	
గోదమాడతోలు రు 1-2-0 టు 1-2-6	
అవుమాడతోలు రు 1-11-5 టు 1-12-6	
పదును చేసిన మేకతోలు మొనటిరకం రు 8-0-0 టు 8-2-0	
" మధ్యరకం రు 2-12-0 టు 2-15-0	
" నొత్తతోలు మొనటిరకం రు 2-12-0 టు 2-15-0	
" " మధ్యరకం రు 2-10-0 టు 2-11-0	

K. PADMANABHAPAI B. A. Secretary   Madras Branch, P. B. No. 337,
Mount Road MADRAS.

Printed and Published by K. Jeyasekare Reddy, Editor, Adharaatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.